YAPI TAŞLARI VE KADERİMİZİN ÇAĞRISI II

YAZARIN ÖBÜR ESERLERİ
(DİRİLİŞ YAYINLARI'ndan)

ŞİİR:

ŞİİRLER I	Monna Rosa
ŞİİRLER II	Şahdamar/ Körfez/ Sesler
ŞİİRLER III	Hızırla Kırk Saat
ŞİİRLER IV	Taha'nın Kitabı/Gül Muştusu
ŞİİRLER V	Zamana Adanmış Sözler
ŞİİRLER VI	Ayinler/Çeşmeler
ŞİİRLER VII	Leylâ ile Mecnun
ŞİİRLER VIII	Ateş Dansı
ŞİİRLER IX	Alınyazısı Saati
GÜNDOĞMADAN	(Şiirlerin Toplu Basımı)

HİKÂYE:

HİKÂYELER-I	Meydan Ortaya Çıktığında
HİKÂYELER-II	Portreler

PİYES:

PİYESLER-I • ARMAĞAN

ÇEVİRİ ŞİİR:

BATI ŞİİRLERİNDEN • İSLÂMIN ŞİİR ANITLARINDAN

DÜŞÜNCE:

RUHUN DİRİLİŞİ • KIYAMET AŞISI • ÇAĞ VE İLHAM I-II-III-IV • İNSANLIĞIN DİRİLİŞİ • YİTİK CENNET • MAKAMDA • İSLÂM• İSLÂMIN DİRİLİŞİ•DİRİLİŞ MUŞTUSU•GÜNDÖNÜMÜ •VAROLMA SAVAŞI •DİRİLİŞ NESLİNİN ÂMENTÜSÜ• İSLÂM TOPLUMUNUN EKONOMİK STRÜKTÜRÜ •DÜŞÜNCELER I-II • FİZİKÖTESİ AÇISINDAN UFUKLAR VE DAHA ÖTESİ I-II-III • YAPI TAŞLARI VE KADERİMİZİN ÇAĞRISI I• UNUTUŞ VE HATIRLAYIŞ •DİRİLİŞİN ÇEVRESİNDE•ÇAĞDAŞ BATI DÜŞÜNCESİNDEN•SAMANYOLUNDA ZİYAFET

DENEME:

EDEBİYAT YAZILARI-I Medeniyetin Rüyası Rüyanın Medeniyeti Şiir
EDEBİYAT YAZILARI-II Dişimizin Zarı
EDEBİYAT YAZILARI-III Eğik Ehramlar

İNCELEME:

YUNUS EMRE • MEHMED ÂKİF • MEVLÂNA

GÜNLÜK YAZILAR:

FARKLAR • SÜTUN • SÛR • GÜN SAATİ

SÖYLEYİŞLER:

Röportaj:

TARİHİN YOL AĞZINDA

Konferans:

ÇIKIŞ YOLU-I	Ülkemizin Geleceği
ÇIKIŞ YOLU-II	Medeniyetimizin Dirilişi

Meydan Konuşması:

ÇIKIŞ YOLU-III	Kutlu Millet Gerçeği

SEZAİ KARAKOÇ

YAPI TAŞLARI VE KADERİMİZİN ÇAĞRISI II

başyazılar

3. baskı

DİRİLİŞ YAYINLARI

Nuruosmaniye cd. Derin Han No:8/1
34410 Cağaloğlu-İstanbul Tel:519 04 57
Posta Çeki No:348155

www.dirilisyayinlari.gen.tr

Diriliş Yayınları : 43

Birinci Baskı : 1996
İkinci Baskı : 1999

BU KİTAP

Bu kitap, 21 Temmuz 1989 - 5 Şubat 1992 tarihleri arasında, Haftalık **DİRİLİŞ** Dergisi'nde yayınlanan **BAŞYAZILAR**'dan oluşmuştur.

© Diriliş Yayınları. BU KİTAP DAHİL BÜTÜN ESERLERİMİZİN TÜM YAYIN HAKLARI SAKLIDIR (Değerlendirme amacıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yazarın yazılı izni olmadan, hiçbir surette alınamaz, çoğaltılamaz, çevirisi yapılamaz, radyo, TV'lerde okunamaz, kaset ve CD'lere aktarılamaz, internet dosyası açılamaz).

Dizgi - İç düzen: Birim
Baskı - Cilt: Bayrak Matbaacılık
Davutpaşa Cd. No:14/2 Topkapı / İstanbul
İstanbul – Mart 2011

YAPI TAŞLARI
VE
KADERİMİZİN ÇAĞRISI
II

MANEVİ BOŞLUK: KAOS

Osmanlı Devletinin ortadan kalkmasıyla toplum yaşantımızda büyük bir manevi çöküntü meydana geldi. Kurulan yeni devlet, yıkılanın devamı olduğunu kabul etmedi. Onun ağır mirasının altından kalkamayacağı inancıyla, tüm red yoluna saptı. Böylece ağırlıksız, kuş gibi hafif, problemlerden arınmış olacağını sandı. Bu büyük bir aldanış, daha doğrusu kendini aldatış oldu. Toplum aynı toplum olduğuna göre, tarihi ve geçmişi inkârın, kimseyi buna inandıramayacağı gibi, bizzat ilgili olanın da kendi sorumluluk alanını anlayamamasına ve dolayısıyla zaman kaybına sebep olacağı gerçeği görmezlikten gelindi uzun süre.

Osmanlı Devletinin devamı olduğumuzu kabul edip ona göre geçmişten kalan meseleleri teker teker çözme yolunu tutmuş olsaydık, bu yıkılışı en az zararla kapamış olurduk. Bizse, büyük bir felâkete uğramış kişilerin ruh haline kapılarak, geçmişimizdeki o faciayı, büsbütün olmamış gibi kabul etmeyi, hayata yeni doğmuşuz gibi davranmayı tercih ettik. Geçmişin olumlu olumsuz tüm mirasına kulak tıkamakla, ondan kurtulmayı umduk. Oysa, gerçekleri olduğu gibi görüp so-

rumluluklarını omuzlamak, nice ağır bir yük gibi düşünülürse düşünülsün, sonucu itibariyle, onları hiç görmemekten daha zor ve üzücü olamazdı.

O yıkılış devam edip gitti. Bugün bile sürüyor. Tarihin büyük bir yapısının ortadan kalkışı, öyle bir anda olup bitmez. Bulgaristan'ın, soydaşlarımızı haksız ve hukuksuz bir tarzda, ansızın, dışarı atması, yine o yıkılışın ve geçmişimizi üstlenmeyişimizin verdiği cesaretten kaynaklanıyor. Daha bunun gibi nice olay, seyirci gibi durup bakmamız sonucu, kendimizin ve islâm âleminin aleyhine sonuçlandı. Tümünün üstesinden gelemeyeceğimiz kanaati, üstesinden gelebileceğimiz olaylara müdahele etmekten de bizi alıkoydu. Yeni yeni bir uyanış içindeyiz dış konularda. Ne kadar yanlış hareket ettiğimiz yavaş yavaş aydınlanıyor. İçte ise henüz gerçek bir uyanış belirtisi bile gözükmüyor.

Cumhuriyet dönemi, tüm geçmişi inkâr ederek, sözde yeni bir toplum "yaratmak" işine girişti. Oysa, bu, tarih açısından da, sosyoloji açısından da mümkün olmayan bir ham hayaldi. Devrimler kısa vâdede kadroları değiştirir, ama ruhları değiştiremez. Kadroların değişmesi sebebiyle, toplumun değişmesi hızlanabilir. Fakat, uzun boylu bir oluşumun sonucunda gerçekleşecek "ruh değişimi" için devrim ortamı, elverişli bir ortam değildir. Hatta böyle bir ortam, böyle bir oluşumu mahvedebilecek tohumları yapısında taşır. Ruhun muhtaç olduğu sükûnet, hasreti çekilen bir geçmiş zaman değeri gibi nadir bir cevher sayılsa yeridir.

Bu şekilde, sözde "ideal" bir dünya kurmak için, realiteye ve tarihe gözümüzü kapadık. Birinci Cihan Savaşında, tıpkı bizim gibi yenilgiye uğrayan ülkeler, bir kez daha dirilip sonra yıkıldıkları, sonra tekrar diril-

dikleri halde, biz, hayal âleminde, ilerlediğimiz ve yeniden doğduğumuz düşüncesiyle avunup durduk. Bu iddia objektif bir iddia değildi. Halk yoksul, ülke fakirdi. Geçmişten kopmuş, gelecekten hiç bir ümidi olmayan bir ülkeydik. İkinci Cihan Savaşı, bizi savaşa girenlerden daha az hırpalamış gözükmedi.

1950'den bu yana da bocalamakta ve bir ileri, bir geri çalkanmakta ülke. Kimi alanda maddî kalkınma görünümü inkâr edilemez ise de, kimi alanda, çağımızın çok gerisinde olduğumuz bir gerçek.

Manevi alana gelince, yürekler acısı bir durum, gözle görülür, elle tutulur bir halde. Osmanlı Devletinin toplum yapısı adeta baltayla parça parça edilmiş ve yerine özentiden öte bir şey konamamıştır. Zaten konamazdı da. Batılılaşma iddiası, tamamiyle yanlış bir yöneliş ve yönleniştir. Hem mümkün olmayan bir hayal, hem, mümkün olsa da, bizi biz olmaktan çıkaran bir yanlıştır.

Bu inat ve ısrar yüzünden, toplum, eski manevi yapısını tümüyle yitirmiş, yerine de yenisini koyamamıştır. Yıkım o kadar büyük olmuştur ki, bundan sonra da toplum ruhunu diriltme dev bir dava gibi karşımıza dikildiği için, adeta ümit kırıcı bir manzara doğmuştur. Kim kendi çapında ve kendi çevresi için olsun böyle bir girişimde bulunsa, adeta sert kayalara çarpıp yere seriliyor ve büyük bir umutsuzluğa kapılıp kalıyor.

Uzun bir süre, toplumun manevi eğitimden mahrum edilişi, bu yetmezmiş gibi, devlet dışında şahısların ve yayın organlarının bu görevi üstlenmesine de imkân verilmemesi, ruhlarda öyle bir boşluk doğurdu ki, demokrasi dönemine girdiğimizden bu yana, zaman zaman girişilen, arada bir kesintilerle geri alınan bölük

pörçük restorasyon hareketi, uçurumu doldurmaya yetmiyor. Toplum, uyanmaya çalışıp da uyanamamanın azabını ve hafakanını yaşıyor.

Osmanlı devletinden sonra, geçmişi inkâr ve reddetmeden, her alanda yeni bir diriliş hareketine girişmek, maddî alanda olduğu kadar manevi ve kültürel alanda da bu dirilişi gerçekleştirmek gerekirken, tam bir hiçlik ve yokluğa gömülür gibi tarihten soyutlanış, insanımızı öyle bir manevî boşluğa yuvarladı ki, yarım hürriyetin ve yarım yamalak onarımların çağı olan demokrasi döneminde de, gerek geçmişten günümüze kadar yaşamını gizli açık, legal illegal sürdürmüş manevi çalışmalar olsun, gerek yeni dönemlerde doğmuş olanlar olsun, gelen nesillerce gerçekleriyle anlaşılmak imkânına erememişlerdir. Bir çok kavram, ruhuyla ve muhtevasıyla, bu nesiller için bir hiyeroglif gibi anlamının çözülmesini bekleyen bir muammaya dönüşmüştür. Manevi önderler de ya gereğince değerlendirilememiş, ya da tersine aşırı bir önem atfetmenin hedefi olmuşlardır.

Yeni nesiller, kendilerine göre tefsir ve tevillerle, değerlendirmeler yoluna girmişler, bundan da bir çok hizipler doğmuştur. Kaskatı sınırların içine mahpus olan bu hizipler, esasen manevi hayat çöküntüsünün açtığı derin yarayı onarma güç ve ruhundan mahrum bulundukları gibi, şahıslar hakkında yaptıkları abartmalarla islâm ruhuna zıt bir havanın ortalığı kaplamasına sebep olmaktadırlar. Bugün ülkemizde, gerek değerlerin, gerek şahısların önem derecelerini sıralama, karmakarışık, ilkesiz bir görünüm arzetmekte, herkes kendisine göre bir manevi yapı tasarlamakta, toplum için objektif bir modelde birleşme imkânı gün geçtikçe karanlıklara gömülmektedir.

VAROLMA ŞARTLARI

Devletler, ömürlerini, biraz da, bir ağacın tohumunda gizli olması gibi, doğuşlarında saklı bulurlar. Kuruluş, adeta, ömrü belirleyen belli başlı bir faktördür. Kuruluştaki yüce fikirler, üstün idealler, ömrü olumlu yönde uzatan kimlik işaretleridir. Şüphesiz, düşünceler ve ülküler ne kadar yüce olursa olsunlar tek başlarına bir toplumu ve hele hele bir devleti ayakta tutmada yeterli olamayabilirler. Bu düşünce ve ideallerin gerçekleşme özellikleri bulunmalıdır. Yani, insanoğlunun ruhuna, yüreğine hitap etmelidir; insanın vicdanına kök salmalı, gönlünü okşamalıdır. Tarihî bir realizmden de nasibi olmalıdır ilkelerin. Bir de, ilkelerin gerçekliği ve yüceliği kadar önemli olan bir nokta da, onlara inanmış kadronun derin samimiliği ve kişiliğidir. İdealist bir kadrosu olmayan hiç bir düşünce gerçekleşme şansını yakalayamaz, fırsatını bulamaz. Tarihin getireceği tehlikeleri önceden sezmek ve ona göre ilkelerin gerçekleşimini dayanaklarına kavuşturmak, yine öncü kadronun seçkinliğini gösterecek bir belirti olacaktır.

Her zaman, insanların hakiki inanç, düşünce ve duygularına saygı, kişiliklerine ve onurlarına değer

verme, yetenek-ödül dengesini koruma, insanlararası yaşama standardında uçurumlar doğmamasına dikkat, modern çağda özgürlük-eşitlik-kardeşlik sloganlarıyla özetlenen ve sadece isimleri kullanılıp sömürülen ve gerçeklikleri adeta hiçliğe gömülen insanî özellikleri şamatasızca ve alçakgönüllüce gözönünde tutma, kuruluşunda, bir devletin mayasına katılan teorik ve pratik ilkeler olursa, o devletin, tarihin derinliklerinden gelip ortalığı kasıp kavuran fırtınalara karşı daha bir dayanaklılık sağlayacağına kuşku yoktur.

Devletlerin ortadan kalkmalarında beklenmedik karanlık esişlerin tesiri de hiç bir zaman tamamiyle göz ardı edilemezse de, önceden kestirilemeyen bu istisnaî riskleri bir kenara bırakarak, sürekli varolma ve yaşama şartları üzerinde durmak ve düşünmek, bir devleti ayakta tutmak için, devlet ve düşünce adamlarına düşen birinci borçtur.

Osmanlıların, Selçukluların ve daha önce kurulmuş büyük İslâm devletleri olarak Abbasilerin, Peygamber Efendimiz ve Halifelerinin kurduğu, kıyamete kadar bütün islâm devletlerine örneklik yapacak devletin dayandığı ilkeler, temeller ve kurucu kadroları düşünülürse, devletlerin kısa ve uzun ömürlülüklerinin sırrı bir dereceye kadar anlaşılmış olur.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, milletimiz için son derece ağır olan şartlar içinde kuruldu. Adeta düşünmeğe vakit yoktu. Zaten, Tanzimat'tan bu yana gelen siyaset kadroları daha çok pratik zekâların oluşturduğu kadrolardı. İstiklâl Savaşı şartları, yeni kurulan devlette de askerlerin ağır basmasını adeta zaruri kılmıştı.

Fransız ihtilâlinin 200. yıldönümünün kutlandığı bugünlerde 66. yılını dolduran Türkiye Cumhuriyeti

Devleti, ayakta durabilmek için, çok köklü bir revizyon ihtiyacı içindedir düşüncesindeyiz. Fazla pratik ve adeta "düşünce arkadan gelsin" niyetiyle yüklü bir atılım şartları içinde doğmuş, Batıya kendini fazla şartlamış, tarihî mirasını görmezlikten gelmiş bu devlet, hep günlük yaşantının hafakanından ötesini düşünmeden 2000 milâdî yılına çıkmak üzeredir.

Sulh içinde, sivil kadroların da katıldığı, düşünce kökenli bir yenileşme sürecine girmeme halinde, Devlet'in büyük sarsıntılar karşısında kalması mukadderdir. Bütün düşmanlar, bu ülkeyi parçalamak için doğacak en ufak fırsatı değerlendirmeyi dört gözle beklemektedirler.

BEKLENEN VE BEKLENMEYEN

Milletçe, tüm zulümlerin, yoksullukların, horlamaların ve umutsuzlukların üstümüze bir kâbus gibi çöreklendiği tek parti dönemini adeta Allah'ın bir lütfu olarak arkada bıraktığımız 1950 yıllarında, kendimizi, birdenbire, özbenliğimizi bulma çıkışlarının da yer aldığı aklı karalı bir çalkantının içinde bulduk. Ne kadar acı olursa olsun, yakın geçmişimizi hatırlayarak o günleri yeniden yaşar gibi krizlerle sarsılacak, fakat eninde sonunda sükûnete kavuşup atalarımızın çocuğu olduğumuzu kabul ve isbat edecek miydik, yoksa nice sallanış ve sarsılıştan sonra, o tek parti döneminde saplanılan kurtuluşsuz ruh haline geri mi dönecektik?

Milletimizin nice sevinç ve ıstırap, umut ve umutsuzluk heyecanları içinde çırpındığını, bu dönemi (1950-1989 yılları arası) yaşayanlar bilir. Kimi zaman, sanki kimliğimizde atalarımız dirilmiş, kendimize gelip yenibaştan yaşamaya başlamamız gün meselesi olmuş, kimi zaman da karanlıkların en karanlığına gömülür

gibi olmuşuz. Gün olmuş, bazı başbakanlara ve partilerine dört elle sarılmış, fakat sonra umutların söndüğüne şahit olmuş halkımız. Neden bu kadar umuda kapılmış ve sonra niçin sukut-u hayal içinde donup kalmışızdır? Çözümlenmesi gereken bu soru, şuuraltında saklı millet özlemi için bir ipucu verir.

DP, AP, ANAP gibi günümüzde "sağ parti" olarak görülen, birbirinin devamı partiler, son onar yıllık dönemleri, millet umudunun yükseldiği, sonra battığı, tekrar be tekrar aynı noktaya, sıfıra döndüğü, hatta biraz daha geriye gittiği çıkmaz sokak enkazları haline getirmişlerdir.

Halk, Menderes ve partisinden büyük umuda kapılmış, sonra 27 Mayıs İhtilâliyle bu umudunun büsbütün söndüğüne şahit olmuştur. Sonra, bin bir çile ve güçlükle, DP'nin devamı bir parti (AP) kurulmuş, bu kez ondan diriliş beklenmiş, 12 Mart darbesiyle o umut da son bulmuştur. 12 Eylül'den sonra da Özal'a, ve DP ile AP'nin devamı olan partisine, ANAP'a aşırı bir ümit bağlanmıştı. Bugün, bu ümidin de boş bir ümit olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu partiler, fikir bakımından hep yamalı bohça olmuşlar, hiç bir zaman bir idealin taviz vermez kadrosuna kavuşamamışlardır. Bir iki kişinin gayreti, başlangıçta, halkın aşırı sevgisi ve umuduyla birleşince, sanki bir netice alınacakmış gibi bir his uyanmıştır. Ama boşuna bir his ve hayaldir bu. Yalancı bir şafak söküşü, fecr-i kâziptir bu çıkışlar. Birbirine zıt, birbirini çelen bir çok sistemin adamları, aynı partiye doluşmuş, sonunda, müşkül bir zamanda çözülüş başlamıştır. Dıştan vurulan bir yumruk da, topraktan yapılı olan, fakat mermer boyasıyla boyanmış olduğu için mermer in-

tibaını veren heykeli, bir toz yığınına dönüştürmüştür. Püf! diye sönen bir lâmba ya da yel üfürdü, sel götürdü olmuştur bu partiler genellikle.

Bunun da sebebi, bu partilerin doğuşlarında bir fikir çilesinin çekilmemiş olmasıdır. Bu partileri doğuran oluşlar, fikir hareketleri kaynaklı değil, siyasî olaylar kökenlidir. Bu partiler, kuruluşlarında, en çok siyasî faktöre bağımlı olmuşlardır.

Siyasî çalkantıların getirdiği ve götürdüğü partilerdir bunlar. İdeologları, fikir babaları yoktur. Halkın bağrından doğmuş partiler değillerdir. Belki doğduktan sonra halkla ilgi kurmaya çalışmaktadırlar. Halk da başlangıçta büyük umutlarla bu partilere sarılmakta, fakat sonunda büyük sukut-u hayallerle adeta talihine küsmektedir. Umut bir med gibi yükselmekte, sonra bir cezir gibi çekilmekte. Işıyış, ilkin bir fecr-i sâdık gibi gözükmekte, sonra bir fecr-i kâzip olarak gerçekleşmektedir. Diğer bir deyişle, beklenen çocuk doğmamakta, hep cenin-i sakıt olaylarıyla karşılaşılmaktadır.

Bugüne kadar, aşırı bir duyarlılıkla da olsa, bekleyen, hep bekleyen, fakat beklediğini bulamayan halkımızın, neyi beklediğini unutmasından, beklediğinin sahte ve gerçeğini birbirine karıştırmasından ve en kötüsü artık beklemez ve bekleyemez olmasından korkulur.

SON İSTASYONA DOĞRU

Sanki milletimiz 1909 da bir trene bindirildi ve halâ o trende gidiyor. Bir esirin bindirildiği tren gibi. Kaçırılan bir insanın bindirildiği tren gibi.

Tren kimi zaman hızlandı, kimi zaman yavaşladı. Kimi zaman bu uğursuz trenin lokomotifi arızalandı. Kimi zaman istasyonda normal duruşunu yaptı tren.

Kimi vakit kelepçeli olan, kimi zaman kelepçesinden sıyrılan, kimi zaman pencereden atlamayı düşünürken tehlikesini düşünüp vazgeçen, aklı hep kurtulmakta olan, bazan sert ve kaba muamelelere mâruz kalan, bazan da okşanmak istenen "hasta adam" yaftası altında kaçırılan insan, nice umutlara ve umutsuzluklara kapıldı, fakat halâ trende ve halâ gidiyor.

20. yüzyıl, bizim için, bindirildiğimiz bu trende ömrümüzü geçirdiğimiz yüz yıl mı olacak acaba?

Trene bindirenler, gidiş boyunca bizi ineceğimiz yere alıştırmaya çalışıyorlar. Onların planına göre biz, trenden indiğimizde bambaşka bir topluluk olarak ineceğiz, ya da trenden hiç inmeyeceğiz, son istasyonda tren bizimle birlikte havaya uçup herhava olacak.

Belki, bey olarak bindirildiğimiz trenden uşak olarak indirileceğiz. Bunu umuyor bizi trene bindiren Ba-

tılılar. Avrupanın proleterleri olmamız: arzu ettikleri pozisyon bu, bizim için. Ama nasıl proleterler? Asgari haklar tanınan, ekonomide "tunç kanunu" dedikleri kural çerçevesinde asgari hayat şartıyla ücretlendirilen proleterler. Yurtsuz, şurdan şuraya koğalanan işçi bir halk. Güzelim memleketimiz de, altı üstüne çıkarılmış, üstü de yerin dibine batırılmış vaziyette, batılıların tatil yurdu, yazlığı haline getirilmek niyeti ile bugünden turizm bahanesinin deneme tahtası.

Kaç istasyon gittik acaba? Ne kadar değiştirdiler bizi. Geçmişimizi ne kadar unuttuk? Bunları düşünen kimse kaldı mı? Birinci Dünya Savaşında dört yıl, ingilizle, fransızla, rusla çarpıştığımızı hatırlıyor muyuz? Kafkas cephesini, Selmân-ı Pak muharebelerini, Kanal ve Gazze muharebelerini, Çanakkale Savaşını, Galiçya cephesini hatırlıyor muyuz? Bütün buralarda savaşan biz miydik, yoksa başka bir halk mıydı?

İstiklâl Savaşı, Cumhuriyetin ilânı, batılılaştırma inkılâpları, İkinci Dünya Savaşının sefalet yılları, 1950 yılı demokrasiye geçiş dönemi, 1960 ihtilâli, 1971/12 mart hareketi, anarşi ve terör, 1980/12 Eylül hareketi gibi dönüm noktalarıyla, hangi doğrultuda ilerliyor trenimiz? Politikacılara kalırsa, Avrupa Topluluğu istasyonunda son bulacak bu değişim ve gidiş. Oysa batılılar, daha biz oraya varmadan, yurdumuzu paramparça, milletimizi bölünmüşlükle tuzla buz, kişiliğimizi erim çürüm, geçmişimizi didik didik, geleceğimizi de kırık dökük hale getirmek için ellerinden geleni artlarına bırakmayacaklardır.

Bu meş'um trenin penceresinden bakıp duracak mıyız? İçlenip içlenip kalacak mıyız? Yapabilecek hiç bir şey kalmadı mı? Solcusu, sosyal demokratı, batıcı sağ-

cısı, liberali ile, bize son istasyonu öve öve bitiremeyen, bizi hareketsizleştiren, donmuş hale getiren bu politikacılar, bu rolcüler şovuyla eğlenip duracak mıyız? Yoksa, bunlar, acı çektirmeden, hissettirmeden bizi alıp götürecek bir süreyi dolduran ölüm tulûatının usta oyuncuları mıdır? İçlerinde dinci görünenleri de, son cenaze namazının görevlileri mi?

Bir korkunç sona, atılmış bir kurşun hızıyla gidecek miyiz? Hiç bir çıkış yolu yok mu? Hiç bir kurtuluş girişimi mümkün değil mi? Trenin imdat frenini çekecek bir el, treni durduracak ve haymatloz gibi dolaştırılan "yolcu"nun bağlarını çözüp onu serbest bırakacak kahraman gelmeyecek mi?

HAREKETSİZLİK VE KAYNAĞI

İslâm Dünyası, Allah'ın kendisine lütfettiği büyük imkânlardan yararlanmadığı için, akıl almaz bir hareketsizlik, etkisizlik içinde çürüyor. Ekonomiden siyasete kadar bütün alanlarda kapasitenin ve kapasitesinin %10'unu bile kullandığı şüpheli, 40 İslâm devleti bir araya geliyor da, Afganistan ve Bulgaristan konularında kınamadan öte bir şey yapamıyor. Filistin ve Kıbrıs konusunda da aynı tutukluk, aynı beceriksizlik, aynı aksiyonsuzluk.

İslâm, inanç ve düşünce kadar, davranış, iş ve hareket, teoriye olduğu kadar pratiğe de önem verdiğine göre, müslümanların bu hareketsizliği, bu kımıltısızlığı, bu miskinliği, düşmanlarımızın iddia ettiği gibi dinimizden kaynaklanmıyor. Tam tersine, herkesin bildiği bir hakikat haline gelmiştir ki, dinimize yürekten bağlı olduğumuz dönemlerde dünyanın en güçlü, en medenî toplum ve devletini oluşturmuşuz. Din bağımız zayıfladıkça, bu zayıflayışla orantılı olarak, gücümüzü,

kendimize güvenimizi yitirmişiz, onursuz esaretlere düşmüşüz. Batının hakimiyeti altında ezilip çiğnenmişiz.

Lâyık olmadığımız halde, Allah, yeni yeni fırsatlar ve imkânlar verdi. Düşmanlarımızın birbirine düşmesi, İslâm dünyasına özgürlük, bağımsızlık, kendine gelme ve kendini derleyip toparlama kapılarını açtı. Bundan tam faydalandığımızı söyleyemeyiz. Üstelik, özgürlüğün, bağımsızlığın elde edilmesi kadar korunması ve devam ettirilmesi de önemlidir. Ama, nasıl devam ettirilecektir bu siyasî bağımsızlıklar? Filistin, Lübnan, Afganistan nasıl bugün bu bağımsızlığı koruyamadılar ve kaybettilerse, yarın Libya'nın, Cezayir'in, Suudi Arabistan'ın, hatta Mısır ve Türkiye'nin de kaybetmesi söz konusu olabilir. Çünkü bu kaybediş, ülkenin küçük olması ve yalnız başına kalmasından kaynaklanıyor. Ama bütün islâm ülkeleri birleşip böyle tehlikeli durumlarda elbirliğiyle hareket edebilirlerse, düşman ne kadar güçlü ve büyük olursa olsun, onu yeneceklerdir.

Ancak, bunun için, Türkiye'nin, çetin geçmişimizden gelen Batı korkusunu bir parça üstünden atması, arapların kişisel özgürlüğü, avareliği, serazatlığı bağımsızlık sanıp birleşme sorumluluğundan kaçma âdetlerini terk etmeleri, ingiliz ve fransız boyunduruğunda kalmış ülkelerin, islâmı sadece kişiyi ilgilendiren bir inançtan ibaret sayıp islâm birliğinin eşsiz siyasî, ekonomik ve tarihî gücünü görmezlikten gelme gafletine düşmekten kurtulmaları gerekmektedir.

Bütün mesele, bu yeni şuur akımını gerçekleştirmekte. Yeni aydın bir kadronun, müslüman ferasetini çağdaş bir sistem içinde diriltmesini sağlamakta. Batı tipi aksiyoncuların yerini müslüman dirilişçilerin al-

ması. Ya bu dediğimiz gün gelecek, ya da yeni bir esaret devri açılacaktır. Avrupa kendini topladıkça, islâm âlemini bölecek, eski rüyasını gerçekleştirmeği deneyecektir. Rusya, Amerika, Çin ve Hint de, fırsat buldukça, zayıf islâm ülkelerini ortadan kaldırmaya çalışacaktır. Dev imkânların üzerinde cüce zekâsı, iradesi, inancı ve gücüyle uzun boylu oturmamız mümkün değildir.

DÖRDÜNCÜ DÜNYA

Bugün dünyaya genel bir bakışla göz attığımızda, hiç de iç açıcı bir manzara sunmadığını görmekteyiz. Dünyayı paylaşmış olan Amerika ve Rusya'nın, aralarında ayrıca anlaşarak, kendi hakimiyet bölgelerinde istedikleri gibi hareket ettiklerini, küçük ülkeleri ezip durduklarını görmemek için kör olmak lâzımdır. Biri, kendi hegemonyası altındaki bir "küçüğü" cezalandırırken, öbürü göstermelik bir gürültü koparmakla yetiniyor. Bu kadarı, zaten anlaşmalı, müsaadeli bir tepkidir. Bu kez, öbürü kendine bağlı birinin "kulağını çekince" diğeri gürültü koparacaktır. Ufak ülkelerin, sözde korunmak için, bu "büyük"lere sığınmaları sürdükçe, bu durum devam edip gidecektir. Küçükler hep "kabahat", "suç" işleyecekler, büyükler de onları cezalandıracaktır! Ve bu büyükler, ne yapmış olurlarsa olsunlar, yaptıkları yanlarına kâr kalacakdır.

Bu gidişi sürdürmenin yolunu da bulmuşlardır. Amerika sözde özgürlüğün koruyucusudur. Özgürlük, serbest girişimcilik övgüsüyle insanlar kapitalist düzene bağlanır. Bu tip insanların ülkeleri de Amerikanın peşinden koşar. Amerika da lütfen onu himayesine alır! Oysa, monopoller, dev ekonomik teşeküller, pratikte bu özgürlüğü

sıfıra indirirler. Uluslararası basın tröstleri, suni kamuoyu oluştururlar. Önemli olanı önemsiz, önemsiz olanı önemli yapmakta bu basın son derece ustadır. Yerli düşünce yok edilip bir kültürün tutsağı haline getirilir kişiler. Bilinçler bulanıklaşır, tepkisiz bir psikoloji oluşur her bir insanda. Rusya da eşitliğin dâvacısı geçinir. İnsanlararası eşitsizlik ve adaletsizliği yok edeceğini vâder durur. Oysa, özgürlükte ve sefalette, eli kolu bağlı olmakta eşitler insanları. Komünizmden başka her türlü düşüncenin propagandası silindirle ezildiğinden, kişiler farklı bir düşünceye ve ideolojiye sahip olamazlar. İki rejimin de gücü, propaganda güçlülüğünden ve bir alternatife yer bırakmamaktan doğmaktadır.

Filistin'in, Lübnan'ın başına gelenlere tüm dünyanın seyirci kalmasının sebebi, Amerika ve Rusya'nın aralarında birbirinin alanına karışmayacakları konusunda anlaşmış olmalarıdır. Aynı şekilde, Estonya, Litvanya gibi Baltık ülkelerinde olsun, Azarbeycan, Özbekistan gibi müslüman türk ülkelerinde olsun bağımsızlık kımıldanışlarına kimse yardım elini uzatamıyor. Hatta Rusya'nın bu hareketleri dış âleme, kasden, etnik azınlıklar arasında cereyan eden kavgalar şeklinde yansıtmasını bile, dünya ajanslarına sahip Amerika yalanlamak zahmetine katlanmıyor. Haberleri Rusların istedikleri gibi yansıtıyorlar. Ancak, şimdi işin gerçeği, yani hareketlerin tamamen bağımsızlık, özgürlük hareketleri olduğu hakikatı yavaş yavaş sızıyor dünyaya. Güneş balçıkla sığanamıyor uzun süre.

Hindistan'ın öncülüğünde kurulan Üçüncü Dünya, aldatıcı bir kavramdan başka bir şey değildir aslında. Çünkü: Bu birlik tamamen Rusya'nın güdümündedir. Hindistan, diğerlerini Rusya'ya satmıştır bir bakıma.

Bu Üçüncü Dünya sözü bir aldatmacadan başka bir şey değildir. 80 ülkeden oluşan bu birlik, mensubu olan Afganistan, Lübnan, Filistin'in başına gelenlere seyirci kalmaktan başka bir şey yapmamaktadır.

Demek ki, Dördüncü Dünya'nın kurulmasına ihtiyaç var. Bu dünya da, müslüman ülkelerin Amerika ve Rusya'dan bağımsız birlikleridir. Şu anda mevcut birlik, sembolik bir birliktir, kupkuru bir addan ibaret bir birliktir. Öyle olmasa, Afganistan, Filistin, Lübnan, Kıbrıs konusunda bunca etkisiz kalması nasıl izah edilebilirdi bu birliğin? 40 devletten oluşan bu birlik, Bulgaristan'a zorunlu bir göç anlaşmasını empoze edebilecek bir güçte bile görünmüyor. Olaylar karşısındaki tutumu, sürekli olarak kınamadan ibarettir. Oysa kınama fiilini, bir insan olarak her birimiz de yapabiliriz.

Kapitalist ve komünist ideolojilerin dünyayı ezen zulümlerine son verecek olan, ancak, islâm dünyasının büyük, etkin ve bağımsız birliğidir. Bu birliğin oluşması ve şimdi dünyanın içine kapandığı kısır döngüyü kırması için, her ülkede revaçta tutulan sistemi kökünden eleştirici ve gerçek sistemi onun yerine koyucu düşünce savaşını başlatmak lazımdır. Yalancı özgürlük ve eşitlik propagandalarının aldatıcılıktan öte hiç bir anlamları olmadığını, gerçek ve mümkün özgürlük ve eşitliğin, bir arada ve ancak islâma dayalı bir dünya görüşünde, insan mutluluğunu sağlayacak bir geçerlikte bulunabileceğini anlatmak gerekiyor. Amerikalılar ve Ruslar tutsakları olan ülkelerde buna izin vermek istemezler. Ama yine de oralara bu fikirleri ulaştırmaktan başka kurtuluş çaresi mevcut değildir. Biz çalışalım. Bu çalışma eninde sonunda etkisini gösterecektir. Çeşmenin ağzından dimdik inen su, mermeri eritmesini de bilecektir.

YENİ ZİHNİYET

Biz, dünyanın en eski yerleşim yerinin, dünyanın en eski medeniyetlerinin ve Hakikat Medeniyeti olan İslâm Medeniyetinin insanları, kapitalist ve komünist dünyaların zihniyetlerine adapte olamayız, adapte olmamalıyız. Bir kaç yüzyıldır yapılan bu çalışma, ülkelerimizi mutluluğa götürmemiş, tam anlamıyla bahtsız kılmıştır. İslâm ülkelerine bir bakınız: tabiatı bahtsız, ufukları bahtsız, insanı bahtsız. Esaret, ekonomik sömürülme, kültürel yozlaşma, sanki ülkelerimizin kaderi haline gelmiş. İslâm ülkeleri bu yazgıya lâyık değildi, lâyık değildir. Ülkelerimizin eski parlak günleri ve dönemleri artık erişilmesi mümkün olmayan bir düş, bir hayal kabul edilmemelidir. Var olma ya da yok olmanın en kritik anında, yaşama iradesinin, sağduyunun işaret ettiği seçimi yapacaktır müslüman mutlaka ve mutlaka kendi yolunun dışındaki maceralara son verecektir.

Kapitalizm olsun, komünizm olsun (sosyalizm de komünizmin bir hâlesinden başka bir şey değildir), insan için, materyalizmi, değerler zemini olarak hazır tutar. Komünizm ve sosyalizm, dini, yoz düzenin kaçınıl-

maz bir ürünü, bir kurumu gibi görür ve yok etmek ister. Kapitalizmde ise, din, kuvvetlinin tasdikçisi, zayıfın avuntusudur. Oysa, Batılıların Ortadoğu dedikleri İslâm ülkesinde, din, bütün kültürün temeli, zihniyetler zihniyeti, ruhun alt yapısı, varoluş idealimiz ve hikmetimizdir. Ortadoğu denilen bölgedeki İslâm ülkelerinin en büyük sancısı, medeniyeti tümüyle ayakta tutan dinin, belli bir süreçte, siyaset ve devlet adamlarınca toplum hayatından atıla atıla bir köşeye sıkıştırılması, kendilerine göre sadece ibadet kavramına hapsedilmesi ve ötesinden soyutlanması, bir nevi, dinde reform yapılmış olmasıdır.

Dinde reform yapılamaz. Eğer, bir din, hakikatin ifadesi ise, siz onda nasıl reform yapabilirsiniz? Eğer bir din, bâtılsa ve hakikatin zıddıysa, onda reform yapmak değil, belki onu terk edip hakikisini aramak gerekir. Nitekim, hıristiyanlıkta yapılan reform, yani protestanlığın doğuşu, islâma doğru atılmış bir adımdır. İslâma bakarak yapılmış bir değişikliktir. Ama ne yazık ki, eksik kaldı. Devam etmedi. Eğer süreç devam etseydi, Avrupalılar bugün müslüman olmuş olacaklardı. Ama karşı kuvvet, durdurdu gelişmeyi. Nasıl durdurdu? Bu da incelenmeye değer, önemli bir medeniyet tarihi konusudur.

Dinde reform yapılamaz. Belki yeni açılımlar olabilir. Bunu da, asker, politikacı, devlet adamı yapamaz. Onların buna kalkışması, işi biraz daha karıştırmaktan başka bir şeye yaramaz. Dinin, medeniyetin özü olarak ve hayatın devası ve dermanı olarak gelişimi, çiçeklenişi, olsa olsa, din yolunda samimi inançla büyük duyuşa erme çilesi çekmiş seçkin kişilerin görevidir. İslâmda rahiplik, din adamlığı olmadığından, böyle bir

görevi eskiden ulema üstleniyordu. Ancak kupkuru bilgi, dışta kalmış ilim de yeterli değildir böyle bir yenilenme (tecdit) görevi için. Mutlaka manevi bir çile de eşlik etmelidir bilim ve düşünce çalışmalarına. Nefsle mücahede etmiş kişiler, toplum için de cihad yapmış olurlarsa, Allah onlara gerektiğinde yeni fikir kapıları açar. Toplum, içine düştüğü çıkmazlardan o kişilerin önderliğiyle kurtulur.

Evet, kapitalizmin insanları patron-işçi diye ayırıp fakiri zenginin kölesi yapma felsefesi, en azından, bizim bölgemizde, islâm bölgesinde revaç bulmaması gereken bir zulüm zihniyetidir. Şimdi islâm ülkelerinde buna özenti var. Hatta islâmlık iddiasında olan bir takım kişilerde bile. Ama, Allah'ın izniyle, diriliş zihniyeti, gerçek islâm zihniyeti, yeniden filizlenecek, bu gelişmenin kökünü kurutacaktır. İnsan, her şeyden önce insandır. Her işçi, işinin patronu, her patron işinin işçisidir. İslâmda özel teşebbüs ve mülkiyet vardır. Ama bu imkâna dayanarak kimse kimseden üstün ve farklı göremez kendisini. Milyarlara malik bir iş sahibi, fazilet yarışında emrindeki bir işçiyle eşit şartlarla koşudadır ve bu koşuyu önde bitirdiğinde o işçi toplum nazarında milyon kez o milyarderden üstündür.

Aynı şekilde, insanları işçi diye alınlarından damgalayıp devletin, daha doğrusu bir partinin, bir takım zorba, zalim kişilerin uşağı yapan komünizm de, islâm ülkeleri için öldürücü zehirdir. Dini yoketmek isteyen ve hep zehir saçan bu zihniyeti de, dağları ovaları tutacak şekilde azdırdılar islâm ülkelerinde tarihî düşmanlarımız.

Yeni zihniyet gelişip, aydın kadromuzu, islâm medeniyetinin ta özünden gelen diriliş erleri, erenleri, pirle-

ri ile pırıl pırıl donattığı an, kapitalizmin, komünizmin ve onların kökeni olan materyalizmin, Büyük İslâm Ülkesinde eriyip çürüyüp sönüp gittiğini göreceksiniz. Ruhu öne alan ve maddeyi de ihmal etmeyen, insanlara hakiki özgürlük, eşitlik ve adalet hayatını getiren yeni ve kurtarıcı düzenin, islâmın yeni ve büyük açılımı olacağı, tarihin iç itişiyle, inşaallah görülecektir. Hıristiyanlık ve budizm, kapitalizme ve komünizme teslim oldu. İnsanı kurtaracak tek din olarak insanlığa islâm kaldı.

MİLLET VE DEVLET

Devletle millet arasında uyum olmadığı takdirde, toplum hayatında rahatsızlıklar başgösterir. Milletle devlet, vücutla elbise gibi birbirine uygun düşme mecburiyetindedirler. Dar gelen elbise vücut için bir işkence, bol gelen elbise ise üstten baştan dökülen fuzuli bir yüktür. Bunun gibi, milletle uyum sağlayamayan devlet, eninde sonunda bir değişim geçirmek zorunda kalacaktır. Bu değişim, yok olmaya kadar da gidebilecek bir değişimdir.

Milletin devlete zorla uydurulmaya çalışılması, vücudun elbiseye uydurulmaya çalışılması gibi, akıl almaz, saçma, sağlıksız bir tutum, bir davranıştır. Asıl olan, milletin dışardan getirilmiş bir devlet modeline uydurulmak için zorlanması değil, toplumun ihtiyaçlarına, özelliklerine ve karakterine göre vücut bulmuş, şekillenmiş bir devlet modelini ortaya koymaktır.

Şüphesiz, devlet, milletin bir anlık görünümüne, enstantane vaziyetine göre değil, geçmişi, şimdiki zamanı ve geleceğe ait umutları, beklentileriyle tüm bir dönemi, tarihi, kökü ve dallanıp budaklanışı, bütüne ait bir görüş ve varoluşla ilgili bir seziş aynasından

gözlemlenmek ve incelenmek suretiyle vücut bulur. Devlet, aşağıdan yukarıya doğru teşkilâtlanarak giden toplum iradesinin en son çiçek açışı ve taçlanışıdır. Toplumda devlet ideali ve bu ideale lâyık olma şuur, bilgi ve fedakârlık işaret ve atılımları yoksa, tepeden inme devlet girişimleri, suni ve geçici olmaya mahkûmdur. Devletin, suni ve geçici olmaması için, milletin özüyle ve cevheriyle içten bir bağıntı halinde olması gerekir. Bu yüzden, çağımızda, devlet yönetiminin ilkeleriyle birlikte ana çizgilerini gösteren anayasalar da millet özünü hesaba katmak ve o ruhtan mayalanmak zorundadırlar. Bu temelleniş kuralına göre hazırlanmamış anayasalar yaşayamazlar ve temelsiz yapılar gibi ilk sarsıntıda patır patır dökülürler.

Tanzimattan bu yana dışardan ülkemize hep ithal edilmek istenen devlet şekli ve anayasaların bir türlü ayakta duramaması ve giderek yıkılış devrelerinin kısalması dikkat çekici tarihî-sosyolojik bir olaydır.

•

Tabiidir ki, devletin de millet üzerinde bir etkisi olacaktır. Toplumun ağır ağır değişmesini gözlemek, millet ruhu ve özüyle bağdaşır bir oluşumu gerçekleştirmek onun görevidir. Dışa bakmakla dışa teslim olmak aynı şey değildir. Dışa bakmak, hele çağımızda, yaşamak için zaruridir. İkiyüzyıldır dışa bakmıyoruz, adeta körlemesine onu içeri davet ediyoruz. Dışı içe taşıyıp duruyoruz. Oysa gerekli olan, dıştan içe doğru değil, içten dışa doğru olan harekettir. Bu hareketi düzenleme ve kontrol ise devletin görevidir.

Devrimler, istenmeden zuhur eden, önlenmeye çalışılan, önlenemeyince hiç olmazsa en az zararla atlatıl-

ması düşünülen toplumsal olaylardır. Yoksa, şu veya bu şekilde köşeye sıkışmış devlete, dışardan ithal edilen bir imdat malzemesi değildir ya da olmamalıdır.

•

Siyasî partiler, millet-devlet uyumu için alternatifler ileri sürdükleri ölçüde yararlı, bu uyumu gözetmeyen, hatta bozmaya çalışan sistemlerin sözcüsü oldukları nisbette zararlı olurlar. Partiler, teorik sistemlerin milletlere uymayan yanlarından vazgeçmedikçe, halka ilerleyiş yolunu açamazlar. Halkın uzun vadeli ihtiyaçlarını gözönünde tutmadan, cazip, fakat içi boş teklif paketleriyle politika arenalarında görünmeleri, bir milletin talihsizliğinin en somut örneği sayılsa yeridir.

Bir siyasî partinin ülkeye gerçekten hizmet sunabilmesi için, o ülkenin geçmişini çok doğru ve iyi bir şekilde yorumlaması, halihazırını tam değerlendirmesi (sadece ekonomik bakımdan değil, manevi bakımdan da), geleceğe yönelik, idealizmle realizmin sentezi bir plan ve proğram oluşturması şarttır. Yoksa bir an için hoşa gidecek nefsanî tekliflerle iktidara tırmanmak isteyen partilerden ülkeye sonuçta mutlaka zarar gelir.

Gerçek partileri olan devlet ve millet, tarih içinde bir güvenceye kavuşmuş devlet ve millettir denebilir. Partilerle devlet, devletle millet arasında, kapatılması mümkün olmayan boşluklar, ruhî kopukluklar mevcutsa, o toplumun geleceği karanlık, çok karanlıktır.

MİLLET
VE
SİYASÎ PARTİLER

Ülkemizde, Tanzimattan beri kurulan ya da olayların bağrından doğan her parti, "bir yer"e borçlu, bağımlı olarak doğmuştur. Bu yüzdendir ki, halkça coşkuyla karşılansa da, mensuplarından bazı seçkin, samimi kişileri, halk, partinin öngörülmüş çizgisinden öteye götürse de, gün gelmiş, bu borcun, bu bağımlılığın hesabı istenmiş, hatta bazan çıkarılan fatura çok ağır bir şekilde ödetilmiştir. Tabii ki, çoğu kez, bu cezadan millet de fazlasıyla payını almıştır.

İttihat ve Terakki Fırkası, gizli örgüte ve o da batıya bağımlıydı. Yaptıklarının sonunda, devlet yıkıldı, paramparça oldu. Milyonlarca ölüden başka, perişan, sefalete düşmüş bir halk kaldı. Parti ileri gelenleri de ermeni kurşunlarıyla şurda burda can verdi.

Cumhuriyet Halk Partisi, İttihatçıların gençlerinin kurduğu partidir. Ağabeylerinden geride kalanlardan topluma hakim olmak isteyenleri de onlar tasfiye etti. Kendileri de, bir çok defa yazıldığına göre, batıyla gizli

pazarlık yaptı. Yapılan devrimler bu pazarlıkta verilen sözlerin yerine getirilmesidir denilmektedir. Öyle de olsa, devrimler gönülsüzce yapılmamıştır. Ateşli devrimciler yaptıklarının bizi kurtaracağına inanmaktadırlar. Oysa, Cihan Harbi'nden önce devletimiz zayıf da olsa büyük devletler arasında sayılırken, bugün durumumuz nedir? Bugün, Birinci Cihan Savaşı öncesindeki durumumuzda olmayı bile hayal edemeyiz. O perişan devletin, diğer devletlere nisbetle olan durumu, bugün sanki erişemeyeceğimiz bir pozisyon gibi görünüyor. CHP, bir devir kaybettirmiştir bu halka. Maddî ve manevi kalkınması açısından. Aydınımızı da, küçük devlet mensubu olmaya şartlandırmıştır.

Ne yazık ki, 1950'de kurulan DP de CHP'ye "borçlu" doğmuş bir partidir. Kadrosu, halkın içinden doğmuş bir aydın kadro ve kendisi onun partisi olan bir parti değildir CHP'yi yıkan bu parti. Bizzat CHP, dış şartların zorlamasıyla, İkinci Dünya Savaşı'nın büyük galibi Amerika'ya şirin görünmek için, yine kendi içinden çıkardığı kişiler eliyle Demokrat Partiyi kurdurdu. DP, doğuştan eli kolu bağlı doğmuş bir partiydi. Eğer DP, milletin beklediği gerçek parti olsaydı, iktidara geçtiğinde CHP'nin muhalefet olma hakkı kalmazdı. Gerçek bir anayasa yapar, hakikî çokpartililiğe yol verirdi. Kurulacak yeni partiler toz dumanında, CHP yaşasa bile, sönük, etkisiz, esamesi okunmaz bir parti olarak yaşardı. Oysa DP tıpkı CHP gibi davrandı. Fikir özgürlüğü yolunu açmadı. Her fikrin kendi partisini kurması fırsatını sağlamadı. Bu tür girişimleri boğdu. Bütün muhalefet alanını CHP'ye bıraktı. Milletin öldürücü darbesiyle bir daha ayağa kalkamamacasına yere serilmiş olan CHP'yi hatalı stratejisiyle dirilten yine DP oldu. Gerçi

isimsiz kahramanlar, DP'yi, ellerinden geldiğince yararlı bir parti yapmaya çalıştılar. Menderes de, zaman içinde, milletin çekip götürmesi sonucu ve CHP'nin yıkıcı politikasına tepkisi sebebiyle bu parti için çizilen programın üstüne yükseldi. Bu sebeple büyük bir çoğunluğun tuttuğu lider oldu. Maddî kalkınma hamlesini başlattı. Böylece ekonomik açıdan, ölü noktaya saplanıp kalmış millet psikolojisini uyandırdı, harekete geçirdi. Halkın manevi duygularına da saygı gösterdi. Devri, cami yapımı, imam hatip okulları açılması devri oldu. Ancak, aydın müslümanların devletin ve toplumun yönlenmesine katkısı, tıpkı CHP devrinde olduğu gibi yasaktı DP devrinde de. Gençlik olarak da ortada sadece CHP'li gençlik kaldı. Onlar gelişip çoğaldılar. Sonunda da ordunun adını kullanan bir cunta, CHP gençliği ve aydınlarına dayanarak ihtilâli yaptı. DP'den ne varsa silip süpürdü. Eğer DP, CHP'ye gebe doğmasaydı bu şekilde tasfiye olup gitmezdi.

İhtilâlcilerin birbirine düşmesi, ordunun olup bitenin bir parça farkına vararak, tekrar çokpartili düzene dönmeyi istemesi, arzu ettiğine kavuşmamış olan İsmet Paşa'nın entrikaları sonucunda yeni bir durum doğdu. Yeni partiler doğdu. Adalet Partisi de 27 Mayıs ihtilaline verilen ödünler sebebiyle, halkın büyük desteğine rağmen milletin istediği parti olamadı. Demirel, nisbî seçim sistemi içinde bile, halkın AP'ye iki kez kazandırdığı büyük zaferi değerlendiremedi. AP de DP gibi maddî kalkınma yönünde bazı gayretlerin sahibi olduysa da Milletin istediği diriliş yolunu açamadı. Halkın din sevgisine saygılı davranır gibi göründüyse de, bir islâm aydını tipinin doğmasına ve fonksiyonunu yapmasına meydan vermedi. Türkiye, fikir ve fikrin dı-

şavurması açısından dünyanın en geri ülkeleri arasında kaldı. Demokrasi, batılı anlamda bile işlemedi. Askerlerin iktidara getirip kendisinden ihtilâle her türlü taviz kopardıkları Demirel'i yine askerler devirdi. O da, halkın onca büyük desteğine rağmen en ufak bir direniş göstermedi ve "şapkasını alıp gitti" (ya ne yapacakmış, bir de şapkasını mı bırakmalıymış?)

1970-1980 arası, Türkiye'nin siyasî ortamı, tam bir boğuşma ortamıdır. Demokrasiyle otokrasi isteği, anarşi ile düzen, askerle sivil, siville asker, yerlilikle yabancılık, mağdurlukla, mazlumlukla zulüm, adaletle hile, kısacası iyiyle kötü çarpışıp durmuştu o yıllar. O ortamda sonunda sokağa çıkamaz hale gelmiştik ki, 12 Eylül Hareketi oldu.

12 Eylül Hareketi, bir askerî hareket olmakla birlikte, 27 Mayıs ve 12 Mart hareketleriyle kıyaslanmamalıdır. Binlerce kişinin yok yere hayatlarını kaybettikleri, anarşi ve terörün şehirleri zaptettiği, kimsenin sokağa çıkamaz hale geldiği, Parlamentonun altı ayda cumhurbaşkanını seçemediği bir durumda, halk elbet bir hareket beklemek durumundaydı ve olan askerî hareketi de candan desteklemişti. Sırf iktidara el koymak için yıllarca anarşi ve teröre göz yumuldu demek doğru bir söz ve tesbit değildir. Memleketi savunacak askerleri bu derece hodbin olarak düşünmek büyük bir insafsızlık olur. Bunun delili olarak da 13 Eylül'de anarşi ve terör durdu demek de yanlıştır. Çünkü olay sayısında bir azalma olmasına rağmen çatışmalar bir iki yıl daha sürmüştür. 27 Mayıs ve 12 Mart, doğrudan milletten intikam almak için yapılmış hareketlerdir. Ve arkada CHP ve sol vardır. 12 Eylül'se askerlerin hareketi olup asıl amaç anarşiyi durdurmaktır. Ancak onun da kur-

duğu düzen ve getirdiği partiler derde şifa olmamış, yüzeysel bir düzelme getirmiş; problemi sadece ertelemiştir. Bugün artık o düzen de her tarafından sarsıntı içinde çatırdamaktadır.

Kurulduğunda halkın büyük umutlar bağladığı ANAP, bu itibarını bugün tüm yitirmiş bulunmaktadır. İşin kötüsü bunun farkında bile değildir. Halk bu partiye başlangıçta bu kadar umut bağlamakta haklı mıydı? Hayır, ama mazurdu. Partinin lideri Özal, çok iyi bir şekilde propaganda yaptırmış ve kendini lanse etmesini bilmişti. Propagandada yeni metodlar uygulanmıştı. Ama, zaman en iyi değerlendiricidir. Bugün bu parti iç yüzünü dışa vuracak hale gelmiştir. Halkın bu partiden de sıtkı sıyırılmıştır denebilir.

Tanzimattan bu yana halk hep yeni bir hareket bekledi, umdu. Her yeni çıkışı, o beklediği hareket sandı. Onun için, ince eleyip sık dokumadan hemen destekledi o hareketleri. Fakat sonunda hep sukut-ı hayale uğradı.

Umut edelim, dileyelim ve dua edelim ki, çilenin vadesi dolmuş olsun. Gelecekler hamile olsun, ama bu fecir, fecr-i kâzip olmasın. Bu milletin fecr-i sadık, fecr-i hakiki günü gelmiş olsun.

KADERİN SESİ

Mukadder an gelince, kimse ona mani olamaz. Tek kişilerin hayatında olduğu gibi, toplumların gidişinde de bu böyledir.

An geldi ve saat çaldı mı, ruh ezelden beri hazırmış gibi, niyetin işaretlediği tek noktaya yönelir.

Hiçbir hazırlığı yok sanılan nice girişimlerin, birden doğuşundan toplumun ruhunda, şuuraltında yavaş yavaş hazırlandıkları için haberdar olmadığımız, gün gelince anlaşılır. Çok yavaş cereyan eden, farkında olmadığımız bir birikim, gün gelir patlak verir.

Kaderin bu ani gibi görünen olağanüstü çıkışları kimi insanları korkutur. Mizaçları itibariyle sürprizlere alışık olmayan ve bu sebeple kolayca paniğe kapılan bu kişiler, olağanüstü günlerin ve zamanların insanları değildirler. O çıkışların tesadüfî olmadığını, çok öncesinden kaynaklanan köklere sahip bulunduğunu idrak edemezler. Karşısında ansızın kalmış gibi oldukları yeni durumda şaşırıp kalırlar, huzursuz ve tedirgin, şikâyet edip dururlar.

Evet, kaderin sesi, yeni bir tehlikenin işareti olabilir. Ama yeni bir saadetin, yeni bir umudun, yeni bir

kurtuluşun, yeni bir muştunun sesi de. Gidip gidip bir yerde tıkanıp kalmışsa, toplum bir çıkmaza saplanıp kalmışsa, içimizde duyduğumuz kaderin sesini korkuyla değil, sevinçle karşılamamız gerekir.

Çocuğun doğma zamanı gelince melekler ona: "artık doğma günün geldi. Hazırlan" derlermiş. O ise, üşenme içinde: "ben olduğum yerden memnunum, istemem" dermiş. Melekler "olduğun yer, dar, karanlık, kan içinde bir yer. Oysa çıkacağın yer, gözalabildiğine göklerin ve ufukların uzandığı, geniş, ışıklı ağaçlıklı, su şırıltıları ve kuş cıvıltıları içinde bir yerdir" derlermiş ama, çocuk inanmazmış. Bunun için ebe gerekirmiş (Hatta bazan sezaryenle doğumun gerçekleştirilmesi zorunda kalınıyor).

•

Tarihe baktığımızda, toplumların en umutsuz anlarında, en umulmadık ve beklenmedik bir şekilde, bir ışımanın, bir aydınlanmanın belirdiğini görüyoruz. Bu, toplumun ruhunda halâ bir hayatiyet damarının attığını ve ondan yeni bir filizin uç verdiğini gösterir.

Peygamberler, kader çağrısının en büyük aksiyonunun önderleri olmuşlardır. Medeniyetlerin yeni atılımlarının olduğu zamanlarda, devletlerin kritik dönemlerinde, ölüm kalım anlarında, bir takım önderler, kahramanlar çıkagelmiştir.

Toplumlar, panik halinde, hızla dağılıp çöktükleri gibi, kaderin yüce sesine uyarak dirilip ayağa kalktıklarında da, hızla derlenip toplanırlar, düzenlenir ve yola girerler.

•

Milletimizin tarihinde de, nice karanlık, bulanık ve bunalımlı günlerde, kaderin yeni yönünü tutacak kadroyu çıkarmasını bilmişizdir. Haçlılara karşı imanımızı ve yurdumuzu koruyan kahramanlar gibi, Osmanlı Devletinin kurucuları gibi, nice savaşlarda canlarını bile bu uğurda verenler misali bizi bugüne çıkaran ve tarihten silinmemizi sağlayan atalarımız gibi, biz de, geleceğe doğru milletimizi en güvenli adımlarla götürmek borcundayız.

Fevkalâde zamanlarda doğup kendini gösterecek ruh, milletimizin özünde mevcuttur. Günü geldiği her sefer, üstündeki sunî kaplamaları atıp, pırıl pırıl cevherini, madeninin aslını gösterecektir gözlere.

•

Dünya yeni bir kaynaşma içindedir. Kırk yıl önce Avrupa için öngörülen harita, çatırdamaktadır. Ortadoğu, yıllardır yangın yeridir. Afrika ise, Batılıların (ruslar dahil) oyunlarıyla yazboz tahtası durumundadır. İnsanlığın önderi olacak yeni ve idealist bir kadroya ihtiyaç gün gibi aşikardır. Bu kadro, elbet, kanayan, yaralı bağırdan doğup fışkıracaktır.

KADRO

Her hareket, bir kadroya sahip olmakla gerçekleşir. Her toplumu toplum yapan, yönetici, düşünücü, süsleyici bir kadrodur. Bir milleti, millet olarak devam ettiren, halkla ilgisini kesmemiş, onunla alışverişi tam bir aydınlar kadrosudur.

Peygamber Efendimizin de, vahiyle destekli olduğu halde, ilâhî sünnet icabı bir kadroya ihtiyacı olmuştur. Bu kadro, eşsiz sahabi kadrosudur. O kadro ki, en katı karataştan daha katı Kureyş taşından yontulmuş, en muhteşem mermerden daha işlenmiş, yerinde çelikten sert, yerinde pamuktan yumuşak, yerinde ateşten yakıcı, yerinde de sabah rüzgârından okşayıcıdır. İşte o kadrodur ki, en kısa zamanda kutlu inanç ve hakikat medeniyetinin sınırlarını bir taraftan Çin Seddine, öte taraftan Büyük Okyanusa kadar uzattı.

Onlar, fedakârlığın, feragatin, faziletin son sınırına ermiş, idealizmin en ilâhîsini yaşamış mutlu kişilerdi.

Onlar, sıcak Arabistan çöllerinden, göğe çivilenmiş yıldızlardan, yakıcı güneşten daha öteden aldıkları ateşi, Maveraünnehir yeşiline, gök rengi sularına aşıladılar. Yeni bir şafak da orada parladı, ışıdı yüzyıllar bo-

yu. Sonra, Allah'ın bir gazabı gibi gelen Moğol istilâsı, ilâhî ışığı söndürür gibi olunca, orada kül altında duran ateş kımıldadı. Görünmeyen yollardan uzanarak Anadolu'da, içinde şol cennetin ırmakları akan Anadolu'da, Horasan Erenleri olarak gözüktü bu iç ateşi. Horasan erenleri en karataştan daha katı olan moğolu, avuçlarının içinde mum gibi eritip mü'min yaptılar.

Selçuk fışkırışı böyle oldu. Mevlâna böyle geldi. Yunus böyle doğdu. Bu yüce kadro Selçuk ve Osmanlı harikasının maddî ve manevi mimarlarıdır.

Sipahi ve yeniçeri ocakları, enderun, medreseler, tekkeler, bu kutlu kadronun yaktığı meşalenin tüttüğü zirve noktalardır. Bilim ve aşk ocaklarıdır bu ocaklar. Şehitlik, gazilik ve ermişlik ocaklarıdır.

•

Tanzimattan bu yana yeni kadrosunu, kurtuluş, diriliş kadrosunu arıyor toplum. Millet, kendisiyle yürekten ilgilenecek aydın kadrosunu arıyor. Erdemden daha değerli bir hazine tanımayan kadrosunu arıyor millet; Çanakkale'de, Kafkaslar'da, Bağdat'ta, Medine'de dişe diş göze göz savaşırken şehit olan kahramanların uğrunda can verdikleri ideale gönül vermiş yeni kadroyu özleyip duruyor büyük milletimiz.

Yeni nesillerin yönlenişini taklitten hakikiye döndürecek kadroyu bekliyor çağ.

Fetret kadroları gelip gidiyor. Kimi zaman milleti umutlandırıyorlar. Ama bunlar seraptır, fecr-i kâziptir. Hakiki kadro, gerçek formasyonu almış, gerçek şuurla donanmış kadrodur. Bazılarının sanki o formasyonu almış gibi görünmeleri aldatıcıdır. Çünkü: gerçek formasyonu almış olsalardı, çelişmeleri olmazdı. Gerçek for-

masyonu almış olsalardı, hava böylesine ağır umutsuzluk bulutlarıyla kaplı bulunmazdı.

•

Tablo ne kadar karanlık ve ufuk ne kadar vaadsiz olursa olsun, gün gelince, millet ruhunun derinliğindeki gözle görünmeyen öz, filizlenip çiçeklenecektir.

Yirmi birinci yüzyıla alacalı bulacalı olmayan apak bir kadroyla çıkacağız.

SERAP VE HAKİKAT

Türkiye'nin tek başına kalması bir çözüm değildir elbet, ama kayıtsız şartsız Avrupa'ya teslim olma da umutsuzluğun ve karamsarlığın, çaresizlik ve kişiliksizliğin son sınırına ulaşma demektir. Avrupa'ya entegre olmak, tam bir güvence sağlamaz bize. Avrupa, bir fedakârlık yapma gereğini duyduğu her sefer, bir parçası olmamız halinde, önce bizi feda eder. Avrupa'yla aramızda doku uyuşmazlığı vardır. Avrupa bünyesi, bizimle bütünleşmeyi reddeder. Bizim bünyemiz de Avrupa'yla bütünleşmeyi.

Evet, ülkemiz, zihnî, fikrî, ruhî, tarihî-sosyolojik, siyasî bir çıkmaza saplanıp kalmış durumda. Artık ne doğuluyuz, ne batılı. Ne asyalıyız, ne avrupalı.

Bunun içinden ancak bir ruh ve zihniyet devrimi ile çıkılabilir. Oysa bizde hep dış, biçimsel ve devleti hedef alan devrimler yapıldı. Bu devrimler de ihtilâller ve dârbelerle sağlanmaya çalışıldı. Bu yüzeysel devrimleri, kendi iç yapımızı ölçüp biçip tartmadan önce bizzat Batı'da olan değişimler geçersiz kılmakta. Bir zamanlar meşrutiyeti, daha sonra cumhuriyeti, daha sonra çokpartililiği, bir ara sosyalizmi son aşama ve mutlu

toplum reçetesi gibi gören batıcı aydın kadro, her devriminin ardından bir sukut-u hayal uçurumuna yuvarlanmıştır.

Serap peşinde koşan, biçimsel düşünen, tarihi görmezlikten gelebileceğini sanan bu kadro, son olarak umudunu AT'a girmeye bağlamıştır. Şimdiden bellidir oysa sonuç, AT'a girilse de, girilmese de.

Hayalcilik, serap avcılığı, hiç bir zaman gerçek hayatın yerini alamaz. Yabancı saadetin tatlı yanı da gerçekte acıdır. Tanzimat sonrası aydınımız hep "yalancı cennet" peşinde koştu. Bu yalancı cennet Avrupa'dır. Oysa, Avrupa'nın varolma problemi, ilk bakışta gözükmese bile bizden daha hafif değildir. Yok olacaksak Avrupa'yla beraber yok olalım, varolacaksak Avrupa'yla beraber varolalım demek, kendini aldatmanın en acı şeklidir. Çünkü: Bir ülke, kendi kendisiyle varolur. Yaşaması da temelde kendi ruhu ve kendi gücüyledir. Başkasıyla ilişki mümkün ve gereklidir. Ama, var veya yok olmasını başkasına bağlama, iyiye alâmet sayılmaz.

Önce, ne olduğumuzu ve ne olmadığımızı, başkalarından nerede ayrıldığımızı yeniden tesbit etmeliyiz. Bir parça Avrupalı yanımız olsa da, bilmeliyiz ki, biz Asyalıyız. Asyalı olmak bir suç, bir günah, bir ayıp değildir. Ve yine Asyalı olmak demek, mutlaka, ölüme, yokluğa, esarete mahkûm olmak demek değildir. Çin diriliyor, Hint diriliyor. Hem de kendi usulleriyle. Biz, neden kendi usulümüzle dirilmeyelim? Yine Asyalı olarak, müslüman olarak neden ayağa kalkmayalım?

Avrupa'yı tek alternatif sayanlara sözümüz şudur: Avrupa tek alternatif değildir. Hatta, Avrupa alternatif değildir. Avrupa, bizim için zaruri, yakın bir diyalog ko-

nusudur. Bir ilişki ağımız olabilir onunla. Ama, ondan bir parça olamayız. Arapların da bir "ortak pazar" oluşturmaya kalktıkları bir zamanda, AT'a girsek bile ona mahkûm olmamız, başka bir pazara girmememiz şartını kabul edemeyiz. Bir ortak pazar'a ortaklığımız, diğer Avrupa ülke ve halklarından farkımız kadar bir fark göstermeli ve bir özel durum sunmalıdır.

Yeni bir aydın kadrosu yetişmeli, seraplardan hakikatlere döndürmelidir ülkeyi. Reel açılar ve mutluluklarla donatmalıdır coğrafya ve ruhumuzu. Kansız bir devrimle, manevi devrimle aydınlatmalıdır, millet ruhunu. Dirilişi gerçekleştirmelidir. Ülkenin milletimizin, tarihimizin, geleceğimizin, kaderimizin istediği diriliş devrimini.

YÜZEYDE KALIŞ

Toplum ve siyaset yaşantımızın belli başlı bir hastalığı da, yüzeyde kalıştır. Yüzeyde kalış, bir sonuç olduğu gibi, bir sebep olarak da, kalıcı çözümler üretemeyişimizin kaynağı olmakta. Bunun doğuracağı sonuçlar da ortadadır: çözümsüzlükler, çaresizlikler, umutsuzluklar fasit dairesi.

Batıya yenilgilerimizin başladığı yüzyıldan bugüne kadar, ilkin belki askerî alanda başlayan bu "teşhis" eksikliği, giderek bütün alanlara yayılmış, paniğe kapılma, acelecilik ve telâş ya da tam tersi, vurdumduymazlık, ağır davranma psikolojimizin, beklenmedik anlarda, birbirinin alternatifi özellikleri olmuştur.

Yüzeyde kalış, asıl çözümleri hep ertelemeye sebep olarak, toplumun yarasını derinleştirmiştir. Ve yine bu yüzdendir ki, psikolojik tavır, metafizik bir tutummuş gibi bir etki yapar olmuş üstümüzde. Metafiziğe olan ihtiyaç zamanını hesaplayış duyusunu kaybetmiş toplum. Karamsar felsefeler, tecrübe verimiymiş gibi görünen kötümserlik genellemeleri, normal düşünme mekanizmasının yerini almış, hareket zamanı hareketsizliğe saplanma, sakin olunacak vakit de gereksiz çırpınış,

sanki bir dinamizmmiş gibi değerlendirilmeğe başlanmıştır. Bu durumda, hiç bir değer, hiç bir usul, hiç bir davranış, kendi yerinde değildir. Genel bir kayma, toplumdaki manevî, ruhî, zihnî ve hatta ahlâkî yerleşim planını alt üst etmiş, adeta doğuda olması gerekeni batıya, batıda olması gerekeni güneye, altta olması gerekeni üste, kısacası, her birini bir başka yere taşımıştır.

Bu, toplumumuzu kısa vâdede değilse bile, uzun vâdede, iç çehre bakımından adeta tanınmaz hale sokmuştur. Tüm yücelik, incelik ve kahramanlık duygularımızı ve bulguculuğumuzu, dehamızı yitirmiş değiliz kuşkusuz. Ancak, yine de bizi biz yapan soylu ruh ateşi, nabız atışı derinlere kaçmış, kül altında kalmış gözüküyor.

Yüzeysellik, bizi gerçek bir arayıştan geri bırakıyor. Derinliklerden, uçurumlardan korkar gibi korkuyoruz. Bir güçlük karşısında uzun boylu direnme sabrına da sahip görünmüyoruz artık. Geç kalma korkusu, süreklice gecikmemize neden olmakta asıl.

Tezatlar, ruhumuza dalbudak salmış durumda. Tezatları yaşıyoruz, fakat farkında olmuyoruz. Bir toplumun yaşayabilmesi için gerekli derinleşmeyi düşünemiyoruz.

Bu sığlık, kendimizden kopuşumuzla başladı. Onunla birlikte artıyor. Kimlik yitirilişi, yüzeyde kalmayla aynı anlama geliyor.

•

Yüzeyde kalıştan kurtulma seferberliğine girişmemiz gerekiyor her alanda. Önce teorik, sonra pratik planda, önce metafzik, sonra görünür alanlarda, mümkün olduğu kadar yüzeysellikten sıyrılma savaşına gir-

memiz için, bilim, düşünce ve sanat platformumuzu yeniden yoklamalıyız.

•

Bunalımlar ve ona karşı tavrımız tipik bir misalidir yüzeyselliğimiz için. Konuyu görünüşünden öte ele alış, problemin ve krizin kaynaklarına iniş, söz konusu olmuyor. Üniversitesi, basını, TRT'siyle tüm fikir kurumları, yüzeyde kalmanın ve toplumu sathîliğe mahkûm etmenin çoraklığını yaşıyor.

Bahar vaadli vâdilerimizi çöle çeviren, kupkuru ve çırılçıplak, güneşte yanmış taşlıklara döndüren bu kısırlaşmadan bir an önce kurtulmamız için Allah'a dua ediyor ve bereketli verim yolunun açılışını gözlüyoruz. Memleketimiz, İslâm ülkeleri ve tüm insanlık için.

PARTİ VE BİZ

I

Allah'ın izniyle, biz diriliş görüşü sahiplerinin de partisini kurma zamanı yaklaşıyor. Toplum hakkındaki düşüncelerin hep teoride kalmaması için böyle bir girişim bir bakıma bir zaruret, bir bakıma da bir görevdir. Ömrü sadece düşüncelerle uğraşmayla doldurup zihnî tatminle yetinme ve toplumun fiilî durumuyla ilgilenmeme, bizim kârımız olamazdı zaten.

Partiyi, toplumun güvenliği, sağlamlığı ve mutluluğu için kurulmuş bir organizma olarak düşünmek gerekir. Yani, en azından sonuç itibariyle, parti, bir amaç değil, bir araçtır. Toplum hakkındaki düşüncelerin gerçekleşmesi için aynı ideale bağlı kişileri sinesinde toplayan bir kuruluş olarak bir araç.

Tanzimattan ve hatta daha öncesinden bozulmaya başlayan toplum yapımızın yeniden eski sağlığına kavuşması için ortaya çıkan bir takım akımların oluşturduğu siyasî organizasyonlar, isim ve cisimleri ne olursa olsun, aslında birer parti idiler ve partidirler. Resmî, gayr-i resmî, legal, illegal. Ancak bunlardan gizli örgüt sahibi olanlar ülkeyi bir kaç kez batma noktasına kadar götürmüşlerdir.

Zaten insanlar şu veya bu şekilde, mutlaka siyasî bir tavrın sahibi oluyorlar. Herkesin siyasî bir tavır takındığı bir ortamda siyasetten kaçınmak da siyasî bir tavır sahibi olmak demektir. Hiç bir partiye oy vermeseniz de, yine mevcut siyasî partiler, toplam oyları almış gibi, meclisteki sandalyeleri paylaşmaktadırlar. Köşeye çekilmişlerin yönetimdekilere bir etkisi olabilir. Ama, belki de yönetimdekilerin köşeye çekilmişlere daha büyük etkileri olmaktadır. Kenara çekilenler arttıkça, bu etki de daha ziyade olacaktır şüphesiz.

Belli bir düşünce olgunluğuna vardıktan sonra, yurttaşların kendi çaplarında yönetimle ilgilenmeleri, toplum için bir bakıma hayat memat meselesidir. Hep aynı kesimlerden yönetici çıkarken bazı kesimlerin de hep idare edilen olarak kalmaları bir toplum için sağlık işareti sayılmaz.

Bizim gibi, klasik partici olmayan kişilerin aktif siyasette yer almak istemesi, o alanda bulunanları ürkütmesin. Belki bizim devreye girmemiz onların da lehine olur. Politik hayatta yenilenme ve tazelenme tüm partilerin muhtaç olduğu bir hava değişimidir. Değişik ve zengin görünüm, politik hayat için olduğu kadar, o hayatın vazgeçilmez unsurları olan partilerin de kazancı demektir.

Biz, Allah nasib eder de partimizi kurarsak, onu, tüm milletimizin partisi olarak düşündüğümüzden, "partiye evet, particiliğe hayır!" diyoruz.

Parti, şüphesiz herkese, iyi niyetle millet hizmetine koşacak, herkese açık olacaktır. Ama kaşarlanmış politikacılığın onu dejenere etmesine izin vermeyeceğiz.

Kanunlar çerçevesinde hareket ilkemizdir. Kendi duygularının tatmini için sübjektif çıkışlarla partiye

yön değiştirtmek isteyenleri aramızda barındırmayacağız. Son derece sorumluluğunu bilen kişilerin birliği olmalıdır partimiz. 200 yılda bozulmuş olanı, bir iki yıl içinde düzeltmeyi ummak hayal olur. Bunun için, partimizin mensupları sabırlı kişiler olmak zorundadırlar.

Partimiz, ülkenin geleceği için en büyük fedakârlıkları göze alacak idealistlerin teşekkülü olacağından, çıkar ve mevki düşkünlerinin aramızda yeri olamayacağını belirtmeğe aslında gerek bile yoktur. Ama biz yine de buna işaret etmekte bir yarar görüyoruz.

Ümit edelim ki, partimiz kurulsun, başarıya ulaşsın. Halkın iki yüz yıldır saplanıp kaldığı aşırı umut-sukut-u hayal fasit dairesi kapansın, kötümserlik ve kötülük bataklığı kurusun ve eşsiz medeniyetimizin yeni dirilişi filiz versin.

PARTİ VE BİZ

II

Günümüzde, dünya ölçüsü çerçevesinde siyasî partilerin, ana çizgileriyle ekonomi perspektifli ve amaçlı olduğunu görmekteyiz. Elbet ekonominin yanı sıra sosyal konular da işlenmekte partilerce. Ama ağırlık ekonomide toplanıyor. Kimi toplumlar, düzenlerinden memnun, sadece ekonomik seviyelerinin korunması kaygısını taşıdıklarından, toplum arzularını karşılama kurumu olarak, siyasî partileri, faaliyetlerini ekonomi düşüncelerini merkezleştirerek planlıyor ve geliştiriyorlar.

Ekonominin önemi inkâr edilemez. Hele çağımızda, teknolojik patlamanın zorlamasıyla, ekonominin, birinci derecede önemli toplum faaliyetlerinin arasına girdiği apaçık bir gerçek. Ancak yine de, ekonomiyi, tüm değerlerin temel platformu gibi düşünmeyi kabul edemeyiz. Kapitalist ve sosyalist dünyanın bu materyalist görüşte birleşmesi, yani insanoğlunun varoluşunun temel göstergesi olarak, bilinçli ya da bilinçsiz, ekonominin görülmesi, bizce çağımızın ana yanılgısı ve dünyanın, düzelme bir yana, gittikçe bozulmasının, daha çok yoz-

laşmasının belli başlı kaynağıdır. Bu nokta derinleştirilirse, insanın kendi imajına tapması eğilimi ortaya çıkacaktır ki, islâmın tek ilâh Allah'a inanma, ve ondan başkasına tapmama temel ilke ve mesajı bu psikolojik hastalığın tek devasıdır. Ancak biz burada, metafiziğe uzayan bu konunun sebepleri üzerinde durmayacağız. Belki, bunun sonuçlarından olan ekonomi manisinin sosyal ve siyasal hayatta doğurduğu çarpıklığı görmek ve göstermek gereğine değineceğiz.

Evet, dünya çapında, ekonomiyi ikinci plana atma olmasa bile, onun yanına ve hatta temeline daha teorik gibi görünen değer kademelerinin yerleştirilmesi akımı başlamalıdır ki, insanın kısılan umut ışığı yeniden parlasın.

İşte biz "diriliş görüşü"nü taşıyanlar, kendi partilerini kurmaya doğru giderken, mutlak surette, ekonominin yanında ve üstünde, ondan önce, tarih bilincinin, ondan da önce, ruh sağlamlığı ve aydınlığının önemini kabartmalaştırmayı bir ilke olarak gözönünde tutmayı benimsemişizdir. Kopuk kopuk yaşanan millet hayatı, bütünlüğünü ve sürekliliğini yitirmiş bir siyasal varoluş, toplumu krizden krize, panikten paniğe sürükler. 200 yıldır ülkemizde yaşanan sosyal ve siyasal, gerçekte tarihî dramın (hatta trajedi de diyebiliriz) gerçek izahı burada, bu noktada yatıyor. Halâ devlet başkanını seçme sistemini bile ayarlayamamış, yerine oturtamamış olmamızın da sebebi, bu ara boşluklar, bu kesik kesik yaşayışlardır.

Yeni bir parti, atılımının arka planında, toplumun en az bir kaç yüzyıllık özeleştirisini bulundurabilmeli, nerede ip kopmuşsa, ruhları o noktaya yeniden götürmeli ve oradan yeniden neşvünema bulma (dirilme) im-

kânını aramalı, geçmiş bilinciyle gelecek bilincini yeşertip göğertebilmelidir. Geçmiş hayranlığı içinde şimdiki zamanın çamuruna saplanıp kalındığının farkına bile varmama değil anlatmak istediğimiz seçenek. İleri sıçramak, olabildiğince ileriye sıçramak için gerilerden güç almak bilincinin gücünü anlatmak istiyoruz.

Beklenen, hep beklenen, fakat geldi sanılan her sefer sonunda bir sukut-u hayalle karşılaşılan gerçek ve ideal partinin yerini lâyık olmadıkları halde iki yüz yıldır işgal eden hareketler ve partilerin silinmesi ve "çalınmış malın sahibine geri dönmesi", ancak bu şekilde köklü ilkeleri benimsemiş idealist bir kadronun kararlı ve sebatlı, planlı ve bilinçli hareketiyle mümkün olur.

Ve yine ancak bu şekilde, bir kişinin partisi değil, milletin partisi doğmuş olur. O vakit, millet, şuuraltından hakikî kuruluşunun geldiğini duyar ve uzun süredir yitirdiği iç güvenini bulur.

PARTİ VE BİZ

III

Parti kurma teşebbüsümüz duyulduğundan bu yana bize yöneltilen sorulardan biri: "Partinin finansmanı için çok büyük para lâzımdır. Parayı nerden bulacaksınız?". Anlaşılıyor ki, uzun sürede, bir takım odaklar, herkese, bir partinin büyük paralarla kurulabileceği ve devam edebileceği inancını, mutlak bir hakikatmış gibi aşılamış. Belki böylece, mütevazi imkânları olanların parti kurmayı akıllarından bile geçirmemelerini sağlamak istemişler ve bu amaçlarına da ulaşmışlar.

Bizde, parti, gazete gibi, ismiyle birlikte dışardan ithal edilmiş bir kurumdur. Eski hizipleşmelerden kalma âdetiyle, halk, ne derece katılırsa katılsın, parti, halâ, yabancılık kokan bir müessesedir ülkemizde. Halktan yukarı doğru yükselen bir oluş sonucunda doğup kurulmaz. Genellikle tepeden inme, yukardan aşağı empoze edilen bir kuruluş biçiminde gözükürler partiler siyaset ufkumuzda. Yerli düşüncenin verimi değildirler. Halk Partisi, isminin zıddına, halka en uzak, en aykırı bir partiydi. Demokrat Parti, Halk Partisine karşı kurul-

duğu ve Menderes gibi özellikli bir lidere kavuştuğu için halkla az çok bir diyalog kurmasına rağmen, gerçekte temelli bir yerli ideal örgüsüne sahip olamamış, ve belki de bu yüzden bir türlü yerine oturamamış, Batıyla Doğu, dışla iç, aydınla halk arasında kalmış, hazin sonunu da önleme gücünü gösterememiştir.

Evet, dıştan empoze edilen partiler, tıpkı şirketlere benzerler. Bu sebeple şirketler gibi, onlar da, adeta sermayeye muhtaçtırlar. Holdinglerin desteği normal görülmektedir bu partilere. Oysa, bu türlü doğan partiler, daha doğuşlarında "bağımlı" doğmaktadırlar. Bunların millet lehine hizmetleri sınırlı, çok sınırlı olacaktır.

Demek ki, şöyle bir ikilem var bu konuda: parasız parti olunmaz deniyor, öte yandan, destek olarak gelecek paraların da "ak para" olduğuna dair yoğun şüphe duyuluyor. Eğer para lâzım diyorsanız, partileri, daha doğuştan "lekeli" olarak kabul ediyorsunuz. Onları "masum"luktan mahrum ediyorsunuz, belki farkında olmadan.

Bu düşüncelerle, parti bir "muamma" halini alır. Çözülmez bir dilemmaya dönüşür parti kuruluş ve yaşantısı. "Para"sız parti kurulamaz, kurulsa da yaşayamaz; "para"lı parti de, daha baştan "karanlık güç ve niyetler"in bağımlısıdır!

Bu düşünce, bir çıkmaza saplar insanları, bütün çıkış yollarını kapar. Oysa mutlaka bir çıkış yolu bulmak, temeli kötümserlik ve karamsarlık olan, insanı umutsuzluğa saplayan bu kuşkuyu bertaraf etmek gerekir.

Biz diyoruz ki, parti şirket değildir. Onun için ona bir "sermaye" gerekmez. Parti, toplum hakkında belli bir ideali benimsemiş kişilerin bir araya gelişi ve toplum hizmeti için kanun çerçevesinde organize oluşları

demektir. Halktan gelen, halkının aydını olan kişilerin ortaya koyduğu, benimsediği ve gerçekleştirmek istedikleri bu ideal, fedakârlık, feragat ve tevazu gibi yüksek ahlâk kaidelerinin teşkil ettiği bir temele dayanmaktadır. Bu yüzden, parti geliştikçe, mensupları artıp kalabalıklaştıkça, herkesin mütevazi katkısıyla masraflar görülebilecektir. "Hizmet" prensibine dayanan bir partinin bir kuruşu, büyük para desteğiyle başladığı için har vurup harman savuran bir partinin bin kuruşundan daha değerlidir. O bir kuruşla bin kuruştan daha çok iş yapılır. Parayı zahmetsiz, emeksiz ele geçiren, onun değerini bilmez. Buna karşılık, zorlukla elde eden, onu, son derece dikkatle harcar.

Tarihin hiç bir samimi, büyük hareketi, sırf paraya güvenilerek geliştirilmiş bir hareket olmamıştır.

Kuracağımız parti, milletimizin öz cevherinden doğacak partidir. O, paradan önce, samimiliği, halisliği, hakikiliği göz önünde tutacaktır. Şahıslar ne kadar cömert olurlarsa olsunlar, parti, son derece "tutumlu" olacaktır. Lüks eşya yerine lüzumlu ve sağlam eşya alınacak, böylece fazla masraftan kaçınılacaktır.

Parti, mensupları için, zengin, fakir ayrımı yapmayacaktır elbet. Zenginin, sırf zengin olduğu için partiye hakim olmasına imkân tanınmayacaktır. Zengin ve fakir, eşit kabul edilecek, herkes yeteneğine göre hizmet ve görev sahibi olacaktır partide. Partiye alınırken, açık söyleyelim ki, benim düşünceme göre, zengin, yoksula göre daha çok sıkı bir incelemeye tâbi tutulmalıdır.

Bugüne kadar hep zenginlerin, üst tabakanın hakimiyeti söz konusu olmuştur partilerde. Halksa hep kuru kalabalık gibi düşünülmüş, duyguları sömürülmüş, kışkırtılarak kullanılmak istenmiştir.

Şimdiyse, farklı bir partinin, köklü bir düşünce partisinin, halkın ruhundan doğmuş, idealist aydın bir kadroyu amaçlamış bir partinin doğuşudur söz konusu olan.

Milletimizin iki yüz yıldır doğum sancısını çektiği partidir söz konusu olan. Yoksa, para babalarının ya da kaşarlanmış politikacıların kurduğu bir parti değil.

Taptaze, yeni, yıpranmamış, genç ve idealist bir atılımın toprağa düşen tohumu olacaktır partimiz.

Parayı, ekonomiyi küçümsemiyoruz, fakat, her kim, paraya öncelik veriyorsa, her kim: "paramla geldim!" psikolojisi içinde olacaksa, o bizden uzak dursun, bize yaklaşmasın.

PARTİ VE BİZ

IV

Bugüne kadarki parti kurulmalarında, genel alışkanlık, kurucular arasında kimler bulunduğunun merak edilmesidir ilk anda. İnsan psikolojisi, hemen, meşhur kişileri arama eğilimi gösteriyor böyle durumlarda. Ama iyice düşünülürse, bu da, partinin kuruluşunda büyük bir paranın mevcut olmasının şart gibi kabul edilmesi cinsinden çıkmaz sokak psikolojisinden başka bir şey değildir.

Mevcut partiler, "para partileri" ve "meşhur adam partileri" değil midirler? Öyleyse neden onlara gönül veremiyor yurttaş? Neden onlar hep belli bir süre sonra bizde hayal kırıklığı uyandırıyorlar. Neden başlangıçta hararetle karşılanan bu partiler, sonra buz gibi soğuk geliyor halkımıza?

Bu soruların cevabı, işte bu iki ikilemde yatıyor: "Parti, büyük parayla kurulur!"; "Partiyi meşhur politikacılar kurar!". İşte, bizce, politika hayatımızı götürüp götürüp bataklığa, çıkmaza, kısır döngüye saplayan yanlış kanaatlar. Bu saplantılar yüzündendir ki, devletin kaderi, çoğu kez "kaşarlanmış" bir politika esnafının iki parmağı arasında oldu. Toplum, siyasî hayatın-

da yeni bir düğümlenmeyle karşı karşıya mı kalmıştır? Kolay. Hemen A veya B partisinden küskün kişiler ortaya fırlar, yeni bir parti kurarlar, büyük reklâmlarla halkın dikkat ve umudunu kendi üzerlerinde toplamayı becerirler. Bir süre daha halkı oyalama imkânı doğar.

Bugüne kadar hep böyle oldu. Ayni kumar kağıdı destesi, bir bozulup bir toplanıp yeniden dağıtılarak oyuna devam edildi. Arasıra tüm devlet yaşantısı iflâs eder hale gelince de, düdük öttü, askerler gelip yönetime el koydular. Onlar da her seferinde daha çok bürokratlardan (politikacılığa iyice hevesli olup da buna o güne kadar imkân bulamamış olanlardan) yeni bir demeti devreye soktular. Bu sözde "zoraki politikacılar", kısa zamanda herkese parmak ısırtacak derecede, sanki kırk yıllık politikacılarmışcasına bir uyum gösterirler siyasî hayata. Arasıra acemi olduklarını, "kurt politikacı" olmadıklarını söylerler ama, o kurt politikacılara taş çıkartacak derecede ustalaştıklarını anlamak için fazla zihin yormağa gerek yoktur.

Evet, kurt politikacılar, kaşarlanmış politikacılar, yeni yeni partiler kurabilirler kolaylıkla. Büyük gürültüler koparabilirler. Yeni maskeler ve göz boyama usulleriyle vatan ufku podyumunda boy gösterebilirler. Ama, sen, milletinin gözbebeği olan, samimi bir kalb taşıyan kardeşim, aldanma ve inanma. Ne eskimiş partilerde, ne de onlardan kopan kaşarlanmış politikacıların kuracakları yeni partilerde, senin için, yurt için, halk için bir umut vardır.

•

Kuracağımız parti şöhretlerin partisi olmayacaktır. Milletin bağrından doğacak olan partimizin kurucuları,

şu bildiğiniz şöhretlerden hiç biri değildir ve olamaz. Mütevazi kişilerdir, millet fertleridir. Görevlerini yapar yapmaz kuruculuklarını unuturlar. Kanunun istediği bir zorunluluk olduğunu bilirler kuruculuğun. Parti kurulduktan sonra katılacak üyelerle kendi aralarında fark görmezler. Kurucu olsun olmasın bütün üyeler eşit olacaklardır partide. Kuruculuğunu hiç bir kurucu imtiyaz olarak bilmeyecek ve ileri sürmeyecektir. Parti kurulduktan sonra, kurucu olsun olmasın bütün üyeler, eşitlik içinde, yetenek ve formasyonları, çalışmalarıyla kademelerde görev alacaklardır.

Politika şöhretlerini hiç bir zaman partiye almayacak mıyız? Bu mümkün değildir, eşyanın tabiatına aykırıdır. Elbet, zaman içinde, siyaset alanındaki kişiler de partiye girebilirler. O vakit onlar artık partiye kendi renklerini veremezler. Tersine, kendileri partinin içinde değişip olumsuzluktan kurtulurlar. Meşhur misalde olduğu gibi, tuzlaya düşmüş at gibi tuz kesilirler.

Bugünün politika şöhretleriyle parti kurmaktan bir umuda kapılmak, Yeşilçam şöhretleriyle yeni bir film çevirip de bunun türk sinemasını kurtaracağına inanmak gibi aldatıcı, hayal kırıklığına uğratıcı yeni bir sosyal olay sayılabilir.

Uzun süredir, gençlere, yenilere imkân tanımayan "ihtiyar" politikacılara paydos demenin zamanı gelmiştir. Boş şöhretlere, yeter diyerek, milletimizin cevherindeki bilinmeyen gücün harekete geçmesini istemenin vakti zuhur etmiştir.

Yazık bunu fark edememiş olanlara!

Yazık, yeni doğuşun, "diriliş"in fışkırışını göremeyen veya görmek isteyenlere!

ÇAĞRI

Seni, kendi partini, kendi hakiki partini kurmaya çağırıyorum, halkım!

Seni, dağılıp bölünmekten, bin parçaya ayrılmaktan, "çarpık" partiler arasında paylaşılıp yağma edilmekten kurtulmaya, birlik ve bütünlüğünü sağlamaya çağırıyorum.

Böylece, gerçek anlamda varolacaksın. Böylece, uzaklaştırıldığın gerçek kimliğini yeniden bulacaksın. Böylece, milletler forumunda uzun zamandır mahrum bırakıldığın kürsüne kavuşmuş olacaksın. Böylece, kendi kapın, kendi eşiğin olacak. "Kalbi bozuk" Avrupa'da kapı kapı dolaşıp kabul edilmek için çırpınmayacaksın. Kendi bastığın toprağın farkına varacaksın. Batıyla bütün ilişkilerini kestirip atmayacaksın hemen elbet, ama, onurluca, dimdik ve eşitçe konuşmaya başlayacaksın. Alternatifsizmişcesine teslim bayrağını çekmeyeceksin Avrupa'ya. Kendi bölgende alternatif imkân ve güç oluşturmaya bakacaksın. Hatta asıl çözüm o olacak, Batı bir "alternatif" de değil, bir çok cephelilik imkânı gibi kalacak. Barışçılığının, diyalog taraflısı olduğunun kanıtı olarak, Batı'yla, Doğu'yla, Kuzey'le gö-

rüşmelerin, anlaşmaların olacak, ama tüm hayatın ve geleceğin onların ipoteğinde olmayacak. Sen, sen olacaksın. Plevne'de, Çanakkale'de, Kafkaslar'da, Yemen'de, Bağdat'ta, Kanal'da şehit olanların çocuğu olduğunu hatırlayacaksın. Onların uğruna öldükleri ideali unutmadığın ortaya çıkacak. O ideali, günün çağdaş görünümleri içinde diriltmeyi bileceksin.

Sadece ekonomi değil konu, sadece teknoloji de değil. Şüphesiz, teknolojide, bilimde ve ekonomide en ileri olmak için, teorik temellerden başlamak üzere, gereken atılımı yapmak zorundasın. Bilimde, sanatta ve düşüncede en ileri ülkeler seviyesine çıkmak durumundasın. Bunda da, uzun vadeli olanı, kısa vadeli olana, teorik olanı, pratik olana, "hasbi" olanı, "menfaat" amaçlı olana tercih suretiyle başarılı olabilirsin. Fakat, teknoloji ve ekonomide üstünlük elde etmekle de iş bitmiyor. Belki başlıyor. Bugün, Batı, materyalizm batağına saplanıp kalmanın bunalımıyla karşı karşıya. Sen, asıl, bu merhaleden sonraki manevi liderliğin bayrağını çekeceksin yeniden çağın burçlarına.

Dava büyük ve çetin. Fakat, sen, bundan kaçamazsın. Başka çıkar yolun yok. Birleşik bir Avrupa karşısında, Avrupa'yla, Batı'yla, tüm dünyayla çok kurnazlıkla ve yepyeni bir stratejiyle ilişki kurmaya, sempatik görünürek ruhlara nüfuz etmeğe çalışan yeni bir Rusya ve komünizm karşısında, tüm geçmişin acılarının intikamını biz Osmanlı Medeniyeti varislerinin sırtından çıkartmak isteyen kompleksli azınlıkların boyunduruğundaki Amerika karşısında, "tanzimatçı ve teslimiyetçi" kafayla bir sonuç elde edemeyeceğimizi idrak etmenin mevsimi gelip çattı. Var olmak, ya da yok olmanın mevsimi. Geçmişte kaçamadığımız, bugün ve yarın da

kaçamayacağımız tarihî hesaplaşmalardan biri daha, kapının önünde. Ona hazır olmak için, tepeden tırnağa yepyeni, taptaze, dipdiri olmak zorundasın. Bu yenileniş ve diriliş, siyaset alanında partisini kurmalı ve vakit geçirmeden, milletin iç oluşumunun organizasyonunu ülkede il il örmelidir.

Seni, partini, daha sonra günlük gazeteni kurmağa çağırıyorum, milletim. Bize elini uzat ki, dağlar kadar yüksek olan pürüzleri aşalım, sana lâyık olduğun geleceği hazırlayalım.

Bütün partilerden çekilip, doğacak olan bu yeni ve öz partinde toplan. Mevcut partilerden ve onlar gibi doğacak, onların benzeri olacak yeni partilerden bir medet umma. Kendi elinle kendi partini kurma zorunda olduğunu unutma. Hayallere saplanma, hiç bir vakit senin kurtuluş örgütün kendi kendine kurulacak değildir. Sen kuracaksın, halkım, kendi siyasî örgütünü. Bu hakkı haizsin. Kanunlar sana bu hakkı tanıyor. Çifte standart uygulamalarını geride bırakmalıdır ülkemiz ki, millet kendi partisini kurabilsin ve bunalımlarla çalkanmaktan kurtulabilsin. Bu yolu sen açacaksın, milletim.

Aydın-halk ikilemini, zıtlığını sen kaldıracaksın ortadan. Gerçek aydın kadronu bir siyasî partide toplayarak 200 yıldır çözümlenemeyen bu muammayı, sen çözeceksin. Sen, gerçek aydının yanında olacaksın, gerçek aydın da senin yanında.

YÖNETİM VE DÜZEN

Bir savaş anında, eli silah tutan bütün fertlerin cepheye sürülmesi gereken anlar, zamanlar gelebilir. Bu durumda, çocuk yaştakilerin bile savaşa gönderilmesinde tereddüt edilmez.

Bu nevi, hayat memat günlerinden önce, topyekün var veya yokolma savaşı daha belirmeden, onu sezen ileri görüşlü devlet adamları, toplumun tüm manevi, kültürel gücünü seferber edip onu donatmayı, adeta onu bir zırha, kalkana kavuşturmayı bir görev bilirler. Öyle ki, mukadder an gelince toplumun, zaten o ölüm kalım savaşına hazır olduğu anlaşılır.

Ama, dar görüşlü, kısır düşünceli, bilgisiz, sezgisiz yöneticiler, tehlikeyi ancak gelip çattığı anda görürler. O zaman da zaten iş işten geçmiş olur.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce İttihatçılar, tecrübeli padişah Sultan Abdülhamid'i devirerek, komutanları tasfiye ederek, devleti tecrübesiz, bilgisiz adamlarına işgal ettirdiler. Devletin tüm ordularının savaş yöneticiliği görevi olan Başkumandan vekilliğine geldiğinde (Halife başkumandan sayılıyordu), Enver Paşa, 35 yaşında, tümen, kolordu, ordu gibi hiç bir birliği yö-

netmemiş bir askerdi. Kadrosu da aşağı yukarı bu durumdaydı. Sonucun, öylesine felâketle bitmesine şaşmamak gerekir.

Ülkemizin yönetim düzeni son yüzyıllarda iki yanlış dinamiğin etkisinde yozlaşmış, yıpranmış ve pörsümüştür. Bunlardan, birinci sakat dinamik, "ihtiyarların ne bahasına olursa olsun iktidarı bırakmama ısrar ve inatları"dır. Yerlerine adam yetiştirmeyip ömürleri ne kadar uzun olursa olsun, hatta sıhhatları elvermese bile, bu ihtiyarlar, bizde sandalyeye yapışıp kalırlar ve kendilerinden sonrakilere yükselme, görevi üstlenme imkânı tanımazlar. Ya ölüm ya da bir ihtilâlle devlet onlardan kurtulabilir ancak.

İkinci dinamik, biraz da birincinin, yani hırs-ı pirî inadının sonucu olarak patlak veren darbeler, ihtilâllerle, tecrübesiz, ehliyetsiz, çoğu kez de önceleri ne olduğu bile bilinmeyen kimselerin, tüm yönetici kadroyu idare mekanizmasından uzaklaştırıp yerlerini almalarıdır.

Cumhuriyet döneminde İsmet İnönü ve Celâl Bayar'ın ve arkadaşlarının, 1950'lerden sonra bile Türkiye'yi idare etmekte direnmeleri, siyaseti "ihtiyarların kör döğüşü"ne çevirmiş ve milletimiz bu kavgadan hadsiz hesapsız zarar görmüştür.

Batı'da İsmet Paşa'ların akranları olan Birinci Cihan Harbi kadrosu gitmiş, iki savaş arasında ikinci bir kadro, İkinci Dünya Harbi'nde üçüncü bir kadro, savaş sonrasında 4., 5. kadrolar gitmiş, fakat halâ bizim İsmet Paşa, Celâl Bayar kadrosu memleketin yakasını bırakmamıştır. Bunun sonucunda patlayan 27 Mayıs İhtilâli ise, bunun tam aksi yönde, adeta devletin çoluk çocuk elinde kalmasına sebep olmuştur. Süleyman De-

mirel, Başbakan olduğunda, 42 yaşında, gerçek bir devlet yönetimi tecrübesi olmayan bir mühendisten başka bir şey değildi. O yüzdendir ki gerek Anayasa konusunda, gerek Anayasal kuruluşlar konusunda hiç bir direnme yapmamış, bundan şımaran ihtilâlciler, 70'li yılların o korkunç anarşi ve terör devrini hazırlamışlardır. Tecrübeli DP'liler yasaklı olduklarından, tecrübeye zaman kalmamış AP'liler, bu hesaplı ve planlı anarşinin üstesinden gelememişlerdi.

Ecevit de iktidara geçtiğinde, dersini hiç bilmeyen bir öğrenci gibi "ıh, ıh" deyip duran, formsuz, en ufak bir beceriden yoksun bir politikacı görünümündeydi.

İhtiyar politikacılar ya da acemi politikacılar; milletimizin kaderi, son iki yüzyıldır hep bu oldu. Bir türlü kendimizi toparlayamayışımızın kökeninde bu formasyon çarpıklığı, devlet yönetimi değişimindeki bu hastalık yatmaktadır.

Milletimizin bu ters talihi yenilmeli, artık, normal sürede zirvelerin havası değişip tazelenmeli, oralara boraların, fırtınaların attığı tesadüfi zorbalar değil, devlet ve millet hizmetinde kademe kademe çalışıp gerçek formasyonu almış, yetişkin ve erişkin kişiler geçmelidir.

Milletimizin yüzünün gülmesi, ancak böyle bir gerçek diriliş kadrosuyla mümkün olacaktır.

YENİ DEVRİM

Bir devrim gerekli. Ülkemiz için ve tüm dünya için.

Bir düşünce devrimi.

Bir ahlâk devrimi.

Bir ruh devrimi.

Kansız, ihtilâlsiz, alışılmış anlamda devrimsiz bir devrim.

Gürültüsüz patırtısız, manevrasız, entrikasız, âdeta silâhsız gerçekleşen köklü ve hızlı bir değişim. Geriye dönüşten ibaret, yani geçmişin tıpatıp taklidi bir devrim değil, halihazırı aşan, ileriye dönük bir devrim.

Tabiatı ve insanı, toplumu ve devleti, ülkeyi ve dünyayı yenileyen, tazelendiren, kurtarmayı amaçlayan bir devrim.

Hayvanların bile ne derece bahtsız ve küskün olduğunu görmeyen kör gözlerin açılacağı, yığınların çaresizliği karşısında katılaşmış gönül buzlarının çözüleceği bir mucize iklimi olacak bir devrim.

Pörsümüş, solmuş, didik didik yolunmuş ağaçların, bitkilerin, tarumar edilmiş yeşilliklerin, ölüm tehdidi altında titreyen ormanların, kokuşturulmuş denizlerin, lağım kanalına dönüştürülmüş cennet akışlı ırmakların hayat hakkını düşünen, arayan ve bulan bir devrim.

Mevlâna'nın, Yunus'un gördüğünü gördürecek bir eşya hakikati devrimi.

Bir diriliş devrimi.

Ekonomiyi ekonomi, politikayı politika, bilimi bilim yerinde tutan, hiç bir alanı bir başkasına sömürtmeyen, arı duru niyetlerin bulanmadan fiile dönüştüğü bir diriliş devrimi.

Kötü, düzenin sahibi çağımızda. Oysa, iyiyi örgütlemek, kötünün örgütünü dağıtmak, bu karanlıkta, insan için tek ışık kaynağı olacaktır. Bu karanlıkta, tek ışık, aydınlık kaynağı olacak bir diriliş devrimidir beklenen.

Bilginler, bilgeler, erenler devrimi. Halk-aydın buluşmasının altın çağını açacak bir diriliş devrimi.

Mecburiyetin mecburiyeti olarak sulhu, evrensel barışı gören bir diriliş devrimi. Savaşı bile ancak barış için düşünen büyük devrim.

•

İnsanlar, ideallerden bahsettiğiniz zaman, bunu bir hayal olarak görebilirler. Oysa, tüm geçmiş zaman, iyinin egemenliğinde olmamışsa, kötülüğün de egemenliğinde olmamıştır. Kötülüğün zafer günleri varsa, iyiliğin zafer günleri de vardır. Yıkım varsa, büyük yapım, medeniyet de vardır. Ne kadar güçlü olursa olsun, zulüm ebedi olamaz. Yanlışın hükmü geçicidir. Çirkin, ebedi olarak güzel diye kabul ettirilemez.

Eninde sonunda bir gün, doğru yanlışı, güzel çirkini, iyi kötüyü yener ve tasfiye eder.

Bu savaş, belki kıyamete kadar sürecektir. Ama, her zaman, geçmişe baktığımızda kötüye lânet eder, iyiyi alkışlarız.

Gelecek için de böyle düşünmeliyiz. Kötüden yılmamalı, çirkinden ürkmemeli, yanlıştan korkmamalıyız. Biz doğrunun, iyinin ve güzelin askerleriyiz.

Doğrunun, iyinin, güzelin yeni devrimlerinin, diriliş devrimlerinin askerleriyiz.

Kirli para, kaba kuvvet, entrika... İnsanlığı çürüten bu kara araçlardan uzak duran temiz ruhların devrimine muhtaç, dünya. Gerçek medeniyet, hakikat medeniyeti ruhuna muhtaç, o ruhun dirilişine muhtaç, dünya.

•

Bir an için Doğu Avrupa'da esen değişim rüzgârlarına ibret gözüyle bakınız. Bu, sanıldığı ve denildiği gibi, teknoloji önünde bir ideolojinin iflâsı değildir. Bu, zulmün iflâsıdır. Zulmün, ne kadar güçlü olursa olsun bir gün yıkılacağının anlaşılmasıdır. İnsanları ve halkları ilâhir esir tutmanın mümkün olmadığını gösteriyor gören gözlere. Diktatörlüğün, totaliterliğin, insanları tanrılaştırmanın, Tanrı tanımazlığın iflâsıdır bu. Bu bir değişim rüzgârıdır ki, kötünün iflâsını ilân ediyor.

Ama bu yeterli değildir. İyinin diriliş rüzgârları da esmelidir. Olumsuzun ortadan kalkması yetmez. Olumlunun gelip o boşalmış alanı doldurması lâzımdır.

MİLLET KADERİ VE AYDIN

Her toplumun kendi varoluşuna dair bir sağduyusu vardır ki onu yaşatan da zaten bu duygudur. Bu duygu alt düzeyde, orta düzeyde ya da üst düzeyde olur. Ama belli bir asgarinin altına düştü mü, artık o millet, o toplum için felâket çanları bütün güçleriyle çalıyor, alarm zilleri kulakları patlatıyor demektir. Ama duymayan, sağırlaşan insana bu, kulakların kapasitesini aşan yarasa bağırışı benzeri çığlığı duyurmak ne mümkün!

Bir toplumda sağduyu kaybı ilk bakışta garip görünebilir ama, aydın tabakada başlıyor. Halk, mantık ve sağduyu açısından daha sağlıklı kalıyor. Bozuluş, çöküş, çoğu kez dışardan etki yoluyla geldiği için önce aydınlar çelişkili, ikilemli bir hayat içine düşüyorlar. Sonra da büsbütün yoz olana, yanlış olana kayıyor aydının gönlü. Önlenemez bir eğilim onu "kötü"ye çekiyor hep. Bu gidiş, sonunda, o milleti, önce devletinin parçalandığını görme bahtsızlığına, daha sonra da esarete düşme gibi, daha beteri olmayan bir duruma duçar edecektir.

Toplum kaderinin böyle kritik bir anında yine aydınlar içinden tohum niteliğinde bir kadro, şuur, heyecan, hamle, cesaret ve fedakârlığın zirve halinde ruhla-

rında fışkırmasıyla bir çıkış yaparlarsa talih yön değiştirir ve kurtuluş ve diriliş gerçekleşir.

•

İki yüzyıldır, milletimiz, bu kara ve ak yazı fırtınalarında dönüp duruyor. Kimi zaman salâha götürücü sanılan kadroların iyileştirme adımları da çok küçük ve kısa oluyor. Sonra yeniden çöküş işaretleri, imdat! sesleri ve haykırışlar görülüyor.

•

Bu son dönem ve aşamada ise, artık, çözümden iyice uzaklaşılmış olarak, kurtuluş, tam aksi yönlerde aranıyor. Hakikatın dışındaki binbir yola iltifat yağdırılıyor, ama toplumun kendi öz doğrultusu, yabancıların en yabancısı bir yol, uğursuz, korkunç bir yol gibi tanıtılıp sunuluyor gençliğe.

İhtilâlciliğin, anarşinin ve terörün kaynağı, milletimizin kökünü kazımak isteyen bir devletin resmî ideolojisi olan komünizmle, geçmişimizin yüz akı, varoluşumuzun tek sebebi, halâ yeryüzünde bulunuşumuzun tek dayanağı olan kutlu islâm aynı kabul ediliyor, devlet adamları, bilim adamları ve basın erbabı, fikir özgürlüğü adına, komünizme, komünist partisine yolu açalım, fakat islâmın bu özgürlükten yararlanmaması için tedbir alalım diye söylüyor ve yazıyorlar.

Dünyanın hiç bir yerinde, yasa hükümleriyle böyle eli kolu bağlanmış kendi öz düşüncesini bu kadar hor, bu kadar düşmanca gören bir başka ülke aydını mevcut değildir.

Dünyanın hiç bir yerinde, şu veya bu ilke adı altında batı düşünürlerince ortaya atılmış bir iki fikir kırın-

tısı ve onun çok yanlış uygulanışıyla, tarihin en büyük medeniyetlerinden birinin diriliş yolu, bu kadar zalim ve gafil bir şekilde tıkanamaz.

•

Ne kadar azalırsan azal, bir avuç bile kalsan, sen, bu milletin gerçek aydını, kendini toparlayıp manevi savaşını başlatmalısın! Daha doğrusu, zaten sürmekte olan bu savaşı, tek taraflı olmaktan, yani hep kovalanman biçiminde göründüğün bu manzaradan çıkarmalı, bir kez de senin sistemli, şuurlu, planlı bir atılımınla anlamlandırmayı başarmalısın.

•

Kırılan tarih çizgisini onarmalı, unutturulan yakın geçmiş savaşlarını hatırlamalı ve hatırlatmalısın.

Tarihî materyalizm diyalektiği gözüyle üretilen psödo bilim tezlerinin bütün sahteliğini ve çürüklüğünü ortaya çıkarmalısın.

Araçların amaç haline getirildiğini keşf etmeli ve halkı bu yönde uyarmalısın, sen gerçek aydın!

Şekilleri özden öne çıkaran gözboyamalarını da görüp göstermesini bilmelisin.

Kurtuluş çığırını açma görevi sana düşüyor.

NÜANS ŞUURU

Geometrinin insanoğluna bir tuzağıdır dersiniz belki ilk bakışta: asıl yönden ufak bir sapma başlangıçta fark bile edilmeyebilir. Ama çıkış noktasından uzaklaşıldıkça sapma açısı büyür de büyür. Sonunda, bambaşka bir yön tutturulmuş olunur.

Demek ki, önemli olan bu ilk dönemeç anları... Filozof da: "sınırı aşan için sınır yoktur" derken, sınırla sınırsızlık arasındaki bu belirsiz, varla yok arası, benek gibi noktaya parmak basmak istiyordu kuşkusuz.

Ama insanoğlu, kimi zaman dev hatalarını bile görmek istemeyen gurur hastası, gerçekte aşağılık duygusu zebunu yaratık, nerden, bir tüy kadar ince, toz kadar küçük bir nüansı kale alacak, hesaba katacak? Mevlâna'nın dediği gibi: "minaredeki deveyi görmeyenler, devenin burnundaki kılı mı görecekler?"

İnsanın görmediğini, zaman ve olaylar görüyor. En ufak bir ihmal, büyük bir bedelle ödeniyor toplum hayatında.

Tarihimizin onca büyük felâketlerinin kaynağında hep böyle ufak gibi görülüp önemsenmemiş boşvermeler yatmaktadır.

İşin bu ciddi yanıdır ki, devlet yönetiminin rasgele ellere teslim edilmemesini gerektirir. Toplum, yaşamak istiyorsa, öne sürülen yeteneksiz, kaygısız, idealsiz, çıkarcı, gösterişçi kişileri değil, köşe bucakta da kalmış olsalar, sorumluluk duygusu içinde olabilecek gerçek atılımcıları bulup ortaya çıkarmak zorundadır. Ne yapsanız gerekli formasyonu almayıp şekil ve görünüşte kalan sınıftan değil de, halkın içinden çıkacak ve görünüm dezavantajlarından kurtarılacak dinç ve özlü kadrosunu yakalayan toplum, yaşama şansını yitirmemiş toplumdur.

•

Şu Rusya'nın oyununa dikkat ediniz. Bir gün patlayacak olan bağımsızlık, esaretten kurtulma hareketlerini görüp onları sanki kendisi istemiş, kendisi düzenlemiş gibi usta bir tavır takınmakta. Gorbaçov'un örneği olduğu kadro, bu son derece ince politikanın cambazlığını yapıyor. Boyundurukları altında inleyen halkları sanki özgürlüğe kendileri kavuşturuyorlarmış gibi bir rolü meharetle oynuyorlar. Öte yandan, nerdeyse dağbaşı eşkiyası kesilmiş yöneticilerin patır patır devrilmelerini kendileri ayarlamış gibi kabul ettirecekler o zavallı halklara. Oysa, o zorbaların, yarım yüzyıl bu halkları ezip soymalarından birinci derecede Rusya sorumlu olmalı değil miydi? Ama ruslar, gerekirse, geçmiş yöneticilerini de suçlayarak bu lekeden kurtulmanın yollarını arayacaklardır.

Sanık sandalyesine oturması gereken ruslar, bu politik ve diplomatik ustalıkları sayesinde, nerdeyse yargıç rolüne çıkacaklar. Bu ezilmiş halklara özgürlük vermenin ödülü olarak Avrupa'ya sokulacaklar, Avrupa'yla

bütünleşmek isteyecekler. Avrupa'yla Rusya'nın bütünleşmesi, bir tek tüfek patlatmadan Rusya'nın Avrupa'yı feth ve zaptetmesi demektir.

Muvaffak olur ya da olmaz, ama Rusya, çok büyük oyunların peşinde. Herşeyi kaybedeceği yerde kazanmayı amaçlamış ve planlamış.

Bunu nasıl yapıyor? Yeni bir kadro yetiştirmekle.

Rusya'nın sırrını arayan, bu kadro yetiştirmenin sırrını arasın.

Her anlık değişimi zamanında gören bir kadronun sırrıdır bu. Yüzeyden verirken derinden alan bir kadronun.

Rusya'nın bu kurnaz kadrosu, Doğu Avrupa'yı kaçınılmaz bir şekilde Batı'ya açarken, oraya içten çökertme tohumlarını da ihraç ettiğinin şuurundadır.

Batı, tedbirlerini almadığı takdirde Rusya'nın büyük oyununa gelmiş olacaktır.

•

Her şey, nüansları zamanında fark edecek bir kadroya sahip olmakta gizli.

GÜL MEVSİMİ GELİNCE...

Bir milletin kurtuluş tohumu, ana rahmine düşmüşse, Allah'ın izniyle, hiç kimse, hiç bir kuvvet kurtuluşa engel olamaz. Bahar gelecekse ve gül açılacaksa, Allah'ın izniyle bu mutluluk gerçekleşir ve hiç kimse, hiç bir kuvvet, hiç bir şer, hiç bir suret-i hak sahtecisi, baharın gelmesine ve gülün açılmasına karşı koyamaz.

Şu veya bu mevsim şartları yüzünden, bahar ve gülün açılışı bir miktar gecikebilir. Fakat, bu mukadder olan geliş ve açılış, eninde sonunda gerçekleşir.

Şairin dediği gibi:

Doğacaktır sana vâd ettiği günler Hakkın
Kimbilir belki yarın, belki yarından da yakın.

Ve yine şairin dediği gibi:

Karayel, bir kıvılcım. Simsiyah oldu ocak.
Gün doğmakta, gebeler ne zaman doğuracak?

Ve yine veli bir şairin tasvir ettiği o hakikat çığırının insanları yeniden doğacaktır. O insanların âleminde:

Gül alırlar, gül satarlar,
Gülden terazi tutarlar.
Gülü gül ile tartarlar
Çarşı pazarı güldür gül.

•

Kaba kuvvet, kirli para, hile, entrika... Allah'ın izniyle samimiyeti şahdamarı gibi yüreğine bitiştiren diriliş erlerinin önünde ergeç yenilmeğe mahkûm olacaktır. Yalan, çirkin, yanlış ve zulüm, her zaman geçici olmaya mahkûmdur. Bunun her çağda, dünyanın her tarafındaki örneklerini insanoğlu görüyor da, ruh gözü kapalı ve gönlü mühürlü olanlar, halâ inatla direniyorlar. Betondan ve çelikten, uranyumdan da olsa, her yanlışın hisarı yıkılacaktır.

•

Gül mevsimi gelince, gülün açılış kokuları etrafa saçılınca, cins ruhlar, kaybettikleri cihan değer dünyayı hatırlayacaklar ve gönüllerindeki manevi infilâkla, iradelerini bağlayan zincirleri kıracak, zihinlerini karartan kabuğu yaracak ve hislerini soğutan külü silkeleyeceklerdir.

TEHLİKE ÇANLARI

Doğu Avrupa'da olup biten olayların TRT ve resmi makamlarca yorumlanmasına bakıldığında, ülkemizin ne büyük bir fikir kısırlığı ve darlığı içine düştüğünü, daha doğrusu düşürüldüğünü apaçık görmemek imkânsızdır.

Bu olaylar, ya batıyla doğu arasındaki teknoloji farkıyla ya da özel girişimcilikle devletçilik arasındaki farkla açıklanmaktadır. Yani bilim ya da ekonomi ileriliği-geriliği ile yorumlanıyor bütün olup bitenler.

Kimse, bir milletin, suni olarak kırk beş yıl gibi uzun bir süre bölünmüş olmasının zulmünden bahsetmiyor. Almanların iki parçaya ayrılıp araya bir duvar çekildiğini herkes unutmuş durumda. Utanç duvarından bahseden yok artık. Sanki çok eski bir tarihin, antik tarihin bir hatırasıymış gibi hafızalara gömüldü. Ya da Çin Seddi kadar uzak bir duvarmış gibi gözlerden ırak. Hele Berlin'in başına gelen, acaba tarihte başka hangi şehrin başına gelmiştir? Devletin, halkın, ülkenin ikiye bölünmesi yetmemiş gibi, başşehir de bölünmüş, parçalanmış ve abluka altına alınmıştı. Alman halkının, sabırla, çalışıp çabalayıp bir güce eriştikten

sonra gizli açık giriştiği diplomatik savaşın zafere ulaşma noktasına geldiğini nedense kimse görmek istemiyor.

45 yıl dininden uzaklaştırılarak insanlara taptırılmak istenen zavallı halkların bir patlama durumuna geldiği, adeta ölümü göze alarak isyan ettiği, batıllarla dolu olduğu ve çağdışı görüntüleri sergilediği halde bile dinine geri dönüp dört elle sarıldığı gerçeğine parmak basan yok.

Doğu Avrupa, Rusya'ya, komünizme, zulme, dinsizliğe, esarete, özgürsüzlüğe başkaldırdı, isyan etti. Halk, bu isyana dinî bir ayine katılır gibi katıldı ve katılıyor. Mum, bu ayin-isyanın sembolü haline gelmiştir. Ama kimseler, hele bizim resmî makamlarımız bunu söylemeğe, hatta görmeğe asla yanaşmıyor.

Yarım yüzyıl, Doğu Avrupa esaretin en zalimini yaşadı. Batı Avrupa, yarı güçsüzlüğü, yarı da kendini düşünmekten başka bir duyguya sahip olmaması, fedakârlığa razılığının bulunmaması, hakka ne bahasına olursa olsun arka çıkma cesaretine erememesi yüzünden, Doğu Avrupa'nın bu tutsaklığını görmezlikten geldi. Avrupa'nın bir bütün olduğunu haykırması beklenirken, doğuyu Ruslara bağışlamışcasına sustu. Sadece Almanlardır ki Amerika ve Rusya'nın büyük baskısına, İngiltere ve Fransa'nın hiç bir ümit vermemesine rağmen, gizli gizli, kaybolmuş, kopmuş parçasını yeniden kazanmaya çalıştı.

Doğu Avrupa ülkeleri, yarım yüzyıl, üç katlı zulüm altında inledi. Bu üç katlı zulüm, Rus esareti, komünizm cenderesi, yerel diktatörlük eşkiyalığıdır. Bu üçü, birbirine bağlıydı. Rusya, rejimi komünizm olduğu için esiri olan ülkelere, zorla, bu insan tabiatına aykırı sistem ve doktrini uygulamakta bir beis görmedi. Hatta

bunu bir zaruret gibi kabul etti. Ancak, zaman içinde, yetiştirdiği komünist idarecilerin giderek, kendi ülkelerinde kendi başlarına buyruk, astıkları astık, kestikleri kestik diktatörler haline geldiğini gördü Rusya. Bunlar, kimi zaman Rusya'ya bile kafa tutacak kadar kendilerini güçlü hisseder oldular. Çavuşesku'nun 'Besarabya'yı geri istemesi, zaman zaman Varşova Paktı'nda beklenmedik tavırlar takınması, Rusya'nın bile dikkatini çeken enteresan bir görünümdü.

Doğu Avrupa halkı, tabii ki, fırsatı yakalayınca, bu yerel zalimlere doğrudan ve onlara bu ortamı hazırlayan komünizme dolaylı olarak isyan etti. Daha dolaylı olarak da Rusya'ya. İlk etapta, baştaki zalim diktatörler yıkıldıysa da, komünizm direniyor. Rusya ise bütün bu olup bitenlerin kendine de karşı olduğu gerçeğini görmek istemiyor. Daha doğrusu, muhakkak ki çok iyi görüyor, fakat görmezlikten geliyor. Pişkinliğe vuruyor işi. Filozofluk taslıyor. Gorbaçov'un babacan görünümüyle vaziyeti kurtarmaya çalışıyor. Gelen fırtınayı önceden hisseden Rus idaresi, hemen yeni bir görünüme bürünmesini bildi. Açıklık ve Yeniden Yapılanma kelimelerinin arkasına sığındı. Ve öylece, asıl hedef olmaktan çıktı. Ve hatta, sanki Doğu Avrupa halk ayaklanmalarını kendisi tertiplemiş gibi bir esrarlı tavır takınmayı da ihmal etmedi. O, böylece, hem, artık başıbozuklar çetesine dönüşmüş yerel diktatörlerden ve onların sorumluluğunu taşımaktan, hem patlayan isyanların nişangâh tahtası olmaktan kurtulma, hem de, en önemlisi, bütün dünyaya en antipatik görüneceği anda en sempatik görünmeyi sağlama gibi güçlü bir maharet gösterdi.

Yaradılıştan hayalperest olan avrupalıların içinde en realist olmakla en hayalperest olmayı ruhunda bir-

leştirmeyi başarmış olan rusların bu kadarcıkla yetineceğini sanmak, büyük bir yanılgı olur. En çok köşeye sıkıştığı an olması gereken bir kritik zamanı atlatan Rusya, zimmet hânesinden rahatlıkla matlup hanesine geçmiştir. Ve bu noktada uzun vâdeli planlarını uygulamaya başlamıştır bile. Doğal gazı, Avrupa'nın öbür ucuna ve en ücra köşesine kadar uzatmasını bilen Rusya, Kıt'ayı alt yapısından yakaladığına ve adeta avucunun içine aldığına kanidir. Şimdi Avrupa'yla psikolojik bir ilişki, bir bağ kurma zamanının geldiğine inanmaktadır. Çok iyi programlanan Açıklık ve Yeniden yapılanma iddialarıyla, bir nevi, Avrupa'nın önünde günah çıkartmış ve bunda da başarılı olmuş, af kağıdını koparmış gözükmektedir. Doğu Avrupa'yı da sanki kendisi yerli zorbaların elinden kurtarmış ve Batıya açmış gibi görünmeyi becermiştir. Dünya televizyonlarında ve hele bizim televizyonumuzda, Gorbaçov ve eşi, iyilik ve özgürlük melekleri gibi gösterilmiştir ve halâ da öyle gösterilmektedirler. Doğu Avrupa'yı sanki onlar özgürlüklerine kavuşturmuştur. Ajanslar ve basın dünyaya böyle empoze etti. Amerika da Rusya'nın böyle görünmesine yardımcı oldu. Kimbilir ne karşılığında (bu karşılıklardan birinin Panama çıkartması'na Rusya'nın göstermelik karşı koymadan öte bir şey yapmaması olabilir)?

Ruslar, Avrupa'yla bütünleşmek, Ortak Pazar'a girmek, daha doğrusu Ortak Pazarı Avrupa Evine çevirmek, sözde, böylece tek bir Avrupa Devleti kurma idealini gerçekleştirmiş olmak imkânını koparmak peşindedir. Batı Avrupa, Rusya'yla birleşip bütün Avrupa tek bir devlet haline geldiğinde, bu devlet, adı ne olursa olsun, Rus Devletidir. Rusya, tüm Avrupa'yı, bu den-

li dolaylı bir yoldan ve kurnazca ele geçirmek istemektedir. Tabii ki, karşılığında, İslâm Âlemini Amerika'ya peşkeş çekmek, ama yine de onun da bir kaç parçasını mümkünse kendisine alıkoymak suretiyle.

Tarihimizin yine en kritik dönemlerinden birini yaşadığımızın farkında bile değiliz. Avrupa'da olup biteni bir yumuşama olarak gören zihniyetin sahipleri, politikacılar, büyük bir gaflet içindedirler. Ruslar, bir yandan, başa çıkamadığı esir halkların ayaklanmalarını kendisi istemiş gibi görünme, öte taraftan asıl hedefi olan Avrupa'yı tüm yutmak için Batıya sempatik görünümle yanaşma çırpınışlarını sürdürüyor. Ayrıca, kırk beş yıldır esaret çilesini çeken ülkelerin, komünizmden kopmasını önleyemese bile, beyinleri yıkanmış aydınlarının Batı'ya yayılıp orada büyük bir fikrî, ideolojik kaos uyandıracaklarından emindir. Bu korkunç iyimserlik, hatta opurtünizm içinde Rusya, kutlu ülkemizi esir kardeşlerimiz olan ülkeler arasına katmaya pek heveslenmiş durumdadır. Azarbeycan idarecilerini bize çok sık göndermeye başlamaları, ordaki huzursuzlukları yatıştırmak için Azerilere verilen bir parça bir taviz ise, diğer taraftan bizi onun yanına katmak istediğinin açık bir belirtisidir. Rusya, bizi kendisinden ziyade Azarbeycan'la muhatap tutmaya özen göstermektedir. Bununla bize, lisan-ı hal ile: "Siz birbirinizin eşitisiniz ve ikiniz birden aynı şekilde bana geliniz" demek istemektedir. Bir uzay aracına, bizden bir kişiyi de almak istediğini söyleyerek bu arzusunu, sembolik bir şekilde diplomatik dille ifade etmekten bile çekinmemiştir. Rusya, uzaya gönderdiği her araca her seferinde kendisine bağlı cumhuriyetlerden bir kişiyi de alarak sözde o cumhuriyet halkını onurlandırmıştır (Nitekim Amerika

da aynı onuru Suudi Arabistan'a bahşetmiştir). Şimdi Rusya bize aynı onur(!)u bahşetmek istemekle, bizi kendine bağlı cumhuriyetlerden biri olarak görmek istediğini anlayanlara açık bir şekilde ifade etmiş olmuyor mu?

Ama bizim yazar-çizerlerimiz, stratejlerimiz ve devlet adamlarımız artık Rusya'nın bir tehlike olmaktan çıktığı inancı içinde sevinçler izhar etmekte, asker azaltmaktan, savunma giderlerini düşürmekten dem vurmaktadırlar. Tehlikenin sadece güneyden geleceğini söylüyorlar. Oysa bilmiyorlar ki, güneyden gelen tehlike, yine, geniş çapta, kuzeyden gelmektedir. Arkasında kuzey olmasa, güney, hangi cesaretle bize kafa tutabilir? Ve işin daha kötü yanı, Amerika'nın flu ve kaypak bir görünüm kazanmış olmasıdır ki, güneye ve kuzeye bu cesareti vermektedir. Bizim, güvenliğimizi, hep dış dengeler arasında bırakmamız, osmanlıların son dönemlerinde olduğu gibi başka bir çare düşünmeyişimiz, bir gün felâket gelip çattığında da apışıp kalmaktan öte bir ihtimalin bulunmaması, ne hazin bir tecellidir.

Kötümserlikle ya da karamsarlıkla değil de, asıl gerçekçilikle, ne kadar acı da olsa, durumu olduğu gibi görme mümkün olabilir ancak. Ve gerçek aydın hoşa gitmeyecek diye gerçeği saklayan aydın değil, korkmadan çekinmeden, uyaran, zamanında tehlikelere parmak basan aydındır. Bu, aydın olmanın gereğidir. Bu, aydın olmanın sorumluluğudur. Avrupa'da yumuşama, Rusya'da yumuşama var diye şapkalarını havaya fırlatanlar kendilerini de, halkı da aldatmaktadırlar. "Komünizm bitti ve tehlike olmaktan çıktı, asıl tehlike islâmdır, onun boğazını sıkalım ve ona nefes aldırmayalım" diyenler, her zaman olduğu gibi (buna yakın ve en

canlı misal: 70-80 arası korkunç devrede bu nevi yorumların getirdiği gaflet sebebiyle terör, elini kolunu sallayarak memlekete girmiş ve nerdeyse ülkeyi batıracak dereceye varmıştı. Devletse, terör öncesinde yazarları, kitap okuyanları tâkip ediyordu sadece) yine asıl dehşetin nereden geleceğini hesap edemeyen ya da bilerek onu saklayan gafiller ve hainler durumuna düşeceklerdir.

Dünyayı allak bullak eder görünen olayları bile yorumlamaktan âciz kadroların yerlerini, bir an önce, olup bitecek değişimleri daha önceden gören ve sezen, gerçeğiyle yorumlayan, hakkıyla değerlendiren, gerekli önlemleri zamanında alan kadrolara terk etmesi, bizim için, hayat memat hadisesi haline gelmiş olup milletçe bu noktaya yönelmemiz gerekmektedir.

Avrupa'da olup bitenler, Doğu Avrupalılar hesabına kısa vâdede sevinilecek olaylardır. Ama uzun vâdede Rusya planını gerçekleştirirse, o ülkelerin daha koyu bir esarete, hem bu kez yanlarında Batı ve Güney Avrupa ve Güney Doğu Avrupa da olmak üzere, düşmeleri ihtimal dışı değildir. Bizim için Avrupa'nın Rusya ile birleşmesinin, felâketlerin en korkuncu olacağına şüphe yoktur. Günün sıkıntıları içinde bunalan devlet adamları ve güne kapalı kalan muhalefet liderlerinin, biraz da ileri bakıp bu tehlikeyi görmeleri hayatî bir meselemiz haline gelmiştir.

Bunu onlara anlatmak için, istiyorlarsa, dünyanın bütün alarmlarıyla alarm çanlarını çalayım!

BÜYÜK MİLLET

Ortadoğu denilen islâmın merkez bölgesi için en büyük felâket, 19-20. milâdî yüzyılda Avrupa'dan ithal edilen milliyetçilik anlayışı oldu. Avrupalılara mahsus, tek ırk, tek dil anlayışına dayanan "millet" (nation) kavramı, bölge aydınlarınca aktüel problemlere bir çare, bir çözüm gibi ithal edildi. Yanlış teşhis, yanlış tedavi getirdi. İslâm toplumuna musallat olan hastalık, kuruyacağına iyice azdı.

Bir "ithal" hadisesi diyoruz. Ama belki de bu gerçekte "ithal" kılıklı bir "ihraç" hadisesiydi. Avrupa, insanlar arasındaki bağları gevşeyen bu bölgeye "şifa" adı altında "zehir" ihraç etmişti. Bölge de bu zehri, şifa diye sevinçle ithal etmek gafletini gösterdi.

Tek dil, tek ırk esasına dayanan "millet" kavramı, Avrupa'daki halklar için faydalıydı. Çünkü onlar, hıristiyanlığın hakim olduğu Ortaçağ ve sonrası döneminde derebeylikten öte bir devlet ünitesi gerçekleştirememişlerdi. Mukaddes Roma-Germen İmparatorluğu, bir devletten çok, bir konfederasyona benziyordu. Sayısız derebeyliğin konfederasyonu idi bu amorf kitle. Zaten, hıristiyanlık "millet" fikrinden çok, "fert" ve "cemaat"

fikrine yakın ve yatkındı. Onun için Avrupa'da doğan ırk ve dil birliği esasına dayalı "millet" fikri, mevcut siyasî varoluşlardan çok daha büyüklerini oluşturma imkânını getirdi. Mesela: Almanlar, İtalyanlar irili ufaklı bir çok devletçiğe bölünmüşken, "Alman milleti" "İtalyan milleti" fikri, bunları, millî birliklerini sağlama imkânına kavuşturdu. Fransızlar, İspanyollar bu imkâna daha önce kavuşmuşlardı.

Doğuda ise durum çok farklıydı. Daha büyük bir birlik getiren bu Avrupa formülü, doğuda tersine çözücü bir etki yapacaktı. Bizans İmparatorluğu, ırklar ve diller kolleksiyonu gibiydi. Ortaçağda Ortadoğuda tek dil, tek ırk esasına dayalı bir devlet yoktu. Bizans'ın yanısıra kurulan İslâm devletleri de, ırk ve dili esas almayan bir millet fikrine dayalı idiler. Abbasiler, Selçuklular, Osmanlılar çok ırk ve çok dilin bağdaştığı çok cepheli bir millet fikrinin devletini gerçekleştirdiler.

Hıristiyanlıkla islâm arasında bu konuda esaslı bir fark vardır. Bu fark, hıristiyanlığın "cemaat", islâmın "millet" fikrine dayanmasıdır. Günümüzün islâma yabancı kalemleri, bu "millet" kavramını "ümmet" kavramıyla karıştırdılar. Oysa, müslümanlar, sadece bir "ümmet" değildirler, aynı zamanda bir "millet" idiler. "Ümmet", "millet" kumaşının iç tarafına verilen addır denilebilir. Diğer bir deyişle, "millet, islâm toplumunun objektif ifadesi ise, "ümmet", "sübjektif" ifadesidir.

Çok dil, çok ırk, çok âdetin bağrında kaynaştığı millet fikrinden tek dil, tek ırk, tek folklor, tek gelenek ve görenek özellikli millet kavramına gitmek, geriye gidiş demektir. Ortadoğu islâm bölgesine bu öldürücü fikir Avrupalılar tarafından kasıtla aşılandı. Ve bugünkü sun'i, gayr-i tabii durum doğdu. Bugün Ortadoğu'daki sı-

nırların hepsi uydurma, devletçiklerin hepsi sun'i, hayatsız, tarihî dayanaksız, Avrupalılarca "icat" edilmiş yirminci yüzyıl garabetleridir.

Çağın bilim imkânlarından da, yani psikoloji, sosyoloji, antropoloji, arkeoloji, tarih bilim ve disiplinlerinin getirdiği düşünce genişliğinden de yararlanarak, geçmişte zaten geniş ve uzun bir dönem uygulaması olan, medeniyet esasına dayalı, çok dilli, çok ırklı, çok cepheli, çok boyutlu, çok renkli "millet" fikir ve gerçeğine dönülmesi, Ortadoğu islâm halklarının mutluluğu için tek çözüm olarak gözüküyor. Batılılara aldanışın getirdiği "ırk taassubu", bu bölgede halkların birbirini kırdığı bir trajediyi devam ettirip duracaktır. "Büyük Millet" fikri, bu akıl almaz yozlaşmadan kurtaracak tek fikirdir Ortadoğu müslüman halkını. Bu fikrin idealisti aydınlar, tarihimizin karanlık çehresini yeniden aydınlatacak kahramanlardır.

BOZULUŞ

Tarihî kaderimizin tecellisi olarak, medeniyetimiz, milâdî 17. yüzyıldan sonra, bir gün tutulması hâdisesi gibi bir bozuluş, pörsüyüş ve büzülüşe uğradı. Onunla birlikte Batıda bir genişleme, gelişme, düzenleniş, ve düzeliş gözlemlendi. Bizim gerilememiz Batının ilerlemesini, Batı'nın ilerlemesi bizim gerilememizi hızlandırdı. Birbirine bağlı olarak bu med ve cezir olayı cereyan etti. Şimdi Batı meddi durma noktasına geldi. Potansiyel olarak, vaat ve ümit olarak, bizim dünyamız da "diriliş"in eşiğinde. Şimdi bu noktada geriye dönüp o 'bozuluş'un üzerinde derin derin düşünmek ve böylece yeni çıkışı gerçekleştirmek zorundayız.

•

Ruh ve madde arasındaki dengeyi yitirdiğimiz için medeniyetimizi krize soktuk ve bozuluşa imkân verdik. Ruhu ön planda tutup maddeyi de onunla irtibatlı olarak önemsememiz gerekirken, ruh ve mâneviyat adına maddeyi ihmal ettik. Sonradan da maddeciliğe saplanıp ruhu ve maneviyatı inkâr bataklığına sürüklendik.

•

Özcülükle şekilcilik arasındaki uyum bağını koparduk. Şekilciliğe, lâfızcılığa düşüp sözden işe gitme zaruretini görmez olduk. Dış büyüklük, boş hacim, muhtevadan önemli gibi göründü gözümüze. Nicelik, niteliği gölgeledi değerlendirmemizde. Bu da yıkılış, çürüyüş ve çöküş getirdi.

•

Teorik olunması gereken yerde pratik, pratik olunması gereken yerde teorik olduk. İlim kürsülerinde bilginlerin konuşacağı konuları, sokakta ve meydanda tartışır olduk. Kitleler bilmedikleri ve bilmeleri zaten mümkün olmayan konular için bölümlere ayrılıp kavgalaştılar.

•

Şahıslara ve genel olarak insanlara değer vereceğimiz, onların hakkını teslim edeceğimiz yerde, eserlerini beylik malmış, anonim verimmiş gibi kullandık. İdeale bakılacak yerde de, öne çıkmış şahıslara dikkatimizi yöneltip onları putlaştırdık. Dâva, eser, fikir ve onun dayandığı büyük platform, medeniyet ve millet gerçeğinin ve birliğinin temel taşı yapılacağına, kişi başarıları abartılarak onlara olağanüstü güç atfedildi. Bu da, toplumu tembelliğe sürükledi. Yeni insana gereksinme duyulmadı. Toplum, bir noktaya saplanıp kaldı.

•

Bozuluşumuzun bu tasviri, bu unsurların da gerisinde tarihî bir faktörün varlığını sezdirebilir. Düşünce, bu noktayı derinleştirerek bozuluştan düzelişe geçişimizin ipuçlarını elde eder.

BİRLİĞİN GÜCÜ

Bin yıllık ömrüm olsa, ömrüm boyunca konuşmam ve yazmam nasibimde varsa, hep müslümanların birleşmesinden, bir araya gelip şuurlu birliklerini oluşturmalarından bahsederim. Bundan bıkmam ve yılmam. Çünkü: bundan daha büyük bir dâva bilmiyorum. Tüm faaliyetim, islâmın bir savunması ve bu savunmanın özü de, müslümanların uyanıp dirilmeleri, birleşmeleri ve kendilerini dış âleme karşı koruma gücüne ermeleri yönündedir zaten.

Eğer müslümanlar, tüm olarak, yeryüzünde birleşip bir güç oluşturmazlarsa, islâmın temel prensibi ve hayat damarı, candamarı olan, Allah'ın birliği prensibini de yaşatmak zorlaşır. Putatapıcılık ve ortakkoşuculuk alır yürür, yeryüzünü kaplar. Putatapıcılığın mutlaka tasvire tapmak şeklinde olması gerekmez. Liderlere taparcasına bağlılık, onları insanüstü, kusursuz ve hata etmez görmek de putatapıcılığın bir türü ve çağdaş şeklidir. Hatta bu belki de, o anlamsız, saçma ve cahilce tasvire tapma şeklinden daha tehlikeli bir şekildir.

Müslümanlar, tüm yeryüzünde bir araya gelip askerî, ekonomik, kültürel ve tarihî birliklerini kurmazlar-

sa, parça parça, ufak ufak üniteler halinde kalırlarsa, esaret, eziliş ve sefalet onların alınyazısı olur; bu durumda, hiç bir zaman kızıl, kara ve sarı emperyalizmin pençesinden kurtulamazlar. Hep köle, hep sömürülmüş kalırlar. Oysa, onlar buna lâyık değildirler. Onlar, dünyanın en hür olması gereken halkı ve milletidir. Müslümanlar, dünyanın en şerefli, bağımsızlığa en duyarlı, en şuurlu, en idealist topluluğudur. Böyledir ve böyle olmak zorundadır.

Eğer bir çok islâm ülkesi, esarete düştüyse, bunun sebebi, parçalanmaları, bölünmeleri, birbirlerine düşmeleri, yönetimlerini ehil, lâyık olmayan kişilere vermeleridir. Türkistan ve Doğu Türkistan bundan dolayı esirdir. Azerbaycan ve Özbekistan bundan dolayı esirdir.

İslâm Ülkeleri, aydınlarının uyanışı ve birleşmesi suretiyle birliklerini kurarlarsa, bu tüm insanlığın yararına olacaktır. Zayıf ve küçük ülkeleri, güçlü büyük devletler ezemeyeceklerdir. Çünkü: müslümanlar, o küçük ülkelere sahip çıkacaklardır. Eğer Osmanlı Devleti yıkılmamış olsa ve güçlü bir devlet olarak yaşama yolunu bulsaydı, Doğu Avrupa'nın şu elli yıllık esareti mümkün olur muydu? Filistinlilerin başına gelen felâket mümkün olur muydu? İran-rak savaşı mümkün olur muydu?

Müslümanların 20. Milâdî yüzyıldaki en büyük sorunları, Osmanlı Devletinin yıkılmasından sonra, onun yerini alacak, görevini üstlenecek büyük birlik oluşturamamış olmalarıdır.

Batılılarda bölünme gibi görünen şey, bir bakıyorsunuz, gerçekte, dallanma ve budaklanmadır. Asıl kabul edilenin daha da güçlü olması için kontrpuanlar olarak

düşünülmüştür orada karşıtlar sanki. Yunanistan'da komünist milletvekillerinin bile İncil'e el basıp yemin etmeleri bunun parlak bir örneği değil midir? Fransa'da millî ve tarihî varlıklara solcuların sahip çıkması aynı anlama gelmez mi? İslâm Âlemi'nde ise, bu tür bir zenginleşme, çeşitlenme duygusundan çok, derin çizgilerle ayrılma, bölünme ve kopma psikolojisi hakim. Oysa, geçmişe bakıldığında nice çatışmaların incir çekirdeğini doldurmaz sebeplerden kaynaklandığını, ama bu kavgaların müslümanlara telâfisi güç büyük zararlar verdiğini görmek zor değil.

Müslümanlar ne zaman birbirine düşmüşse, düşmanları bunu fırsat bilmiş ve onların zaafından yararlanmış, onları kırıp esarete düşürmüştür. Ne zaman da müslümanlar birlikte hareket etmişlerse, düşmanları nice güçlü olurlarsa olsunlar, karşılarında yenilmişlerdir. Böyle zamanlarda müslümanlar aşılmaz bir set teşkil etmişlerdir. Bunun en güzel örneğini, Haçlı Seferi'nde, Doğu Anadolu, Suriye ve Irak'taki savaşlarda görüyoruz. Belek Gazi, birbirine düşmüş beyleri birleştirerek, Haçlılara öldürücü darbeyi indirmesini bilmiştir.

En büyük şuur içinde, en yüksek liyakat ve ehliyet buyruğunda, en derin birleşiş ve en köklü düzenleniş... İslâm Dünyasının günümüzde muhtaç olduğu hayat özü ve şartı budur.

SAPTIRMA

Bu ülkede, ikiyüz yıldır, iyi niyetli kişiler çıkıp aa memleket ve millet için bir şeyler yapmak isteyince, Batının kapıkulu olan, köşebaşlarını tutmuş müesseselerin yöneticisi kişiler, gürültü koparıp kamuoyunu olup bitenler hakkında yanıltmaya çalışırlar. Ve bunda da bugüne kadar az çok başarılı olmuşlardır. Fakat hakikatın savaşı biter mi? Elbet, onlar, artık kurtuluş yolunu tıkadık, bir daha idealist bir kişi gelmez diye düşündüklerinde, kader, yeni bir çehrenin çizgilerini ufuklara nakşeder. Ve savaş yeniden başlar.

Konuyu yozlaştırma, saptırma, yapılan işi ilgisiz yorumlarla gözden düşürme bunların yegâne marifetidir. Aydın kişi, iyi düşünürse, bunların oyununa gelmez. Bunlara inanmaz, aldanmaz ve kanmaz.

Ey ülkemizin yeniden dirilişini gerçekleştirecek genç arkadaş, bu gibilere inanma, aldanma, kanma.

Sen yolunda dosdoğru yürü. Kendi yolunun yorumu için başkalarına muhtaç değilsin.

Sen, suret-i haktan görünenlere aldanma. Karga üslûplu şikâyetçilerin çığlıklarından, yırtıcı haykırışlarından ürkme.

Sen ve senin yolun, kimseye alternatif değildir. Sen ve senin yolun, kimseyi rakip kabul etmez. Senin yolun, hakikatın gerçekleşmesinin yoludur. Onun bu yönünü örtmek, maskelemek için ellerinden geleni yapacaklardır şer görevlileri.

Ama, ne yaparlarsa yapsınlar, korkma, yılma, usanma. Zafer senin olacaktır.

Değil mi ki, sen, milletinin kaderini yüklenmişsin, dağları bile omuzlayıp karşına çıksalar, diren. O dağlar pamuk yığınları gibi atılır ilâhî kudretle.

Kıyamet gününe kadar iğfal görevlisi olan som şer gücü, bunların saptırma, yozlaştırmasının asıl kaynağıdır. İlhamı böylesine karanlık bir kaynaktan alanların elbet sonu hüsrandır.

Milleti için en köklü ve ciddi atılımların sahibi olan idealist ise, bu zamane palyaçolarının maskaralıklarına aldırmadan, yoluna devam eder gider.

Göklere, sonsuzluğa açılan o kutlu yola.

Her akın, yeni bir nimetin ve feyzin müjdesini taşır.

Her merhale, Allah'ın rahmet rüzgârlarının sütunlarını diker dört bir yöne.

Ve yeniden diriliş, bir daha geri dönmemecesine başlamış olur.

ÖZGÜRLÜĞÜN BEDELİ

Özgürlük (hürriyet), Allah'ın, insan kişiliğine bağladığı en büyük nimetlerden biri.

İnsanoğlu, eşyadan, tabiattan gelen her zahmete göğüs gerer de, insandan gelen eziyete tahammül edemez. Çünkü burda insanoğlu olma onuru söz konusudur. Gönüllü olarak insanlara hizmet etmeği seve seve kabul edebiliriz. Ama, zorbanın tahakkümüne boyun eğmektense ölümü yeğ görürüz.

İnsanoğlu, ancak Tanrı önünde eğilir. İnsanın insana saygısı, kendisine saygı gösterilmesi şartına bağlıdır. Bizi sevenleri sever, sayanları sayarız. İnsanlığa hizmet için hayatını feda edenlere yöneliktir sevgimiz ve saygımız. Yoksa, mevkii, gücü, parası için insanlara saygı veya sevgi gösterme, iki taraflı bir aldatmacadan, insanın hem kendini, hem başkasını aldatmasından başka bir şey değildir.

İnsan, özgür insanlara hayrandır. Kendi özgürlüğüne engel olmayan, katkıda bulunan insanlara hayrandır.

Çağımızda özgürlüğün lâfı çok, ama gerçeği azdır. İnsanları basın, TV vb. yoluyla ruhundan öylesine ya-

kalayıp tutsak etmektedirler ki, farkında bile olamamaktadırlar. Bu yüzden, özgürlük, gerçek özgürlük, çok daha değerli bir ilâhî nimet haline geliyor insan için.

•

İslâm, gerçek özgürlüğü bağışladı insana. Din adına, dinsizlik adına eli kolu bağlı insanı, serbest hale getirdi. İnsan, islâmla, bin bir put, tasvir esaretinden kurtuldu. Bugün bile, Avrupa'da bir çok kişi müslüman oluyorsa, inceleyiniz, sebebi, ruhun selâmetine kavuşma isteği, yani özgürlük hasretidir.

Özgürlük ve islâm, iki mücevher gibi birbirine geçmiş durumda Azerbaycan'lının ruhunda; farkında mıyız? Batı Trakya'da, sesi bile duyulmayan Türkistan'da vb. ülkelerde, yasaklar içinde mümkün olduğu kadar dinine sarılıyor mü'min. Çünkü: onun özgürlüğün ta kendisi olduğunu biliyor. Ezanların ilâhî bir istiklâl marşı olduğunu biliyor. Çünkü: kişiliğini, esaret altında da olsa yitirmiyorsa, varlığını sürdürüyorsa, bunu İslâma borçlu olduğunu biliyor.

Esir müslüman biliyor ki, bu tutsaklık bir gün sona erecektir. Değil mi ki o müslümandır, bu esaret ne kadar uzun sürerse sürsün muvakkattır. Müslümanın ruhu asla esir edilemez. Ne bahasına olursa olsun, bedeli ne olursa olsun, müslüman, ilk fırsatta, özgürlüğüne kavuşmak için zalimlere karşı isyan bayrağını açacaktır.

Evet, şartlar elverişsiz olduğunda, kanla boğmaktadır zalim, mazlumun, masumun özgürlük isteğini. Ama, bir gün, zalim, döktüğü bu kanda boğulacaktır.

Şehit kanları içinde özgürlük gülleri açılacaktır bir gün, tüm esir müslümanlar için.

Asya ve Afrika islâmın yeniden dirilişine şahit olacaktır.

Avrupa, islâmın kurtarıcılığını hissedecek, anlayacaktır.

UMUT

İster kısa vâde, ister uzun vâde için olsun, konuştuğunuz kimseler, hep şikâyetçi görünüyorlar. Ama bir çözüm önerdiğinizde kuşkuyla, korkuyla büzülüp kalıyorlar. Anlıyorsunuz ki, mevcut sistem ve unsurları, ortada olandan başka, yeni bir kadronun mümkün olamayacağına inandırmış durumda onları. Onlara öyle bir umutsuzluk aşılanmış ki, yine umut olarak mevcutlara sarılma zorunluluğunu duymaktadırlar. Oysa, şikâyet, bir bölüm ya da çizgiden, bir renkten değil, tüm tablodandır. Tablonun çerçevesinden, boyasından, tabloya gelen ışıktan ve nihayet tabloyu anlamlandıran, ya da anlamsızlaştıran fırçadandır şikâyet.

İki yüz yıldır, ânî durumlarda, alelâcele devşirilmiş kadrolarla, sözde yeni bir kurtuluş hareketine girişilmiş, buna tanzimat, ıslahat, reform, inkılâp, devrim gibi adlar verilmiş, fakat sonunda girişilen her hareketin on yılı aşmayan bir ömrü olduğu görülmüş ve yine yeni bir hareket özlenmiş, aranmış ve hatta sun'i olarak icat edilmeye çalışılmıştır. Hep, umut, meşrutiyet, cumhuriyet, demokrasi gibi şekillerde aranmış, bu rejimleri yerli yerinde verimlendirebilecek bir kadronun lüzumu hesaba katılmamıştır.

Her sözde yeni hareketin, eski rejimin kadrosuyla gerçekleştirilmesi gibi bir çelişki, bir paradoks yaşanmıştır yakın geçmişimizde. Oysa, her yeni harekete yeni bir kadro lâzımdır. Yıpranmamış, eski düzen içinde tüm inanç ve atılım ruhunu yitirmemiş, bilgili ve idealist yeni bir kadro, bir yenilenmeyi gerçekleştirebilir ancak. Yoksa "yeni şarap", "eski tulum"a konursa, onu paramparça edecektir elbette.

Bizde, sözde yenilikler, eski kadroya "çocuk" denecek bir kadronun rasgele eklenmesiyle oluşan yamalı bohça bir kadroyla gerçekleştirilmek istenmiş, bu sebeple de, "yeni" ve "eski" kavramları bile tam bir kaos içinde birbirinden ayrılmaz olmuştur.

Bunca tecrübeden sonra, ülkemiz için önerilecek yol aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1- Köklü bir değişime ihtiyaç vardır.

2- Bu değişim âlelâcele gerçekleştirilemez. Yavaş ve emin adımlarla, kararlılıkla ilerlenerek sağlanabilir.

3- Bu değişimi, eski kadrolarla gerçekleştirmek mümkün değildir. Yeni bir kadro, yavaş yavaş devreye girerek, zamanla tüm sorumlulukları üstlenebilir.

4- Bu yeni kadro, eskinin, astarı yüzüne dönüşmüş şekli olamayacağı gibi, yaşanmış olanı gözlemlemesini bilememiş, büsbütün toy bir kadro da olamaz.

5- Bu kadro, milletin bağrından gelen, inanmış, yüce ahlâklı, şahısları için bir şey istemeyen ve beklemeyen, bilgili, gözlemli idealistlerin kadrosu olmalıdır. Siyaseti siyaset için değil, millet için bir uğraş olarak seçmiş olan idealistler kadrosu.

Bugüne kadar hep, âlelâcele devşirilmiş kişiler, toplumumuzu yönetti. Artık, yavaş yavaş, millet bütününün özünden, cevherinden doğacak yeni kadronun devreye gireceği günler gelmeli. Ve zaten de gelmek üzere.

BÜYÜK ONUR VE ÖZGÜRLÜK SAVAŞI

İnsan, yaratıkların en yücesi ve müslüman da insanların en görkemlisi olduğu halde, çağımızda, her vesileyle sanki, o, ikinci sınıf, üçüncü sınıf insanmış gibi bir muameleye mâruz kalmakta. Hele Amerika ve Rusya gibi kendini süper-insan kabul etmişlerin ülkesinde bu hain düşünce çok daha belirgin ve kökleşmiş bir biçimde yerleşmiş görünüyor. Esirleri olan ülkeler içinde de bir ayrım yapıp müslümanları en zalim ve hukuksuz bir yönetimle, zorba yönetimiyle ezmektedirler. Azerbaycan örneği, bu koyu zulmün en yakın ve somut uygulaması oldu. Doğu Avrupa ülkeleri özgürlük yolunda adımlar atmaya başlarken, Türkistan'dan hiç bir ses bile çıkmaması, nefes bile alamayacakları bir baskının altında kımıldayamaz durumda olduklarını göstermekte. Ortadoğuda da, Amerika, müslümanlara ayni tutumla, hiç bir hak ve insanca yaşantı özgürlüğü tanımadığını en belirgin davranışlarla sergilemekte. Çin ve Hint de, bu iki yirminci yüzyıl devinden geri kalmayarak boyun-

durukları altındaki müslümanları hor ve hakir bir kitle gibi tutsaklığın en ağır zincirinde kıvrandırmakta.

Yalnız büyük devletlerde mi, hayır, her yerde bu aynı tavır. Bulgaristan'da, Yunanistan'da, Filipinler'de, Etyopya'da, he yerde, müslümanlar, sanki insanlığın en geri halkıymış gibi, küçümsenmeye, en kötü işlere koşulmaya, hakaretlerin her türlüsüne lâyık görülüyor. Gazze, 1967 savaşından bu yana yahudilerin esiridir. Sanki bu tabii bir şeymiş gibi, medenî geçinen hiç bir Avrupa ülkesi bu zavallı kardeşlerimizin özgürlüğünün geri verilmesi gerektiğinden bahsetmez. Hiç böyle bir mesele yokmuş gibi, bu sürüp giden faciayı görmezlikten gelir, olup bitenden habersizmiş gibi davranır.

Neden hep müslümanlar esir olsun? İnsanlığın en onurlu milleti olan islâm milleti dünün kölesi, ve şimdi durumu ne olursa olsun, esasta köle ruhlu olan halkların tutsağı kalsın?

Kimileri tarihin bu trajik ironisini adeta tabii görmeğe başlamışlardır. Sanki müslümanlar lombrozo tipleri gibi doğuştan suçludurlar, geridirler, her türlü muameleye müstehaktırlar. Yalnız yabancılar değil içimizden bir çoğu da adeta bu düşüncedeymişler gibi, dünyanın her tarafında müslümanların bu şekilde ayaklar altında çiğnenmelerine taş gibi duyarlıksız hale gelmişlerdir.

Hayır, müslümanların içinde bulundukları bu içler acısı onur kırıcı durum devam edemez ve devam etmeyecektir. Müslümanın ruhu, som özgürlük ruhudur. Dünyanın her yerinde zincirlerini parçalayacaktır müslüman, Allah'ın izniyle. İçinde bulunduğu zulüm, sona erecektir. Milâdi 21. yüzyılın gündemi bu olacaktır. Yeni çağların en büyük devrimi, müslümanların uyanışı ve dirilişi ve esaretten kurtuluşu devrimi olacaktır.

Müslümanların içinde bulundukları hal geçicidir ve asla ebedî bir kader değildir. Uğranılmış bir musibettir bu. Elbet, günü gelince bu esaret cüzzamından kurtulacaktır islâm dünyası. Rus'un, Amerika'nın, Çin'in, Hind'in, Yunan'ın, Bulgar'ın esiri bir tek müslüman kalmayıncaya kadar Büyük Özgürlük Savaşı sürecektir.

Bu sonucu, bu zaruretin zarureti, şeref ve namusumuzun tek kanıtı haline gelmiş sonucu elde etmek için tüm dünyadaki müslümanlar ve bilhassa aydın olanları uyanmalı, şuurunu bilemeli ve hep ayni amaca dönük olarak elbirliği etmelidir.

Geçmiş yüzyıllarda, hatta 20. yüzyılda kanını bu uğurda sel gibi akıtan dedelerimiz ve babalarımız, boşuna ölmediler. Onlar kanlarıyla bir dirilişin tohumunu ekmiş oldular kutlu topraklarımıza. Onların ölümü yeni nesiller için kıyamete kadar en beliğ bir mesajdır. Bugün, zerre kadar, kendimize özgü bir kimliğimiz kalmışsa, bu, yine onların bize bıraktıkları mirastır. Eğer onlar gereğinde bütün dünyayla savaşarak kendimize ait olanı canları bahasına korumasalardı bugünkü varlığımızdan da eser kalmayacaktı.

Ulu atalarımızın bu büyük davranışlarını hatırlayarak, tüm umutsuzlukları çiğneyip geçmeli ve islâmın yeni ve büyük onur çağını açmalıyız.

Hiç bir menfaat bu menfaatten daha menfaatlı değildir. Hiç bir hayat, bu uğurda ölmekten daha tatlı ve lezzetli olamaz.

İDEALİZMİN GERÇEK KAYNAĞI

Ne yapmalı ki, toplumda, idealizm, yeniden, gözle görünür, elle tutulur bir şekilde doğsun. Kurtuluş bu soruda saklı.

Bugün, yeryüzünde, giderek artan bir şekilde, toplumlara, idealist kişi ve topluluklardan çok, akılcılık adı altında, faydayı tek ölçü gören, çıkarı en yüksek değer gibi benimseyen insanlar ve kuruluşlar hakim olmakta. Toplumu onlar yönlendirmekte. Çünkü: toplumu yoğuracak imkânların hemen hemen tümü onların elinde. Toplum ve insanlar uğruna, fedakârlık gösterme, kahramanlıkta bulunma, ideal uğruna çilelere katlanma, artık sanki çağımızda geçerli olmayan, efsane dönemlerine ait hikâyeler gibi görülüyor. Bu yüce duyguları, çağımızda yaşama niyet, arzu ve girişimi ise aptallık diye nitelenecek nerdeyse. Bir eşya imali ya da yeni bir nüansı yakalamak için, akıl almaz çaba ve hatta para sarfeden bu insanlar, karşılık olarak gelecek maddî değer ve kazançların bu zahmetleri dengeleyemeyeceğini, yine ancak manevi bir yorumla, insanlığa hizmetle açıklandığı takdirde ekonomik faaliyetlerin girişilebilir olabileceğini düşünememektedirler.

Aslında, her iş ve eserde, çile, feragat, fedakârlık vardır. Bilim adamlarının da zamanlarını hoşça geçirmekten fedakârlıkta bulunmaları sayesinde, insanlar bir çok buluşlara ve bunların getirdiği konfora kavuşmuşlardır.

İşte, çağımızda, insanlıkta, bu fedakârlık ve feragat ruhunu yeniden diriltip çoğalttığımız ölçüde, materyalizmin, tüm medeniyeti götürüp sapladığı labirentlerden, ışığa, aydınlığa ve genişliğe çıkma, ruh yoksunluğunun verdiği zararı önleme, her türlü yozlaşmayı durdurma gücüne ermeğe başlayacağız.

Tedavide kocakarı ilâçlarında hikmetler bulmaya başlayan batı dünyasının, geçmişin tüm anlamını demetleyen manevi âlem zenginliklerine dönmemekteki ısrarı, o kadar önem verilen akılla açıklanacak bir şey değil.

İnsanlığın giderek içine gömüldüğü mutsuzluktan kurtulma çaresi, dinin gerçek ve saf halindeki özünde aranıp bulunabilecektir. Toplumda gerçek idealizmin kaynağı, dindir. Ancak din, insanı bir inanç ve fedakârlık teknesinde yoğurma güç ve mucizesine sahiptir. Onun dışında denenen bütün yollar iflas etmiştir. Sun'i, sentetik inanç ve ideoloji üretimi, insanlığa pahalıya mal olmuş, milâdî 20. yüzyıl bu tür icatların zulmüyle, insanların boyunduruk altında inlediği bir zalim çağ olmuştur. Nazizm, faşizm ve şimdi de, komünizmin, dinin yerine ya da karşısına konulmasının insanlığı nasıl perişan ettiği anlaşılmış ve bu tür dikta rejimlerinin ortadan kalkması çığırı açılmıştır. Bir gün gelecek, ayni şekilde, kapitalizmin de dinin önünde diz çökmesi gerçekleşecektir. Böylece, sözde realizmci, gerçekte kaskatı fayda ve çıkar zulmünün sistemi olan ka-

pitalizm de mukadder bir akibetten kurtulamayacak, insanlığın bahtında yeniden idealistlerin dönemi açılacaktır.

Artık, teknolojiyi hep materyalizmin, tekelciliğin ya da diktatörlüğün emrinde çalıştırmanın devri geçmeli, manevi değerlerin diriltilip geliştirilmesinde kullanma yolu açılmalıdır.

Edebiyat ve sanat da, ruh dünyasından kopmanın faturasını ödemeye başlamış, büyük bir bunalıma girmiş ve kısırlaşmanın bütün arazlarını göstermiştir. Şiirde, romanda, musikide ve mimaride büyük eserler verme çağı sanki geçmiş gibi büyük bir tıkanma gözlemlenmektedir. Dine dönüş, bu alanların yeniden canlanması için artık zaruretin zarureti haline gelmiştir.

Tabii ki, sırf sanat için dine dönülemez. Ama, dine dönülünce, sanat, estetik alanı da yeniden can bulur.

Evet, insanoğlu yeniden samimi duygularını bulmak ve ideal bir dünya imajına kavuşmak için realitenin sınırlarını zorlamak istiyorsa, dinin kapısını çalmak ihtiyacında demektir. Rahipsiz, maskesiz dinin. Hileyi, ikiyüzlülüğü, samimiyetsizliği reddeden, bünyesiyle bağdaştırmayan dinin. Zalimlerin değil, mazlumların, mağdurların, kurbanların yanında olan dinin.

Adıyla sanıyla, 21. milâdî yüzyıla, terütaze, aşk ve atılımla, dirilişini bütünlemiş olarak çıkacak olan, Tanrının insanoğluna en büyük bağışı olan İslâm Dininin...

SESLENME

Halkımıza sormak istiyorum: 27 Mayıs ihtilâline özlem çeken, onu aklayan, anarşi ve terör dönemini görmezlikten gelen politikacılar var. Halâ bu politikacıların peşinden gidecek misin?

Millet ruhuna aykırı ne kadar yabancı yol varsa onu izleyen, fakat kendi düşünce medeniyetimize Kafdağı kadar uzak kalan, geçmişimizden adeta nefret eden politikacılar görüyoruz. Halâ mı bu adamların peşinden gitmek istiyorsun diye sormak istiyorum altın kalbli halkımıza.

Halkımızın iyi niyetini süreklice sömüren, zerre kadar utançtan nasibi kalmamış, dili ile gönlü arasındaki ilgiyi tümüyle yitirmiş, siyaseti halkı kandırmak ve aldatmak şeklinde anlayan, para sahiplerinin hizmetinde çalışmayı bir marifet zanneden, politikayı zanaat haline getirmiş, siyaset dünyamızın demirbaş tiplerinden halâ bir umudun kaldı mı diye sormak, haykırarak sormak istiyorum, dünyanın en yüce gönüllü halkı olan milletimize.

Ansızın, bir depremin, insanı bir kattan, başka, bambaşka bir kata düşürmesi gibi toplumumuzu bugünden bin kez beter bir hale getirmek ve adeta bugü-

nü yüz yıl öteye atmak için gizli açık çaba gösteren, kimbilir belki de dış düşman çevrelerle bilerek ya da bilmeyerek iş birliği yapan, siyaseti tekeline almış bir sınıf insan, somut olarak gözlerimiz önünde duruyor. Halâ bunlardan, bu kutlu ülkeye, bir fayda geleceğine inanıyor musunuz?

Halkımıza anlatmamız gerekir ki, büyük bir değişime ihtiyaç var. Siyasette de, idarede de, hatta hayatın adeta tüm şubelerinde büyük bir değişime ihtiyaç var. Yeni kadroların, yeni usûllerin, yeni bir gençliğin, yepyeni bir zihniyet ve ahlâkla, devreye girmesi gerekiyor. Bunun günü geldi ve nerdeyse geçiyor.

Halkımıza sormak istiyorum: mevcut sağ denen ve zaten öyle geçinen partilerin durumunu iç açıcı buluyor musun? İktidarda adeta iktidarsızlığın heykeli gibi olan sağ partilerin durumunu, muhalefette sadece protestodan başka bir şey bilmeyen, yeni görüşler, çözümler getirmeyen, sağlıklı politikalar üretmeyen sağ partilerin durumunu iç açıcı, gönül ferahlatıcı buluyor musun? Elbette hayır! O halde onlardan daha ne bekliyorsun? Her zaman yaptıkları gibi götürüp iktidarı kendi elleriyle sola teslim edişlerini mi?

Meçhulden korkma halkım! Yeni adlar, yeni yetenekler, yeni güçler ara. Senin bağrında bu yeni umut göğermektedir her zaman. Yeter ki, onu boğmağa çalışanlara fırsat vermeyesin, onu gözlerden perdelemek isteyenlerin oyununa gelmeyesin.

Halkı bir sürü gibi görüp avamî bir takım sözler ve vaadlerle sürükleyeceğini sanan ve maalesef geçmişte bu alanda bir parça başarılı olan, şimdi de geçmişteki gibi halkı eninde sonunda kandıracağına inanan kaşarlanmış politikacıların, en kutsal kavramlardan, senin açlığı-

na kadar her konuyu istismar edişlerine halâ göz yumacak mısın? Sevgili halkım, bunu sana sormak isterim.

Kültürde otuz kırk yıl öncesinden bu tarafa geçemeyenlere, halâ darbelerden medet umanlara, iktidarı verdiğin halde acz içinde kıvrananlara, toplumun hiç bir konusunda net bir fikri olmayıp bulanıklık içinde yüzüp duranlara geçit verme bir daha halkım! Madem ki, seçim mekanizmasıyla niyetini belirlemek gücüne sahipsin, bu hak senindir diyorlar, sen de basının yozlaştırıcı, saptırıcı etkisinde kalmayıp yeniyi denemeye ve desteklemeye karar verebilmelisin. Tarihin en karanlık günlerinde bu kararlılığı en yüksek derecede göstermiş ve hayatiyetini isbat etmişsin. Bugün de ayni performansı göstermemen için bir çok sebep olsa bile sen ruhundaki mucizevî güçle bunu aşmalısın, aşmayı bilmelisin.

Bir çığır açmalısın, tarihte bir çok kez açtığın gibi. Kendine mahsus bir rönesans, bir yeniden doğuş, bir diriliş çığırı. Aydını bu yöne itmelisin, redlerin ve kabullerin, med ve cezrin, etkin ve tepkinle.

Seni tanımayana tanıtmalı, unutana, bir kez daha hatırlatmalısın kendini.

Yeryüzünde yepyeni görevlerin var. Esir kardeşlerin umutla seni gözlüyorlar. Tek umutları sensin. Kuşkusuz, bugünkü gücünle onları kurtaramazsın, ama "büyük güç"ün sırrını bulmalısın. Geçmişte olduğu gibi, halkları büyük hakikat ve insanlık ideolojisinin çevresinde toplamalı, yeni bir güç oluşturmalısın. Yanlış derlenmiş toplamları dağıtmalı, gerçek anlamda toplam olması gerekip de dağıtılmış olanları bir araya getirmelisin. Dünyayı adaletsizlikler toprağı, zulüm bucağı olmaktan kurtarmalısın. Bu kadar büyük bir dava bana mı düşüyor diyebilirsin. Düşün, başka kime düşer?

TOPLUM BARIŞI

Önceleri sadece dış felâketlerden feryat ederdik. Şu memleket, bu ülke toprağımıza göz dikti, sınırlarımıza saldırdı diye edişelenirdik. İçte ise tam bir kenetlenme olurdu millet fertleri arasında. Bugünse, felâket, dıştan, uzun vâdeli olarak, içte de her an boğazımıza sarılıyor.

Dıştan gelen felâketin sebebi ve kaynağı açık. Batılılar (Rusya dahil), canım topraklarımızı ele geçirmek ve bizi esir, köle olarak boyundurukları altında tutmak istedikleri için, batıdan, kuzeyden esen rüzgârlar hiç de huzur ve emniyet getirmiyor. Rahmanî rüzgârlar değildir bu yeller. Samyeli gibi kurutucu ve kavurucudurlar. Ruhumuzu karanlığa gömmek, bataklığa çevirmek için estirilmiştir ve estirilecektir bunlar. Bu kara esintilerin kendiliğinden kesileceğini sanmak, büyük bir saflık ve yanılgı olur. Manevî ve maddî, Çin Seddi gibi bir setle önleyebiliriz bu ölüm cereyanını. Ya da daha güçlü bir üfürüşle, akıntıyı tersine çevirebiliriz.

Ama içte doğan felâketin tüm sorumunu dışa yüklememiz mümkün değildir. Bunun yarısının kaynağı dış olsa da, hiç olmazsa yarısının suçunu kendimizde arayalım.

İçte, anarşi, terör, beklenmedik kötülüklerin zuhuru, isyanlar, hep toplum barışının gerçek anlamda var olmayışından kaynaklanıyor. Bu barış, mevcut olmayınca da, artık tüm toplum yıkıntı ve çöküntülerinin kaynağı haline geliyor.

Toplum barışı, aydınla halkın giderek birbirinden kopması sonucu yara aldı ve sonunda adeta ortadan kalktı. Giderek kapanacağına daha çok büyüdü, derinleşti ve kangren haline geldi.

Şu son iki yüzyıllık tarihimize bakarsak, bu dönemde, aydınımızın halka bakışı, son derece abus, karamsar ve öfkeli bir bakıştır. Aydınımız, halkımızı anlamaya çalışmadan onu hep suçlamış durmuştur. Ona şefkatle ve sevgiyle yaklaşmamış, fırsat eline geçince de ona karşı amansız ve acımasız olmuştur. Haşin bir tavırla algılamış, sert bir şekilde hırpalamıştır halkını aydınımız. Oysa, bitmez tükenmez savaşlara koşup kanını akıtan, uzak ülkelerde şehit düşen, çoluk çocuğunu kimsesiz ve sahipsiz bırakıp giden bu insanlar, bizim halkımızın insanlarıydı. Nesilden nesile, hiç bir toplum huzuru ve ekonomik mutluluk görmeden cepheye koşan ve yok olan bu insanlara, en ufak bir umut verememenin acısını aydınımız yine o insanlardan çıkarmaya kalkmıştır. Ona göre, bu halk devrimlere yatkın değildir, uyumsuzdur vb. Kendi yol ve yordamından, yöntem ve düşüncelerinden şüphe etmeksizin hep bu fedakâr ve feragatkâr kutlu halktan şüphe etmiştir aydınımız. Bu kuşkulu bakışın ister istemez halkta da kendisine karşı bir itimatsızlık duygusu uyandıracağını düşünmemiş ve hesaba katmamıştır. Hele halkın bu itimatsızlık psikolojisi içinde başka yönlere dönüp umut aramasını asla affetmemiş ve yıkıcı devrimleriyle bunun öcünü almıştır.

Bugün, toplumda bir zakkum gibi yeşeren terörün sebebini bir türlü anlamayan ya da anlamazlıktan gelen aydınımız, sonuca götürecek bir yeni yolu izlemeye de asla yatkın görünmemektedir. Bu yol, toplum barışı yoludur. Aydınla halkın sadece görünüşte değil, gerçekte barışmasıyla oluşacaktır hakikî huzur ortamı. Aydınlar, hep tek taraflı olarak halkın kendilerine kayıtsız şartsız teslim olmasını arzulamayı, hayal etmeyi bir kenara bırakıp, onu iyice dinlemeli, anlamalı, daha sonra da onunla karşılıklı bir anlayış, güven ve fedakârlık içinde barışıp kucaklaşmayı ideal edinmelidir. Halkın engin ruhunda bulmalıdır, aydınlık, kurtuluş ve diriliş yolunu. Halkı hor görmekten, küçümsemekten ve bunun kaynağı olan kendini beğenmişlikten vazgeçmelidir. Uyanmalı, sonra uyarma hakkını kendinde bulmalı. Aydınımız, halkın kendine doğru gelmesini istiyorsa kendisi de halka doğru gitmelidir. Halkı, aldatılacak ve peşinden sürüklenilecek bir sürü gibi düşünmemelidir.

Geçmiş medeniyetimize hınç ve öfkeyle ve ondan kopmamak için haklı olarak direnen halkımıza adeta düşmanlıkla ve yabancılıkla bakacağına, geçmişin çağdaşlaşması, çağın da geçmiş kültür ve medeniyetimizle bağdaşması için büyük atılımlar yapmalı, halkın bu yolla gönlünü almalı; bundan sonra, çağ içinde ve gelecekte yaşamak için gereken fedakârlıkları beklemelidir ondan aydınımız.

YENİ ÇIKIŞ

21. milâdî yüzyıla girerken, medeniyet, tüm menfezlerinde, bir tıkanıklığa uğramış durumda. İnsanlık bunun için bir çözüm bulamazsa, şimdiden kestiremediğimiz çok büyük kötülükler zuhur edip patlak verebilir. Bir zamanlar, üçüncü bir dünya savaşının çıkacağından korkuluyordu. Bu savaş çıkmadı ama, her yerde, kendi kendine ateş alıp içten kavrulan kül veya gübre misalinde olduğu gibi, bir çok ülke yandı durdu. Yerel denilen savaşlar nice halkın katili oldu. Nice genç insan hayat ve umudunu yitirdi bu iç veya bölgesel savaşlarda. Şimdi ise belki, üçüncü bir dünya savaşından da beter, gözle görünmeyen bir çöküş sarmak üzere doğudan batıya tüm dünya haritasını.

Nedir söz konusu olan tıkanıklık? Manevi plandan, yani ruhu doyurucu inanç güçlülüğü durumundan edebiyata ve politikaya kadar tüm alanlarda bir engel seddinin oluşması, insanlık medeniyetine nefes aldırmaz oldu. Tıkanıklık dediğimiz budur. Tabiatın bunalması ve kirlenmesinden ruhun bulanması ve kirlenmesine kadar.

Delik deşik olmuş bir ahlâk düzeni ve yıkıntıya dönmüş, sanki bombalanmış gibi çöküntüler içinde kalmış metafizik, insanlığın bunalımından doğan bu ağır yükü

kaldırabilecek mi? Elbette, hayır! İşte tıkanıklık bu noktada asıl kendini ifşa ediyor.

Yeni bir çıkış, biraz gerilere gidip meseleleri yeniden vaz etmek, nerede yanlışlıklar yapıldığını tesbit ettikten sonra bakir alanlara yönelmekle belki mümkün olabilecektir.

Tarih çağlarına baktığımız zaman, hep böyle olmuştur. Bu sebeple, durum ne kadar vahim olursa olsun ümitsizliğe kapılmamak gerekir. İnsanoğluna Allah yeni bir çıkış yolunu bulabileceği tükenmez bir yetenek hazinesi bahşetmiştir. Yeter ki, insan, hata ettiğini görüp itiraf etme tevazuunda bulunsun. Kimseye değil, kendine itiraf etmesi yeter.

İnsanlığın kendi kendini irdelemesinin gerektiği günlerdeyiz. Kendine karşı bir günah çıkartma olmalı bu. Tüm dünyadan sorumlu olan insanoğlu, bugün yalnız kendine değil, hayatı, hiç bir günahı olmayan hayvanata bile zehir etmiştir, hareket ve davranışlarıyla. Bu yanlıştan dönmek, ipin nerede koptuğunu bulmak, artık yalnız insanın değil, dünyada yaşayan tüm yaratıkların hayat memat meselesi olmuştur.

Hazreti İbrahim'in, Hazreti Musa'nın, Hazreti İsa'nın ve en büyük peygamber olduğuna şüphe olmayan Peygamberimizin ne yaptığını, hangi noktadan yola çıktığını, ne gibi bir düzeltme ile işe başladığını düşünürsek, önümüzdeki yüzyılda kurtarıcı çıkış yoluna serpilecek ilk şafak ışıklarını fark etmeğe başlamış oluruz.

Yeni bir gündoğumu gerek insanlığa. Sanki ilk kez doğuyormuş gibi yeniden gülümsemeli, genç bir insan yüzü gibi kırışıksız bakmalı insanlığa güneş. Arınış, yeni çıkış noktasının ilk umut beneği olmalı.

21. milâdî yüzyılda bu türlü bir yenilik ve dirilişle, tıkanıklığı değişmez tek seçenekmiş gibi savunan halihazırın hakimlerinin felsefesi arasında amansız bir savaş cereyan edecektir. İnsanların, bu savaşta, durum alacakları cephelere göre, tarihin değişmesinde rollerinin olumlu ya da olumsuz olacağı belli olacaktır.

İnancım odur ki, bu müthiş manevi savaşta, sonuç itibariyle, iyi, güzel ve doğrunun yeni çehresi galip gelecek ve insanlığın alınyazısında mutlu bir dönem başlayacaktır.

Ortadoğu denen islâm ülkelerinde, aydınların bunu önceden görüp ona göre hazırlanması, gönlümün en içten dileğidir.

Önceden görmek. Aslında müminin asıl özelliği budur. Katışıksız ruhu ona uzağı apaydınlık görmeği sağlar. Yanılgı ve bulanıklık, niyetlerin saf olmayışından ve insanın kendini zahmete sokmaması ve gereği gibi yetiştirmemesinden doğar.

Yeni çıkışın, islâm dünyasından olacağına hiç şüphe yoktur. Çünkü en büyük ıstırabı çekenler müslümanlardır. Ve ancak, onlar, saf gönül verimleri hazinesine sahiptirler. Ne yazık ki, bu gömü, toz toprak altında kalmış ve çerçöple kaplanmıştır. Kabuğu kıracak olan gerçek diriliş nesli gözüktüğünde ve aziz nefesleriyle öz madeni ortaya pırıl pırıl çıkardıklarında, insanlık için yeni bir çağın muştu sesinin göklere yükselmiş olacağına şüphe yoktur.

DİRİLİŞ ÇAĞRISI

Bu çağrı, yüreğin öz türküsü gibi evrensel bir çağrıdır. Hakikatın ölmezliğine, sönmezliğine, örtülmezliğine ebedî bir çağrıdır diriliş çağrısı.

İnsanın kendi kendini bulmasına, dağılanların toplanmasına, parçalanmışların bütünleşmesine, bölünmüşlerin yeniden tümlenmesine, ince ve keskin, evet kıldan ince, kılıçtan keskin bir çağrıdır bu.

Yeniden doğmak demektir bu çağrı dünyaya. Tabiatı ve dünyayı yaşanmaz hale getiren insanoğlunun yeniden doğuşu demek. Dünyayı dünya, tabiatı tabiat, insanı insan yapmanın yeni denemesi. Karanlığa, yokluğa ve hiçliğe doğru hızla yuvarlanan, uçurumlardan uçurumlara düşen insanoğlunun kurtuluş destanı bu sûr üfürüşüyle başlayacaktır.

Ey insanoğlu! İçine düştüğün kör kuyudan çıkış yolu, önce kendi yanlışını kabul etmen, daha sonra azim ve sebatla yepyeni ve taptaze olma kararlılığını göstermende gizli. Bir define gibi gizli. Bir define ki, bir ejderhanın ağzında, masallarda olduğu gibi.

Önce korkuyu yenmelisin. Korkuyu yenme, çılgınlık demek değil. Her türlü tedbir, korkuyu yendikten sonra

sağlıkla düşünülebilir. Korku içinde düşünülen tedbir, tedbir değildir.

Panikten, asırlık panikten kurtulmalısın, insanoğlu! Panik, bir siper değildir. Korku, bir kalkan değildir. Kötülüğün karşısında iyiliğin silâhı ve silâhşörü olduğun sürece güvenliktesin.

İnsanoğlu, Hz. Ademden bu yana binbir sistem denedi. Yine de yürüyen sistem, sistemler sistemi, Hakikat Medeniyeti ve sistemidir. Ki bu medeniyetin en parlak dönemi, İslâm Medeniyetinin parlak dönemidir. Zaten, birbirinin tıpkısıdır bu iki çizgi.

Özgürlük, eşitlik, adalet gibi kelimenin özü, aslında hakikat medeniyetindeki gerçek karşılıklarında kavramlaşmıştır. Tekrar bu özü aramalısın insanoğlu! Şeklin ötesine geçmeyi, yıpranmış kelimelere takılıp kalmamayı başarmalısın.

DİRİLİŞ ÇAĞRISI: İşte sana en taze sabahın en tiz horoz sesinden daha net çağrısı. Günü yeni umutla açmanın daveti.

DİRİLİŞ ÇAĞRISI, sana çağrışımların en gereklisini getirecektir. Hatırladığın, tarih, alınyazısının en vazgeçilmez çizgileridir. Unutuşun girdabına gömdüğün hakikatin hatırlanması, senin için tek merci, tek sığınaktır.

DİRİLİŞ ÇAĞRISI, bir sancak gibi senin omuzundadır. İdeal insanı olmanın anahtarıdır bu çağrı. Çağrıldıkça çağıracaksın, çağırdıkça çağrılacaksın.

DİRİLİŞ ÇAĞRISI, toprağın kabarıp bahar filizlerinin boy vermesi, ağaçların çiçeğe durması, gülün goncalanıp açılması anlamına gelecektir. Tarihin yeni bir çığırının açılışı anlamına. Komünizmin iflâs ettiği, kapitalizmin de iflâsın eşiğine geldiği bir çağda, doğunun

ve batının tek ışığı ve gönlün en samimi çığlığı olarak yükselecek olan bu çağrı, DİRİLİŞ ÇAĞRISI, insanoğlunun yeni mesajı, yeni öğretisi olacaktır.

KARİZMA

Bizde anlamı gerçeğiyle bilinmeyen ve alabildiğine yanlış kullanılan kelimelerden biri de, "karizma" kelimesidir. Politikada, her nasılsa, daha doğrusu kaderin sevkiyle lider olmuş kişilere bol keseden "karizma" sıfatı bağışlanmakta. İki kelimeyi yanyana getirmesini bilmeyen, dersini çalışmamış çocuklar gibi kekeleyip duran liderlere "karizmatik lider" demek, liderin de, karizmanın da anlamından habersiz olmak demektir.

Karizmatik lider, kitleleri peşinden sürükleyen insan demektir. Bilgisiyle, konuşmasıyla ve üstün karakter ifade eden davranışlarıyla bir lider, karizmatik lider olur ve kalabalıklar onun peşinden gider.

Demokrasiye girişimizden bu yana belki, Türkiye ölçüsü içinde, günümüz şartlarında, bir parça, karizması bulunan politika kişisi, olsa olsa, Adnan Menderes olabilir. Onun dışında, demokrasiye ara verildiği dönemlerde bulunup politikaya sokulan, fevkalâde zamanlarda çok az alternatif içinde halk tarafından mecburen seçilen, bu sebeple iktidara geçen parti liderlerine başka hiç bir vasıf aranmaksızın bu vasfı yakıştırmak, akıl ve mantığın kabul edeceği bir iş değildir.

Karizmatik lider, iyi hatip olmak zorundadır. Hitabetiyle kitlenin kanaatini tersine çevirebilmelidir adeta. Nutku, edebî bir metin gibi gelecek nesillere nutuk örneği olarak kalmalıdır. Türkiye'deki siyasî parti liderlerinin hangisinin bir konuşması, geleceğe kalabilecek bir konuşma örneğidir? Zaten bu konuşmalar, yazılı hale getirilebilecek halde bile değildir. Yazılı hale geldiğinde tüm perişanlıkları ortaya çıkacak konuşmalardır bunlar.

Karizmatik lider, toplumu bir felâkete gitmekten koruyan, o anda görülmeyen güvenlik yönüne çekip götüren liderdir. Bizimkilerse, toplumu, kurtarmak bir yana, felâkete götürmek için bilerek bilmeyerek adeta yarışmışlardır. Memleketi bir kaç kez anarşi ve terörün içine yuvarlamışlardır. Şimdi de uzağı görmezlikleri, uzlaşmazlıkları, bir prensibe bağlı olmayışlarıyla, ülkeyi yeni bir felâkete doğru sürüklemektedirler demek, mübalâğa olmaz.

Evet, karizmatik lider, uzağı gören lider demektir. Olayların nereye doğru gittiğini kestiren lider demektir. Realiteleri gören, fakat idealinden asla vazgeçmeyen, zamanlama bakımından idealle realite arasında sağlıklı bağlar kuran, yolundan da asla dönmeyen liderdir kitleleri peşinden sürükleyecek lider.

Evet, lider cesursa, inandığı yolda ısrarla ayak direyen irade sahibi bir kimseyse, ona da karizması olan lider diyebiliriz.

Karizma budur. Ve üstelik her karizma istenir bir karizmadır da denemez. Hitler, Mussolini de halkı peşlerinden sürüklemişlerdir. Ancak, bu sürükleniş halklar için felâket kaynağı olmuştur.

Hakikî karizma, halkı, iyiye, doğruya ve güzele götürmekteki kararlılık, aydınlık düşünce, doğru ve güzel söz demektir.

Hakikî karizma, milletin ruhunda gizli ideali sezip ona göre hareket etme ve o yönden asla sapmama anlamına gelir.

Geçici sürüklemeler, yalancı umut vermeler, karizma kavramıyla kasdedileni ifade etmez. Saman alevi gibi yanıp sönen sevgiler, halkın gerçek sevgisi demek değildir.

Halkın gerçek sevgisi, kısa sürede oluşmaz. Uzun sürede, bin bir imtihandan geçerek kesinleşir, pekişir halkın gerçek sevgisi.

Fizikî cazibeler, gösteriş çekicilikleri, basın reklâmları, oyunlar ve düzenler, bir takım politika adamlarının siyasî hayatını uzatabilir, ama onlara karizmatik lider, ve daha ötesi, gerçek lider tacını giydirecek olan, tarih ve millettir ve kendi yetenek, irade, cesaret, ahlâk ve bilgileridir.

HAYAL VE HAKİKAT

I

Sultan Abdülhamid biraz daha atak hareket edebilse, daha köktenci davranıp bazı zaruri atılımları yapabilse, jöntürklerin ve ittihatçıların iktidara gelişini önleyebilseydi, devlet, belki de Japonların o devirde yaptığı çağ rönesansını yapmış olacak, batma tehlikesinden kurtulacaktı. Ama, ne yazık ki, bu mümkün olmadı.

İttihatçılar, balkan komitacılarının o denli tesirinde olmasalardı, Birinci Dünya Savaşı'na girseydik bile, onca insan, onca insafsızca israf edilmez, devletin kaybı o kadar büyük olmaz, ülke onca harabiyete uğramazdı. Fakat, ne yazık ki, bu da mümkün olmadı.

Cumhuriyet kurulduğunda, dine ve geçmişe o denli hor bakılmasa, geçmişten gelen müesseseler yıkılmayıp ıslâh edilselerdi, biçim sevdası yerine öze dönme tutkusu ön plana geçseydi, ülke ve millet dirilir, İkinci Dünya Savaşı sırasında da, devlet Ortadoğu'da tek hakim bir birliğin kurucusu olurdu. Ama, ne yazık ki bu da mümkün olmadı.

Birinci Dünya Savaşında adeta bir soykırıma uğrayan, perişan hale düşen, yoksulluk içinde kıvranan hal-

ka aydınlar hep suçlu o imiş gibi baktı. Kendilerinin beceriksizliğini hep halkın uyumsuzluğuna atfedip bunu başına kakıp durdu. Ne bir modern ziraat, ne de bir sanayi kurulabildi. Yönetimde de tek parti diktatörlüğü, özgürsüzlük, eleştirisizlik, ülkenin öylece kalmasına sebep oldu. Ülkenin hakimi tek parti ise, başarılarıyla övünüp durdu. Oysa, atı alan Üsküdar'ı geçmişti, ülkemiz bütün ülkelerden geride kalmıştı. Ortada önemli bir başarı yoktu.

Çok partili düzene geçtiğimizde, iktidara gelen Demokrat Parti, eğer Anayasa'yı değiştirse, düşünce ve siyasî örgütlenme özgürlüğüne, insan haklarına gereği kadar değer verse, irtica yaygaralarına kulak asmayıp geçmişimizin değerlerini yeniden diriltmeğe çalışsaydı, 27 Mayıs İhtilâl'i gibi bir felaket rüzgârı üstümüzde esemezdi. Ekonomik kalkınmadan önce, zihin devrimi, entellektüel bir devrim, bir özgürlük devrimi gerekiyordu. Ama bunu yapamadı Demokrat Parti. İçindeki Halk Partili zihniyetinde olanlar buna fırsat vermedi. 27 Mayıs İhtilâli de bu sebeple mukadder oldu.

27 Mayıs İhtilâlinden sonra halkın direnişi sebebiyle çoğu kez sağcı sayılan partiler iktidara geldi. Ama bunlar da hiç bir zaman köklü bir hesaplaşmaya gitmedi. Geçmiş ve gelecek değerlendirmesini gereği gibi yapamadı bu partiler. Bu sebeple kolaylıkla yıkıldılar. Dıştan gelen terör ve anarşi fırtınasına yenik düştüler. Eğer bu partiler iktidara geçtiklerinde nereden gelip nereye gittiğimizi düşünselerdi, Tanzimat'ın, Meşrutiyetin, Cumhuriyet'in, Demokrasi Döneminin değerlendirmesini yapabilselerdi, bugün çepçevre düşmanla çevrili olmazdık ve bizi saran büyük dış tehlikeden masun kalmanın yolunu bulurduk.

Ne yazık ki, tarih, arzular ve dilekler yönünde değil, şartlar ve gerçekler çerçevesinde oluşma şansına sahiptir. Kim bu şartları ve gerçekleri görmeyip hayalî kazançlar ve ilerlemeler düşlemeleriyle yetinirse, bir gün, realitenin sert taşı alnına çarpar. O zaman belki uyanır ama iş işten geçmiş olur.

HAYAL VE HAKİKAT

II

İslâm Dünyasının büyük sorunlarından biri de, aydınının hayal ile hakikatı kimi zaman ayıramayıp birbirine karıştırmasından kaynaklanıyor. Allah'ın insanoğluna lütfettiği sayısız nimetlerden biri olan hayal etme gücü, ancak gelecek zamana yönelik bir çalışma yaptıkça misyonunu yerine getirmiş olacaktır. Yoksa, hayal gücü, realitenin yerine hayalî gerçeklikler yerleştirme yetkisine sahip değildir. Bir nevi repertuvar gibi olan hayal gücü hazinesini, geçmişi dillendiren belgelerin saklandığı bir arşiv olarak düşünemeyeceğimiz gibi şimdiki zamanın ancak bir emek ve uğraşma sonunda ortaya konan değerlerini de sadece zihin içi bir işlemle örüp somutlaştıramayız. Ama, ne yazık ki, uzun bir süredir, islâm dünyasının aydınları, bu zaman karmaşasını, anlam-madde, arzu ve gerçeklik karmaşasını yaşamakta, doğan fırsatları değerlendirememekte, zaman yitirmekte, amansız hesaplaşma günü gelince de, başına gelenleri dengeliyecek, hafifletecek bir birikimden mahrum olduklarını acı acı hissetmektedirler.

Tabii ki, bu eksiklik, eğitim sisteminin bozukluğun-

dan doğmaktadır. Aile, okul, hayat ve genel olarak toplum çevrelemesi, bu eksikliği giderecek güçlülüğünü yitirmiş ve bir daha onu kazanmanın yolunu bulamamıştır. Ne geçmişe dalma, ne geleceği büsbütün unutma, insanı realitenin sıkıntılarından kurtarır. Realitenin üzerine yürümek, onun güçlüklerini bir bir çözmek, en doğru yoldur. Zamanın ve şartların getirdiği, ne iyi, ne kötü, fakat zaruri olanı kabul etmekten kaçma, toplum için daha pahalıya mal olan bir bedelle ödenecektir. İyilik için de, kötülük için de kullanılabilecek bir imkânı, halihazırda kötülük için kullanılıyor diye reddetmek, akıllıca bir davranış sayılmaz. Kaçınılmaz olanı kabul etmek, mümkün olduğu ölçüde zararlarından korunup onu iyilik yönüne çevirmeğe çalışmak, hasarı asgariye indirecek ya da kazancı azamiye çıkaracaktır.

Şu son iki yüzyılda Batıda olan gelişmelerden pozitif bilim ve teknolojideki devrimler, sanat alanındaki bazı değişiklikler, eninde sonunda, islâm ülkelerine, etkileriyle ya da sonuçlarıyla ulaşmıştır. Bu alanda kabul etmeme direnişleri yararlı olmamıştır. Bu değişimlerin künhüne erip ona göre bir yenilenme zarureti vardı. Bu zarureti idrâk etmeme yüzünden Birinci Cihan Harbinde islâm dünyası büyük bir parçalanma ve harabiyete maruz kaldı. Ve halâ o şokun etkisinden kendisini tamamiyle kurtarabilmiş değil.

Politika ve rejimler konusunda da, kaçınılmaz bazı biçimleri almak ve kendi özümüze göre kullanmak zorunluluğunu kabul etmeyiş sebebiyle halâ memleket memleket istikrarsızlık modelleri yaşanmakta, küçük diktatörler sun'i devletçiklerde insanları ezip durmakta, diğer ülkelerin insanları da bu işkenceleri eli kolu bağlı seyretmekte. Nice zavallı kadrolar kendilerini as-

lan gibi güçlü gösterip şu ya da bu islâm toprağında at oynatmakta, bu zulüm olaylarına da kimse uzanıp bir çare bulamamakta. Oysa, aydınlar, zamanında bazı zaruretleri görüp kabul etselerdi, bu tür görülmedik rejimler türeyemezdi.

İslâm Dünyasında, hayali hakikat yerine koymayan, hakikati de bir hayalmiş gibi savsaklamayan, zaruretleri zamanında görüp kabul eden aydın tipinin doğurulmasına çalışmak, tarihî-sosyolojik fasit dairenin kırılmasının ana anahtarı olacaktır.

SORUMLULUK ÇAĞI

Yaratıklar içinde en büyük imkân, insana bağışlanmış olduğu için, en sorumlusunun da o olması gerekirken en sorumsuzu olduğu görüldüğünde yürek ne kadar yansa yeridir.

Evet, yer, gök, kuş, çiçek ya da böcek, canlı cansız tüm yaratıklar, bir görev üstlenmiş, harıl harıl çalışıyor. Sadece gafil insandır ki, görevden ve onun getireceği sorumluluktan kaçar. Zavallı insan, bu kaçışı bir çare sanır. Kaçtığı kaderdir, o ise bunun farkında bile değildir. O, kaçtığı kaderin, ardından koşup alıcı kuşlar gibi, kendisini daha bir şiddetle yakalayıp yere vuracağının farkında bile değildir.

İnsanoğlu, görevi riskli görür, sözde, riskten kaçar. Ama bilmez ki, asıl görevden kaçış en büyük risktir. Evet, riskten, göze alınması gerekli riskten kaçış, asıl risk budur, ama bunu şuur ve sorumluluğunu kazanamamış insan ne bilsin?

Hayatının üstünde bir hayat olduğuna inanan, hayatın bir değerler sisteminden anlam alacağını bilen insan, görevden kaçmaz, görev üstlenmekten daha değerli bir nesne bilmez dünyada. Görevle yeryüzünün

üstünde yükseldiğini hisseder. Hele bu görev, fevkalâde zamanların getirdiği bir görevse. Hayat memat meselesi bir görevse. Bir toplumun, bir yurdun, bir milletin batıp gitmesi, ya da kurtulup tarihî varlığını sürdürmesi gününde üstlenilen bir görevse.

•

Her devirde, hayırlı bir topluluğun, toplumu yaşatma görevini üstlenmesini istiyor Kutlu Kitabımız Kur'an. İyiyi buyurup kötülüğü ortadan kaldırmasını istiyor bu topluluğun. İyilik buyuruculuğunun ve kötülüğü ortadan kaldırmanın sürekli, kesiksizce devam etmesi, islâmın temel ilkelerindendir. Büyük peygamber de: "Bir kötülük görürsen onu elinle düzelt, gücün yetmezse dilinle düzelt. Ona da gücün yetmezse, içinden onu kötü gör." Yani, "yok etmeye gücün yetmedi diye bir kötülüğe alışma" demek istiyor Peygamberimiz. Kötülüğe karşı savaş, kalbde, düşüncede ve toplumda olacaktır. Kötülüğü bilfiil ortadan kaldırma gücü varken, ya da kötülüğe karşı birlikte hareket etme imkânı varken, bundan kaçan, sorumlu olacaktır, bu dünyada tarih önünde, öte dünyada Tanrı huzurunda.

İnanmış kişi, şuurun, görev üstlenmenin, sorumluluktan kaçmamanın en yüksek derecesine ermiş kişidir. Sahabe, bunun en ideal örneğini vermiştir. Batı'da Okyanus'a, Doğu'da Çin Seddine dayanmış, o günün teknik imkânsızlıkları içinde yollardan, dağlardan, çöllerden, vahşi kabilelerden, yamyamlardan, meçhulün karşısına çıkaracağı sürprizlerden ürkmemiş, korkmamıştır. O yüzdendir ki, biz bugün, yeryüzünün büyük bir bölümünde rastlıyoruz türbelerine. Ölüm, onların

cesaret, şuur ve sorumluluk duygularına şehadet ediyor. Kıyamete kadar da edecek.

•

İslâm dünyası, çağımızda da, yine Batıdan Doğudan gelen maddî ve kültürel, ekonomik ve toplumsal saldırıların büyük tehlikesiyle karşı karşıya. Ülkemiz, belki bu saldırıda asıl hedeftir. Bu çağda sadece ferdî yaşantısıyla yetinecek kişi, bu tarihî gerçeği görmemekte, bizzat kendi çocuklarına olan görevini dahi idrak edememekte demektir.

•

Diriliş, inanmış aydınların şuurlanışı, sorumluluğunu hissedişi ve yüce görevi üstlenişidir. Diriliş, bu yönüyle tarihî bir çağrıdır. Kimi ona koşacak, en büyük manevi mertebeyi kazanacak, kimi de gözünü yumacak, kulağını tıkayacak, onu görmek ve işitmek istemeyecektir. Ne mutlu koşa koşa dirilişe gidenlere, dirilişe gelenlere!

HALK VE SİYASET

Batı tipi yönetim denemesi, Tanzimat'tan bu yana ülkemizi meşgul etmiş, bugün bile, belli ölçülerde olsun, kesin biçim ve ilkelere kavuşamamış, taslak gibi, karalama gibi devam edeceği izlenimini vermekten kurtulamamış, tereddütlü, sallantılı görünümünü korumakta olmuştur. Halkın yönetime seçim ve temsilcileriyle katılması girişimleri ise, çoğu kez tarihe trajik sayfalar ve kanlı izler bırakarak günümüze kadar gelmiştir.

Sultan Aziz'i tahttan indirip sonra halkın padişaha olan sevgisinden korktukları için onu öldürtenler, gerçekte halkın yönetime katılmasına inanan kişiler değildirler. Meşrutiyet ilânı, onlar için, dış dünyanın, Avrupa'nın gözünü boyayacaktı. Onlar, yönetimi padişahın ve halkın elinden alıp kendilerine maletmek niyetini taşıyorlardı. "Neden Al-i Osman oluyor da Al-i Midhat olmasın?" sözü, gerçekten söylenmişse, bu sahte hürriyetçilerin bütün foyasını ifşa eden bir ifade sayılsa yeridir.

Birinci Meşrutiyet yaşamadı. Çünkü: o, gerçekte tarihî-sosyolojik şartların getirdiği bir değişim sonucu gelmemişti. Adına yapıldığı iddia edilen bu hareketten

halk tamamen bihaberdi. Zaten, iki yüzyıldır siyasî hayatımızın temel kavramları, daha doğrusu sloganları gibi ortaya atılan terimleri, tanzimat, meşrutiyet, cumhuriyet, demokrasi v.b. kelimeleri halk uzun süre bir bilmece sözü gibi görmüş, "meşrutiyet ne ola ki? Cumhuriyet ne ola ki? Demokrasi ne ola ki?" gibi hayret ve bilinmezlik karışımı bir soru ve tereddüt karmaşasını yaşayıp durmuştur.

Birinci meşrutiyet yaşıyamazdı. Çünkü ona, gerçekte inanan kimse yoktu. Ne halk, ne padişah ve ne de aydınlar ona inanıyordu. Aydınlar sadece inanmış gibi görünerek padişaha ve idareye hakim olma aracı gibi kullanmak istiyorlardı onu. Ama, kinleri, ihtirasları, hareketlerini yüzlerine gözlerine bulaştırmaya sebep oldu. Meşrutiyet ortadan kaldırıldı. Hareketi yönetenler de bunun cezasını çektiler. Devir, otoriter yönetim dönemiydi. Prusya, Alman imparatorluğunu doğururken, yine demir bilekli bir rejimle yönetiliyordu. Rusya, Japonya, hep güçlü hükümdar imajıyla çağın büyük devleti olmuşlardı. Fransa'da bile cumhuriyet, imparatorlukla boğuşuyordu. Böyle bir çağda binbir unsurdan oluşmuş devletimizde fransızlardan ilhamlı romantik hürriyetçiliğin yeri olabilir miydi?

İkinci Meşrutiyet'i ilân ettiren İttihat Terakki erkânı, balkan komitacıları idiler. Meşrutiyetin ilânıyla gelen ilk şaşkınlık ayları geçtikten sonra bunlar sokak ortasında gazeteci ve her türlü muhalifi kurşunlayarak halkı susturmuşlardı. Cihan Harbi rüzgârı, bu ittihatçıları da, yalancı meşrutiyet ve hürriyetlerini de, ve maalesef koskoca devleti de süpürdü götürdü.

Cumhuriyet, bir iki tereddütlü denemeyi önemsizliği ile bir yana bırakırsak, tam bir tek parti otoriterliği

rejimi olarak 1945'lere kadar sürdü. Halk, sadece "inkılâp konusu" bir yığın olarak görülüyordu aydınlarca. Aydınlarla halk arasında tam bir kopukluk vardı. Seçim, parlamento bir gösterişten ibaretti. Halkın değil yönetime katılımı, ondan büyük bir ürküntüsü, korkusu, hatta dehşete düşüşü vardı.

İkinci Cihan Harbi, sonuçlarıyla bize de çok partili rejimi getirdi. Ancak bu da sancılı, sarsıntılı, depremli olmaktan kurtaramadı siyasî hayatımızı. Rejim, tepeden inmelikten kurtulamadı. On yılda bir, rejim, yeniden "tepeden indi". Halk, bir nisbet dairesinde yönetime katıldı ise de, bu katılım gereğince sağlıklı bir katılım olmadı, olamadı. Yoz bir demokrasi anlayışı, ülkeyi çoğu kez uçurumların, anarşi ve terörün eşiğine getirdi.

Şimdi, oldukça sınırlı bir anlayışın eseri yeni bir düzenleme geçerli siyasî hayatta, 12 Eylülden bu yana. Aydınların ve halkın gerekli katılımı yok siyasî platformda. 12 Eylülün ilk sıralarında belki böyle bir düzenleme zaruri olabilirdi. Ama bugün, yeni bir atılımla halkı ve aydınları sağlıklı ve çok cepheli bir şekilde yönetime katma gerekiyor. Yönetim, bir takım değişiklikler düşünüyor ama korkarız ki bu atın önüne et, aslanın önüne ot koyma cinsinden tedbirler olsun.

FIRSATI KAÇIRMA YA DA KADERE İHANET

Kişi hayatında olduğu gibi toplum hayatında da kimi zaman fırsatların, fırsatları kullanmanın büyük değeri ve önemi vardır.

Fırsatları büsbütün tesadüfi olaylar gibi görmek, doğru değildir. Nasıl, sadece fırsata inanmak, fırsatları beklemek, başka bir şey yapmamak yanlış bir hareketse, şu veya bu şekilde gelen fırsatı değerlendirmemek de akıl işi sayılmasa yeridir.

Fırsatlar, çoğu kez, içinde bulunduğumuz şartların ve konumların mahsulüdür. O şartların hazırlanmasında ya da o konuma gelinmesinde bir payımız varsa, doğan fırsatlara bir liyakatımız, onlarda bir hakkımız var demektir. Allah'ın bir lütuf ve nimet olarak bağışladığı fırsatları cimri ruh itimazsızlığıyla kaçırırsak, O'nun sonsuz hazinelere sahip mutlak kudretine karşı gereken inanç ve saygıyı taşımadığımız anlaşılır. Bu da ne büyük bir mahrumiyet ve zavallılık olur.

Hayat, bize her türlü nimet, imkân ve fırsatı saçan, güneş ışığı gibi tükenmez bir ilâhî kaynaktır. Tarih de, toplumlara hep vâdeden bir ufuk ve bir şafaktır. Her kim kaderin fecrinde o ufuk ve şafakların bir güneşi gizlediğine inanmıyorsa, insanlıktan kopup yarasa halkına karışmıştır denebilir.

Evet, doğru olan, sanki hiç bir fırsat verilmeyecekmişçesine önceden çalışıp çabalayıp insanın kendi emeğiyle geleceğini hazırlamasıdır. Ama, o emeğimizle içine girmeğe hak kazandığımız "ihsan" âlemi, sonsuzluk kadar geniş bir lütuf ve kerem dünyasıdır. Bire bin veren bir tarladır tohum ektiğimiz kutlu toprak. Geçmiş zamanların mucizevi verimleri düşünülürse, umut ve ideallerin filiz versin diye gömüldüğü bu kıraç görünüşlü arazinin hakkını teslim etmek gerekir.

Bizi dünyaya getiren kudret, tabiata ve hayata olduğu kadar ve belki daha fazla tarih ve kadere, isterlerimize, beklentilerimize cevap verme imkânını bağışlamıştır. Kimi zaman eşsiz bir fırsat gibi gözüken ve çoğu kez de karşısındakini ürküten fırsatlar, bu imkân zenginliğinin tabiî bir sonucudur.

•

Toplumumuz, kimi zaman asil düşüncelerle, kimi zaman da tereddüdü yüzünden bir çok tarihî fırsatı kaçırdı. Üçüncü Selim sulhçuluğu, Rusya'yı vurmakta Napolyon'la işbirliği yapılmasına engel olmasaydı, belki bugün Rusya diye bir devlet mevcut bile olmayacaktı. Ya da en azından iki yüz yıl bu kuzey devinin şerrinden emin olacaktık. Denilecek ki Napolyon güvenilir bir insan değildi. Bu, doğrudur. Ancak, Napolyon'a güvenmeğe de zaten gerek yoktu. Savaş bittik-

ten sonra yollar ayrılacak, Napolyon da devletimize karşı talihsiz bir girişimde bulunursa ağzının payını alacaktı.

Birinci Cihan Harbi'nin getirdiği uğursuzluk uçurumuna, belki bazı fırsatları değerlendirerek, yuvarlanmayabilir ya da bu savaştan en az yara alarak çıkabilirdik. Fakat, ne yazık ki, ters bir mantık, ya da şoke olmuşluk psikolojisi içinde felâkete adeta atıldık ve onu en acı dozuyla yaşadık.

İkinci Cihan Savaşı'nda almanların yanında yer almayışımız bizi demokrasi cephesinin cezalandırmasını önleyemedi. O gün bugün Batı bize olumsuz davranmakta. Sanki, cezası bitmeyen bir suça mahkûm saymakta bizi.

Şimdi de, topyekûn milletimizi haritadan silmek istemekte, batılısı ve doğulusuyla islâm dışı dünya. Bizim dirilişimizi geciktirmekten büyük umutlara kapılan bu kara ruhlu dünya, giderek küstahlığını arttıracak, bizim tereddüdümüzden azami şekilde yararlanmaya bakacaktır.

Oysa, kötü gibi görünen bugünkü durumumuz, aynı zamanda kullanmasını bilirsek, büyük bir fırsatı bağrında saklamaktadır. Bir sıçrayış, silkiniş yapıp dirilebilsek, Ortadoğu'da yepyeni bir oluşumun ilk şimşeği çakmış olacaktır. Mensubu olduğumuz camianın önlenemez yükselişinin bayraktarı olma nasibi bizi bekliyor.

Tarihin bu yeni fırsatını da kaçırırsak, artık uzun bir süre yeni bir diriliş bekleyemeyiz. Bugün, Batı henüz siyasî birliğini tamamlamış değildir. Doğu Avrupa'da, Rusya'da bir kaynama ve kaynaşma vardır. Bu belirsizlik ortamı yarın sona ererse, artık Ortadoğu'da

birleşme ve bütünleşme fırsatı uzun bir süre için elden kaçmış olacaktır.

Oysa, sular bile, birleşme, bütünleşme mesajını vermekte, susuzluktan çatlayan toprak dahi, birlik ve beraberlik şarkılarını söylemekte.

Ama Şam, Bağdat ve İstanbul gibi eşsiz islâm medeniyetine başkentlik yapmış mucizevi uygarlık siteleri, suskunluğun, donmuşluğun sanki namevcut hale getirdiği hayalet şehirlermiş gibi, güncelden öteye gidemeyen yöneticilerine hiç bir etkide bulunamamakta.

Kaçacak birlik fırsatı, uzun bir süre için son fırsat olabilir.

Ancak, Allah'ın izniyle, diriliş hareketi bu fırsatın kaçmasına, yepyeni bir gençlik yetiştirerek, imkân vermeyecektir.

ANADOLU RUHU VE PARTİMİZ

Ümit, her kritik zamanda olduğu gibi, Anadolu'nun uyanmasında. Yer yer görülen bu uyanış, çığ gibi büyümedikçe diriliş ertelenip duracaktır.

Tepeden inme gelen çözümler, Anadolu'nun nabzını tutamadığı ve gönlünün hararetine uyum sağlayamadığı için, bir çare olamamakta bugünümüze ve yarınımıza. Siyasî parti şeklinde ortaya çıkan, daha çok batı kaynaklı organizasyonlar, her şeyden önce, Anadolu'nun her zamanki insanüstü fedakârlığını inkârla, görmezlikten gelmekle yani küfran-ı nimetle vücut bulduklarından kısa zamanda toplumun derdine ilâç olmuyor, zehir saçıyorlar.

Demokrasi döneminde sağ partilerin kuruluş ve batışlarını bir düşününüz. Milletin maddî ve manevi tüm fedakârlıkları unutulur, iş adamlarının desteğiyle, parasıyla bu partilerin yaşayıp devam ettiği iddia edilir. Oysa, iş adamı, bir verirse bin almak ister. Partiler, iş adamlarının desteği ne olursa olsun, şimdiye kadar, ger-

çekte, asıl, halkın binbir fedakârlığıyla ayakta kalabilmişlerdir. Fakat parti yöneticilerinin gözleri yine de iş adamlarındadır. Halkın hizmetleri çabuk unutulmuştur.

Oysa, artık gelecekte bizi çepeçevre saracağından korktuğumuz dış tehlikelere karşı, sadece ve sadece Anadolu ruhuyla, direnebileceğiz. Gereğinde ortaya çıkıp destanını yazan bu ruh, sonradan yine kabuğuna çekilmekte, unutkan ve arsız politikanın onu inkârına fırsat vermektedir. Tüm başarılar yine işadamlarının isteğine atfedilerek gerçekler ve tarih tersyüz edilecektir.

İşte bu yüzdendir ki, bir kez daha Anadolu ruhunun ayağa kalkmasını ve kendini meydan yerinde göstermesini istiyoruz. Bu maksatla kurduk partimiz Diriliş Partisi'ni. İşadamlarına değil halka dayanma gereğinin bilincindeyiz. Halkın büyük fedakarlığıyla partimizin gelişip milletin partisi olacağına, 200 yıldır beklenen parti olacağına kesin inanç ve güvenimiz vardır.

Partimizin, Anadolu ruhunun destan çizgisini ufuklara çizeceği günler, gelişme ve zafer günleri yakındır.

Dünya değişmektedir. Halâ eski usullerle siyaset yapıp halkı kandırabileceklerini sananlar, büyük bir aldanış içinde olduklarını anlayacaklardır.

Var ya da yok olma savaşı, Anadolu'yu yeni bir medeniyet atılımını gerçekleştirmeğe mecbur edecektir. Anadolu ruhu, kendi benliğini yeniden bulacak, özeleştirisini yapacak ve maddî ve manevi cepheleriyle Yeni Yapı'yı kuracaktır.

Anadolu ruhu, eskiyle yeni arasındaki köprüyü yeniden doğu ve batı yakası ayaklarına kavuşturacaktır.

İmkânlar, materyalizm mantığının değil, maneviyatçılığın hazinesinden gelecektir. Anadolu bunun farkındadır. Ve bu onun en büyük güvencesidir.

Anadolu ruhuyla diyaloğu olmayanlar, doğacak büyük şafaktan gözleri kamaşarak ve adeta en yakını bile görmez hale geleceklerdir.

Yetişecek yeni nesil, gençler, diriliş sitesini gerçekleştirdikleri zaman, Anadolu ruhunun çağdaş en büyük açılımına şahit olunacaktır.

YA DİRİLİŞ, YA ÖLÜM!

1950'den önce, uzun süreden beri büyük bir baskı altında ve suskunluk içinde olan milletimiz, sanki içine kapanmış, kıvrılmış bir yay gibi gergin, tüm kesimlerince değilse bile, yer yer, ateşi yüreğinde saklayan bir ruh yoğunluğuyla duyarlıklı bekliyordu. Günü gelince, ya da günü gelirse halkımızı, eski günlerinin ihtişamına kavuşturacak idealin bir eri olarak ortaya atılacaktı sanki herkes. Böyle bir hava vardı ortalıkta. Bir hınç. Bu hınçla, fırsatı bulunca, milletimiz, bir pasif ihtilâl şeklinde, Halk Partisi'ni sırtından attı. Ve o sebeple de Demokrat Parti'ye sarıldı. Ama, Demokrat Parti, bazı kişiler müstesna, ileri gelenlerinin çoğunluğuyla Halk partisi'nden çıkmıştı. Bu Parti, milletin bazı isteklerini yerine getirmekle beraber köklü bir öze dönüş hareketini gerçekleştiremedi.

Aynı şekilde, 27 Mayıs Hareketi'ne direnen halkımız, sonunda Adalet Partisi'ni büyük bir mücadele ve ezici bir çoğunlukla iktidara getirdi. Ama, onun başına geçenler, milletin bu cesaret ve kararlılığını gösteremediler. 1950-60 arasında olduğu gibi 60-70 yılları arasında da, bir yandan, milletin istediği doğrultuda bazı

adımlar atılırken, öbür taraftan, şer kuvvetlerinin doğrudan doğruya halkı içinden bozma hareketlerine göz yumuldu. DP de, AP de çelişkili, alacalı bulacalı idiler. Hak ve batıl, ak ve kara birbirine karışmış bir vaziyetteydi.

70-80 arası ise, tam bir terör ve anarşi çağını yaşadı milletimiz. Devlet adamları, samimiyet ve cesaretle kötülüğün üzerine gitmeliydiler. Ama bunu yapamadılar. Sadece kötü politikacılık oyunlarını sergilediler. 12 Eylül Hareketi bundan doğdu ve ilk anda kötüyü ve iyiyi beraberce durdurdu. Sonraki yıllarsa, kötü, iyiden önce kendini toparladı ve yeniden sahneye çıktı. Milletin büyük bir umutla iktidara getirdiği Anavatan Partisi ise, sonunda büyük bir hayal kırıklığı doğurdu. ANAP, DP'den ve AP'den daha alacalı bulacalı gözüktü. Halen her kafadan bir ses çıkan bir parti durumunda. Bazı hizmetleri oldu, ama hakikî ve köklü bir diriliş bekleyen millet, yine eli böğründe bekler durumda kaldı. Bu partinin bugünkü durumu ise tam bir acz ve perişanlık halidir. Şer güçleri, milleti bozmak, içinden çökertmek için harıl harıl çalışmaktadırlar. Dıştan yönetilen karanlık güçler, umuyorlar ki, bu millet, artık kendi özbenliğini tamamen yitirmiş ve unutmuş olsun; millet, nerden gelip nereye gittiğini bilemesin, sürüklenip götürülen bir sürü haline getirilsin.

Sağda görünen partiler, kırk yıldır, bu milletin derdine deva olamamışlardır ve olamayacaklardır. Onlara dönüş yapmak aldanışı peşinen kabul etmektir. Solu seçmekse, intihardan farksızdır.

Şimdi de, politikanın kötülüğünü çirkinliğini ileri sürerek, milletin hakikî kuvvetini ürkütüp toplum meydanına yaklaştırmamak istiyorlar bazı dümen su-

yunda kürek çekenler. Devlet ve toplumun tüm işleri ve idaresi demek olan siyasetin kötülerin elinde kalması için, hak suretinde görünerek aldatıcı propaganda yapıyorlar.

İdealistlerin birleşip en tabiî hakları olan parti kurma, devletin düzelmesi için kanunlar çerçevesinde mücadele etme gibi girişim ve faaliyetlerini önlemek ve sabote etmek istiyorlar. Sözde idealisti koruyormuş gibi görünüp hakikatta milletle aydınlar arasına bir tereddüt, bir şüphe engeli koymağa çalışıyorlar.

Aldanmamak lâzımdır. Bu millet ölmemiştir. Her kritik ve fevkalâde dönemde olduğu gibi, yine dipdiri olduğunu kör gözlere gösterecek ve siyasetin, ancak devlet ve toplum hizmeti için katlanılacak bir fedakârlık alanı olduğunu, bu alanı çekirgeler gibi kaplayan çıkarcı politika zanaatçısı takımını tasfiye ederek isbat edecektir.

Aldanmamak lâzımdır. Harun Reşid ya da Kanuni devrinde yaşamıyoruz ki, şair sadece şairliğini, bilim adamı da bilim adamlığını yaparak düzenin devamını sağlamakla yetinilsin. Bugünkü gidiş, şairin de, bilim adamının da ölümüne doğru bir gidiştir. Bu sebeple, idealist düşünce ve sanat adamları ve her türlü aydın kişi milletinin ve ülkesinin hizmetine koşmalı, günlük politikanın aleti olmadan toplumu tufeyli politikacıdan kurtarmalıdır.

Siyaset için siyaset değil, ideal için siyaset yapanlar, ücretli meslek askerine karşılık, vatanını savunurken şehit olan asker durumunda olacaklardır.

Aydınlar, aldanmayınız. Toplumun kaderini, inancını yitirmiş, idealden mahrum, çıkar ve mevki düşkünü, politika bezirgânı kişilerden kurtarmak için ileri atıldı-

ğınızda, sizi korur gibi görünen ikiyüzlülere kanmayınız.

Kahraman ve samimi bir milletin evlâtları olarak, bu hayat memat görevinden asla geri kalmamalısınız. Hiç bir şeytanî delil, sizi yolunuzdan alıkoyamamalıdır. Sizi dirilişten alıkoyan, mutlak surette ölüme götürüyor demektir.

"Ya diriliş, ya ölüm!" sloganımız, parolamız ve ilkemiz olmalıdır. Unutmayalım ki, diriliş tamamlanmazsa, ölüm mukadderdir.

KILIÇTAN KESKİN

Günümüzde, insan için doğru yolda ilerleme, çok zor ve çetin bir iş. Çünkü, yol bin bir tuzakla dolu. Suret-i hak avcıları adım başında pusuya yatmışlar. Tüm bunları aşmak, gerçekten, Allah'ın bahtlı yarattığı kişiye nasip olmaktadır.

Sırat kıldan incedir
Kılıçtan keskincedir

sözü sanki asıl bugün için söylenmiştir. Bütün şeytanî iğvalar, hem de melek öğüdü kılığında, bugün, insanı yanılgı bombardımanına tutmaktadır süreklice.

Kimileri çıkıp "bu okullarda okuma" diyorlardı gençlere yakın geçmişte. Kimileri "görev kabul etme" diye baskı altında tutmaya çalışıyorlardı yıllarca bir fakültede okumuş kişiyi. Bir zamanlar bunlar modaydı. Fakülte son sınıfına gelmiş öğrencileri bile vazgeçirmeye çalışıyorlardı tahsilden. Tanıdığımız gençleri bu olumsuz telkinlerden korumak için az sıkıntı çekmedik.

Şüphesiz bu okullar ideal okullar değildir. Ama çare onları düzeltmektir, onlardan vazgeçirmek değil okuyanları. Maddî imkânı olmayan, kendi başına iş kuramaya-

cak bir uzman kişi de, ya devlette, ya özel sektörde bir görev almak zorundadır. Bu toplumda yaşıyoruz. Bu ülke bizim ülkemizdir. Bu millet bizim milletimizdir. Düzelecek çok şey vardır. Bunları düzeltmek için gece gündüz çalışmalıyız. Yoksa kendimizi çevremizden, toplumdan soyutlamamalıyız. Kendimizi toplumdan, çağdan, zaman ve mekândan dışlarsak, bundan zarar görecek olan biz oluruz, başkaları değil. Milletimizin düşmanları, bunu isterler. Ve bin dereden su getirerek, bizi faaliyetten, çalışmadan, diyalogdan alıkoymaya çalışırlar.

"Siyaset kötüdür" diyerek devlet ve toplum işlerini başkalarına bırakmamızı isterler. Biz hep idare edilen olarak kalalım isterler. Oysa, siyaset bir araçtır. Onu amaç edinmemek şartıyla, insanın kendi amacı için kullanması zorunluluğu vardır. Biz kullanmazsak başkaları kullanır ve biz de göz göre göre olumsuz gelişmelere sadece seyirci kalırız.

Statükoya razı olmak, her şeyi olduğu gibi kabul etmek, "olan"a kendini uydurmak, elbet tasvip edilir bir davranış olamaz. Ama, bunun tam zıddı, her şeyi reddetme, yani sadece tepkide bulunma, fakat yeni bir çözüm getirmek için hiç bir çaba sarfetmeme de, kabul edilecek bir tavır olamaz.

Ülkeye sahip çıkmak, milletimize ve insanımıza sahip çıkmak birinci görevimiz olmalıdır. Dıştan yönetilen ve yönlendirilenlere kaptırmamalıyız bu sahip çıkışı. Tanzimattan bu yana, bu ülkenin gerçek aydınları, toplumu yönetme hak ve görevinden, hizmetinden ya tamamen dışlanmışlar ya da zaten kendileri bu hizmete talip olmamışlardır.

Hep tek taraflı bir düşünce hakim oldu devlet ve toplum düzenine. Katılım yetersizliği, kansızlık hasta-

lığı gibi bir etki yaptı yönetim kadrosunda. Kaht-ı rical var dendi hep. Ama bunun sebebi araştırılmadı.

Kuşun çift kanatla uçması gibi öncelikle millet ruhunun yemişi bir aydın kadro yönetime gelmeli, belki kontrpuan olarak aykırı düşünceler de eleştiri imkânı bulmalı. Oysa, Türkiye'de iki yüz yıldır, asıl düşünce, değil kendini toplum ve devlet yapısının temeline yerleştirme, bir eleştiride bulunma hakkından bile mahrum. Bir de buna kendimiz kendi elimizi bağlayarak katılırsak, millet düşmanları için düğün bayram demek olacaktır.

Aldanmadan dosdoğru hizmet yolunda yürüyenler, elbet, sonunda millet hayatının verimlenmesini görerek bekledikleri armağana kavuşmuş olacaklardır. Bu dünyanın en büyük mükâfatı da ancak budur. Yeter ki, hak kılığında gelen sahteye kanmayalım. Güneş görününce yıldızların sönmesi gerektiğini kabul edelim. Su görününce teyemmümün değerinin kalmayacağını bilelim.

Yol, kıldan ince, kılıçtan keskindir.

Ama, insan o yolcudur ki, bu yolda en ufak bir tökezlemeye uğramadan yürür gider, hedefine ulaşır.

SÜRPRİZİN HAKİKATI, HAKİKATIN SÜRPRİZİ

Süper geçler, devletler ve milletlerarası açık veya gizli teşekküller bir takım planlar yapıp küçük, bölünmüş devletleri, halkları daha da küçültmek, bölmek, bu şekilde onları yönetmek, sömürmek isterler. Bu planlarını, büyük bir dikkat ve sabırla yönetirler, uygularlar. Çok büyük paralar sarf edip korkunç örgütler kurarlar. Nice insan ve toplulukları, hangi etkiyle itildiğini bilmeyen bihaber bilardo topu gibi ordan oraya koştururlar. Kendini bağımsız zanneden nice kişi ve kuruluşlar bunların oyuncağı olurlar da bunun farkında bile olmazlar.

Son iki yüz yıldır yoğun şekilde bu aldanış ve yanılmayı yaşadı aydın tabakamız. Bugün de İslâm dünyasının her yöresinde bu manevi kaos yaşanıyor. Toplumu felâkete götürecek teşekküller kendilerini tek kurtarıcı topluluk gibi sunuyorlar. Suret-i haktan görünenler mi dersiniz, seviyesi ve kalitesi son derece düşükken kendini koca İslâmın tek temsilcisi ve tek sahibi gibi gören ve göstermeğe kalkışanlar mı, kutlu kavramları rahatlıkla ve kolaylıkla çıkarı için ulu orta sarf edenler mi

dersiniz, her türlü insan ve akım, bölünüp parçalanmış İslâm toplumunu, en olumsuz etki ve baskıların altında inletiyor.

Böyle bir görünüm umut kırıcıdır. Adeta kurtuluş gündemden kalkmış gibidir. Ama, aldanmayınız, bütün bunlar görünüştedir. Yanlış sistem, bir yerde her zaman kökleşemez. İlk fırsatta yerinden sökülüp atılabilir. Çünkü onun toprağın derinliklerine kök salması mümkün olmaz.

Bu sebeple, her zaman bir halkın, bir milletin gidişini tam kontrol altına almak mümkün değildir. Bir ülkeyi maddeten veya mânen işgal etmiş güçler, her zaman bir sürprizle karşılaşabilirler. Tarihî-sosyolojik gelişmeyi objektif ölçülerle gözlemleme, değerlendirme ve yorumlamayı bilmeyenler, hiç de hesapta olmayan yeni bir unsurla, çıkışla karşılaştıkları zaman şaşırıp kalırlar. "Bu da nereden çıktı?" derler. "Nasıl olur?" derler.

Milletimizin nice büyük bir millet olduğunu unutanlar, bu tür iç direniş çıkışları karşısında öfkelenmiş, millet kaderine hakim olamayışdan kaynaklanan zulüm girişimlerinde bulunmakta derdlerine çare aramışlardır.

Milletimiz, kaybettiği durumunu ilk fırsatta geri almağa çalışmış, bu yönde her fırsatı değerlendirmiştir. Düşmanlarımız, Sultan Aziz'i devirdikleri zaman, hemen ondan sonra gelenin milletle kaynaşarak, 33 yıl kendilerini uğraştıracağını tahayyül bile etmemişlerdi. Birinci Dünya Savaşında, o kadar imkânsızlıklar içinde kıvranan ve kötü yönetim altında inleyen milletimizin, dört yıl dayanacağını düşünmemişlerdi. İstiklâl Savaşı da yine milletimizin mukavemet ruhunun şahane bir tezahürüydü. Demokrasi rejimine girdiğimiz 1950'den

bu yana yine millet Batı tarafından planlanan rotayı izlememiş, zaman zaman gün ışığına çıkardığı hareketlerle onu kendi çizgisine çekmeğe çalışmıştır.

2000 milâdî yılına doğru ilerlerken milletimiz tam bir sürpriz olarak batılılara ve batıcılara karşı DİRİLİŞ GÖRÜŞ VE SİSTEMİ'ni organizasyonuyla birlikte somutlaştırma aşamasına geldi. Aslında düşünenler için bu bir sürpriz değildir. Bu bir sürpriz değil, bir sürpriz hakikatıdır. Daha doğrusu bu sürpriz, bir hakikat sürprizidir. Şartlanmış basın ve ekranın içi boş hakikatleri yanında henüz hacim ve boyut kazanma girişimine başlamış millet hakikatı tohumlarının kapıları zorlama atılımıdır, kimilerine sürpriz gibi görünen.

Yolunu kesen taşları bile patlatan ağaç kökünün zorlaması gibi, millet hakikatı, topraktan baş gösterip boy atacak, gelişecek ve ulu bir çınar gibi dal budak salacaktır.

GİZLİ TEHDİT

Geçen yıldan bu yana Avrupa'da görülen değişimler, sebepleri itibariyle yanlış yorumlandığı gibi neticeleri itibariyle de doğru yorumlanmıyor. Ruslar, korkunç strateji mantıkları ve propaganda zekâlarıyla kendilerini bir tehlike gibi görülmek, korku konusu bilinmekten çıkarmayı becermişlerdir. Artık rus tehlikesi kalmadı, ruh tehdidi kalmadı! gibi sözler her gün basında tekrarlana tekrarlana siyaset, devlet adamlarının da kanaati haline geldi.

Güya bizim için rus tehlikesi, tehdidi kalmamış! Avrupa için rus tehlikesi, tehdidi kalmamış!

Bu düşünce, bir parça incelense, iler tutar tarafının olmadığı hemen anlaşılır.

Acaba rus tehlikesini, rus tehdidini mümkün kılan neydi? Şimdi ne gibi bir değişim oldu da bu tehlike ortadan kalktı?

Rus tehdidi, korkunç bir askerî güce ve silâh kudretine dayanıyordu. Acaba rusların o sayısız tümenlerinde, tanklarında, nükleer silâhlarında, klasik silahlarında, top ve tüfeklerinde bir azalma mı olmuş? Azalma sözü aldanılmaması gereken bir propagandadır. Sadece

silâhlarda yenilenme vardır. Demode olanlar çekilmektedir. Bunu da "silâhları azaltıyorum" propagandasıyla yapmaktadır ruslar. Bir taşla bir kaç kuş vurmaktadırlar. Amerikalılar da böyledir. İki taraf da askerî güçlerini korumaktadırlar.

Ancak ruslar çok kurnazdırlar; mecbur kalınca realizmin gereğini yerine getirirler. 45 yıldır esir tuttukları ülkeleri artık serbest bırakmanın, ancak mümkünse içten bağlı tutmanın günü geldiğini anladılar. Eğer yine de inat edip bırakmasalardı Polonya'da isyan patlak verecekti. Ve anında Macaristan'da, Çekoslovakya'da, Doğu Almanya'da ve daha bir çok ülkede birden isyan çıkacak, ruslar belki de pataklanarak bu ülkelerden atılacaktı. Doğu Avrupa, sırf teknoloji bakımından batıdan geri olduğu için bu değişimlere sahne olmadı. Değişim, esaret ve zulüm ebediyete kadar devam edemeyeceği için oldu. Aziz özgürlük ve bağımsızlık hakkı için esir avrupalılar başkaldırdılar ve ruslardan ayrıldılar. Yoksa özel sektörün fazilet(!) ve kutsal(!) lığına inandıkları için değil. Dinleri ve haysiyetleri için isyan bayrağını kaldırdılar. Sistem onlar için o kadar önemli değil. Hatta, bazıları, halâ eski rejim görüntülerini üstlerinden atamadılar.

Şimdi Rusya açık tehdit ve korkutma metodunu terk etti. Görüntüsünü sempatikleştirmeğe çalışıyor. Ajanslar da doğrusu bunun gönüllü ajanı. Belki de ödemeli gönüllüleri. Asıl rus tehlikesi bizce şimdi başlamış bulunuyor. Avrupa ve bizim için. "Beni aranıza alın. Beni kardeş bilin. Benden size zarar gelmez. Zaten çok güçsüzüm. Ekonomik durumum da sizden bozuk" diyor eski kurt, kuzulara! Bize de: "Azerbeycan'la, diğer türklerle ilişki kurun. Daha yakınlaşalım" diyor. Rus-

ya, Avrupa'yı ve Türkiye'nin bir kısmını yutmak için son derece yumuşak ve tatlı bir görünümle yaklaşıyor. Aldanmamak lazımdır.

Amerika ise Rusya'yı yeni bir hıristiyan devlet yaparak dirilme emmareleri gösteren islâm dünyasının tepesine demoklesin kılıcı gibi asmak istiyor. Fener Patriğine gösterilen abartılı alâkanın anlam ve hedefi budur. Çok tehlikeli ve kritik bir çağdayız. Geçmişte Rusyayı nasıl tüm Avrupa islâmın başına belâ etmişse, ayni taktiği bugün Amerika uygulamak istiyor.

Ah! Ne derin uykudadır İslâm Alemi! Nelerin hazırlandığını bir bilsek, bir an bile durmadan dirilirdik.

Rus tehdidi, hıristiyanlık tehdidi, islâm düşmanlarının tehdidi azalmış değil, maskelenmiştir. Daha yoğun, daha keskin, daha korkunç bir tehdittir bu. Uyanıp dirilmekten başka çaremiz kalmamıştır.

İLK ŞART

Memleketin bir daha 27 Mayıs İhtilâli, 12 Mart Hareketi, Anarşi ve Terör devri ve onun sonucunda idareye askerlerce el konması gibi, kimi ülkeye felâket getiren, kimi de ülkeyi kurtarsa bile getirdiği yan etkilerle uzun süre bazı olumlu gelişimleri de menfileriyle birlikte durdurucu rol oynayan oluşların bir daha tekerrür etmemesi ve bunlardan da beterlerinin zuhur edip milletimizi 2000. milâdî yıla girerken karanlıklara gömmemesi için, ilk şart, toplumsal barış ve uzlaşmanın bir işareti olarak, yakın geleceğimizi kendisine emanet edeceğimiz iktidarın şeksiz şüphesiz bir şekilde, yani halkça tartışmasız bir biçimde kabul edilmesi, tayininde tam bir anlaşmanın bulunmasıdır. Bu tayin de, zamanını tayin, usulünü tayin diye ikiye ayrılarak düşünülürse, ilk seçimin zamanı ve tarzı büyük önem kazanmakta, bunun kesin olarak belirlenmesinde sayısız fayda bulunmaktadır.

Bunu düşünerek, tüm ilgililere, Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Siyasî Parti Genel Başkanları ve tüm siyasi kadrolara, büyük gazete yöneticileri ve yazarlarına ve tüm aydınlara, halkın da düşünce ve duygumu

paylaşacağı inancıyla, 1991 yılı Ekiminin üçüncü pazar günü, genel ve yerel seçimlerin ve cumhurbaşkanının halk tarafından seçiminin yapılmasını kamuoyu önünde teklif ediyorum.

Bilindiği gibi, düzenli bir şekilde olmasa da, seçim konusu tartışılıp durmaktadır. Diğer bir deyişle, bu konu gündemden hiç düşmemektedir. Ancak, nedense, siyaset ve devlet adamlarımız, "gelin bu konuyu sonuçlandırıncaya kadar enine boyuna konuşalım ve mutlaka çözümleyelim; çözümlemeden de başka bir konuya geçmeyelim" demiyorlar da, çoğu kez, dolaylı olarak, konuya dokunup geçiyorlar. Konu hep belirsiz kalıyor. Kamuoyu tatmin olmuyor, toplum psikolojisinde sürekli bir gerginlik hüküm sürüyor.

Geçenlerde cumhurbaşkanı, parti liderlerine "gelin, 1992'de hem genel seçimi yapalım, hem de cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini" diye teklifte bulunmuştu. Bu teklife, iki büyük parti lideri, "derhal seçim yapalım, kırk beş gün içinde seçim yapalım" cevabını vermişlerdi. Tabii, tartışma, her zaman olduğu gibi çıkmaza saplanıp kaldı. Çünkü, bir taraf en erken iki yıl sonra seçim yapalım derken, öbür taraf, derhal seçim yapılmasından dem vuruyorlardı. Gerçi, daha sonra, bir siyasî parti lideri, bu süreyi mart ayına kadar uzattı ama yine bir müzakere ortamı doğmadı.

Şimdi biz diyoruz ki, iktidar kanadı bir fedakârlıkta bulunsun, seçimin 1992'de değil de, bir yıl önce, 1991 Ekiminde yapılmasını lütfen kabul etsin. Ayni şekilde, derhal seçim isteyen muhalefet kanadı da, ülkenin yararlarını, toplumsal barış ve uzlaşmanın faydalarını hesaba katıp bir fedakârlıkta bulunsun da bir yıl sonra seçim yapılmasını kabul etsin.

Bu şekilde bir anlaşma olur da Ekim 1991'de seçim yapılması kesinleşirse iktidar da, muhalefet de o güne kadar bir yarış içinde olur, çalışır, kendi görüşlerini halka iletirler, halk da düşünüp taşınıp, gerçek ve yanılgısız bir değerlendirme için vakit bulur. Böyle bir seçim sonucunda iktidara gelen parti veya partiler tartışmasız halkın itimat ve desteğine nail olmuş olacak, ve korkunç bir hızla 2000 yılına ve sonrasına hazırlanan milletler arasında yerimizi alma atılımı için milletin tam izin ve yetkisiyle donatılmış bulunmanın güveni içinde bulunacaklardır.

Seçim Kanununda değişiklik yaparak beş yıl yerine dört yılda bir seçim yapılacağı hükmü getirilirse, 1991 Ekiminde yapılmasını teklif ettiğimiz seçim, bir erken seçim olmayacak, normal bir seçim olacaktır. Böyle olması da en doğrusudur. Bilindiği gibi, seçim eskiden dört yılda bir yapılırdı. Böyle olduğu halde, muhalefet iktidarı ikide bir erken seçim için zorlardı. Sıcak Akdeniz iklimi insanları olduğumuzdan beş yıl gibi uzun bir süre seçimi bekleme sabrını göstermemizi isteme, pek de realistçe ve insaflıca bir tavır olamaz. Geçmiş dönemler bunu göstermiştir. 12 Eylül şartlarında dahi, seçim, beş yıl beklenmeden 4 yılda, yani kanun da değişmiş olmadığı için erken seçim olarak yapıldı 1987'de. Bu bakımdan ille de "beş yıl dolsun öyle seçim yapalım" fikri, geçmiş deneyimlere uymayan, gerilimi azaltmayıp arttıracak bir ısrar, hatta inat olarak nitelendirilse yersiz olmaz.

Ancak, 1991 Ekiminde seçim yapılmasının tam yararlı ve verimli olması için, bazı şartlar vardır ki, bunların yerine getirilmesi mutlak bir zaruret ifade etmektedir adeta. Sadece milletvekili genel seçimlerinin ya-

pılması, toplumun çağın düzeyine çıkma operasyonunun bu ilk adımını eksik bırakmış olacaktır. Bu sebeple, aynı anda, hem cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, hem milletvekili seçiminin yapılması, hem de yerel seçimlerin yapılması gerekmektedir. Böylece yerel yönetim ve merkezî yönetim çekişmesi, itişip kakışması sona erer. Halkın seçtiği cumhurbaşkanlarına da kimsenin itirazı olamaz.

Bir şart da, seçim kanununda değişiklik yapılarak, seçimde en çok oy alan partiye yaraması imkânı en azından hafifletilmelidir. İstikrarlı hükümet teziyle hazırlanan bu kanun, bu kez, meclis aritmetiğinde haksızlık ve adaletsizlik doğmasına sebeb olmuş ve siyasî hayatımızı bir nevi kilitlenmeye mahkûm etmiştir.

Aslında ne seçimlerin dört yılda bir yapılması, ne de koalisyonların kurulması, anarşi ve terör devrinin tek sebep ve mesulüdür. Anarşi ve terörün kaynağı, nisbî sistem, koalisyon imkânı, hatta o günün Anayasası değildir. Anarşi ve terörün kaynağı çok daha derin iç ve dış sebeplere dayanmaktaydı. Nisbî sistem, çok partililik, koalisyonlar, terör ve anarşiyi doğurmamış, belki bambaşka sebeplerle doğan terör ve anarşi, bir de bu siyasî tabloyu kendi emeli için yozlaştırıp kullanmıştır. Bu sebeple, buna bir tepki olarak 12 Eylül'den sonraki kanun düzenlemelerinde seçimin beş yıla çıkarılması, birinci partiye aşırı avantaj sağlanması, cumhurbaşkanının seçilmesi şekli, normal bir düzende yadırganmaktan, tartışılır olmaktan kurtulamamıştır. Türkiye, bugün bunun bunalımını çekmektedir. Yani dün, kanın, aşırı sulanmasından (hemofili'den) mustaripse ülke, bugün de, aşırı koyulaşmasından, pıhtılaşmasından adeta damarlarda akmayıp durmasından mustariptir.

Öyleyse, Ekim 1991'de genel ve yerel seçime, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine gidilmeden önce, mutlaka seçim kanunlarında değişiklikler yapmak şarttır. Şüphesiz anayasaya ve seçim kanununda da ilk bakışta göze çarpan aksaklıklar değiştirilip düzeltilmelidir. Anayasa ve Siyasî Partiler Kanununda çok köklü değişiklikleri ilk etapta önermiyorum. "Değiştirmişken esaslıca değişiklikler yapalım" düşüncesi partiler arasında yeni kavga ve çatışmalara sebep olacak, her parti değişikliklerin kendi görüşü doğrultusunda yapılmasını ileri sürecek, sonunda, yine her zamanki çıkmazlara saplanılacak ve tüm değişikliklerden vazgeçilecek, yine, siyasî oluşumlar oluruna bırakılacaktır. Şu kırk yıldır hep böyle oldu. Ama bu, ülkenin menfaatine olmadı. Tarih bu tür ihmalleri affetmedi. Toplumumuz, siyasîlerin, aydınların bu tür vurdumduymazlık ve uzlaşmazlık tutumlarının bedelini çok pahalıya ödedi.

Kimileri, bu teklifimizin şekle ait olduğunu, öze taalluk etmediğini ileri sürüp memleket meselelerini çözümleyemeyeceğini ileri sürebilirler. Doğrudur, ülke sorunlarını çözümleyecek olan seçim değil, köklü bir atılım ve diriliş programıdır. Ancak bu programın uygulanması, milletin beğendiği programın partisini ve partilerini, kesin ve tartışmasız bir seçimle iktidara getirmesiyle, yani seçimle mümkün olacaktır. Seçim, sorunları tüm çözücü değil, ama o çözüm için atılacak ilk adım, ilk şarttır.

Beyler, efendiler! Bir kerecik olsun samimi olunuz. Karşılıklı fedakârlık gösteriniz. Makul olan 1991 Ekim seçimini adil şartlarla gerçekleştirmeyi kabul ediniz.

Toplumsal barış ve uzlaşma için bir adım atınız. Milletimiz sizden bunu beklemektedir.

Ekonomik şartlardan bunalmış halka hiç olmazsa siyasî planda bir rahatlık, bir belirlilik, bir aydınlık sunarak bir iyimserliğin yolunu açınız. Ki o yol, sanki yıllardır, hatta asırlardır kapalıdır.

Siyaset ve devlet adamlarını bu teklifimi düşünmeye, gazete yönetici ve yazarlarını da makul buluyorlarsa desteklemeye davet ediyorum.

Bunu bir düşünce uyarısı olarak kabul edebilirsiniz. Kırk yıldır bu konuları düşünen, bu konularda yazan ve şimdi de mensubu olduğu partisi çerçevesinde düşüncelerinin toplumda gerçekleşmesi için fiilen görev alan bir milletdaşınızın, bir kardeşinizin uyarısı olarak.

YENİ TRUVA

İnsanlık dünyası ne kadar değişirse değişsin, teknik nice gelişirse gelişsin, dünya ne kadar küçülürse küçülsün, karakter ve mizaçlar adeta ayni kalıyor, bütün bunlardan etkilenmiyor. Hele, mesele, tarih ölçüsünde, büyük zaman boyutlarıyla ele alınınca, bu katılaşmış çizgi, daha çok belirip kabartmalaşıyor.

Doğu ve Batı çatışması, Perslerle Greklerin savaşması şeklinde görünüyor tarihte. Daha sonra Doğu'dan akınlar oluyor Batıya. Fakat asıl, İslâmın doğuşundan sonradır ki, Batı-Doğu uzlaşmazlığı, İslâm-hıristiyanlık boğuşması şekline dönüşüp kesinleşiyor, süreklilik kazanıyor. Müslümanlar, ne kadar kin tutmayıp barışsalar ve geçmişi unutsalar fayda etmiyor. Batı, öç duygusu içinde yanıp tutuşuyor ve fırsat bulunca saldırıyor. Öldüresiye, yok edesiye, hiç bir insanlık kuralı tanımayan amansız bir intikam duygusuyla saldırıyor.

Fatih, İstanbul'u aldığı zaman, bunu, Truva Savaşı'nın bir rövanşı olarak tanımlamıştı batılılara. Ki bu, çok doğru bir tarih görüşünün verimi bir anlayıştı denebilir bugün.

İslâm, belli bir büyüme boyutuna erince, hristiyanlık, Haçlı Seferleri başlattı. Asırlarca süren bu savaş asla sona ermedi. Birinci Dünya Savaşı, İslâm Dünyası'nı esir etmek ve tüm zenginliklerini yağmalayıp paylaşmak için hazırlanmış bir savaştı. Ama, Avrupa, bu paylaşmada anlaşamadı iyi ki. Almanya diğerlerinin karşısına çıktı. Gerçi yenildi ve İslâm Âlemi öbürlerince paylaşıldı. Yine de Almanya, onlara ağır bir darbe indirmişti. İngilizler, Hindistan, Avustralya gibi sömürgelerini bu savaşta yardıma çağırmak zorunda kalmıştı. Bu sebeple, onlarda, İngiliz İmparatorluğu'nun kendilerine muhtaç olduğu hissiyle, kendi benliklerini bulma şuuru uyandı. Almanya da kendini kısa zamanda toparladı. İkinci Dünya Savaşı'nda bir kez daha kozlarını paylaştı Avrupalılar. Bundan yararlanan Amerika ve Rusya, savaştan sonra iki büyük güç oldular. İslâm Dünyası toplulukları, İkinci Dünya Savaşı'ndan yararlanarak ülke ülke siyasî bağımsızlıklarını ilân ettiler. Amerika-Rus zıtlaşmasından da yararlandılar daha sonra.

Avrupa'nın yarısı, Rusya'nın esiriydi. Almanya ikiye bölünmüştü. Batı Avrupa, Amerika'nın kanatları altındaydı. Bir Avrupa birliği için bir tohum atıldıysa da bu uzun vadeli bir düşünceydi. Allah, hiç de lâyık olmadığımız halde, İslâm Âlemine acımış, batılıları birbirine düşürmüş, bize kendimizi toparlamamız için şahane bir fırsat vermişti. Harpten sonra da Amerika-Rus soğuk savaşı İslâm Âlemine zaman kazandırma açısından tam bir imkândı. İslâm Âlemi, gerek İkinci Cihan Savaşı'ndan, gerek sonraki Soğuk Savaş'tan hiç yararlanmadı denemez. Yararlandı yararlanmasına ama yeterince ve gereğince yararlanama-

dı. Geleceği düşünmedi. Ebedî bir kurtuluşa erdi sandı kendini.

Oysa, Batı kendi iç çekişmesi sebebiyle bir an için İslâm Âleminin bir çok bölgesini istediği gibi kontrol edemiyordu. Yoksa, müslümanlara bağımsızlık haklarını, kendi hayatlarına kendilerinin hakim olması hakkını tanıdıkları, onlara saygı duydukları için değildi İslâm Âleminin büyük bölümüne dokunmamaları. Kendi aralarında anlaşmış olmamaları, müslümanlara bir nefes aldırıyordu. Ama İslâm Dünyasını idare edenler, şeyhler, krallar, diktatörler, politikacılar, istikbalden habersiz, ya nefslerinin, arzularının seline kapılmış, sanki gökten senetli bir soyluluk çılgınlığını ve saltanatını yaşıyor, ya kendi ülkelerinde zulûm ideolojilerinin kırbacı altında halkı inletiyor ya da günlük parti çekişmelerinin, fındık kabuğunu doldurmaz tartışmaların bitmez tükenmez yangınında kavruluyorlardı.

Daha 50'li, 60'lı yıllarda, tüm yazılarımda ve eserlerimde bangır bangır bağırarak dedim ki: Avrupa, Batı kendini toparlamadan, birliğini kurmadan, müslümanlar kendilerine gelmeli, toparlanmalı, birliklerini kurmalıdırlar. Yoksa onları bir kıyamet beklemektedir. Uzak Doğudaki müslümanların, Malezya-Endonezya-Bangladeş'in bir Doğu İslâm Devletleri Federasyonu, Pakistan-Türkiye, İran, Irak, Suriye, Körfez Bölgesi ve Suudî Arabistan'ın bir Merkez İslâm Devletleri Federasyonu, Afrika'daki müslüman ülkelerin de Batı İslâm Devletleri Federasyonu'nu kurmaları gerektiğini yazdım 70'li yıllarda. Bir başka zaman da, hiç olmazsa, Türkiye, Irak ve Suriye'nin Dicle-Fırat Federasyonu'nu, Doğu Akdeniz Federasyonu'nu, Mısır'dan Fas'a

kadar da İslâm ülkelerinin Kuzey Afrika İslâm Federasyonu'nu, Mısır'dan Fas'a kada da İslâm ülkelerinin Kuzey Afrika İslâm Federasyonu'nu, ya da Batı Akdeniz İslâm Devletleri Federasyonu'nu ya da Mağrip Federasyonu'nu kurmalarını önerdim. Her vesileyle, müslümanlara, bir hesap gününün, yaman ve korkunç bir günün geleceğini hatırlattım. "Birleşin dedim, hiç bir şey yapamıyorsanız, lokmayı büyütün. Sizi yutmak isteyen ülkenin boğazında kalın".

İslâm ülkelerini sun'i olarak parçalamış olan batılıların çizdikleri haritaların hiç bir anlamı olmadığını, bu şeyhliklerin, krallıkların, şahlıkların ve batı taklidi sun'i devletçiklerin ömürlerinin kısa olduğunu, böyle sürüp gidemeyeceğini söyledim, yazdım durdum.

Ne yazık ki, sesimizi İslâm Âlemine duyuramadık. Nehir gibi altın akıtan petrol kuyularının başına oturmuş şeyhler, kırallar, sosyalist-ırkçı diktatörler, batılılara, Amerika'ya verdikleri ödünlerin kendilerini kıyamete kadar bu hain saltanatlarında berdevam kılabileceğini sandılar.

İşte, şimdi, gün geldi çattı. İslâm Âlemi için kıyamet kopması cinsinden felâketli günler geldi. Batı, belki, tarihin en büyük ve en korkunç Haçlı Savaşı'nı başlatıyor. İslâm Âlemini tüm istilâ edip, müslümanları kamçıyla çalıştırıp, İslâm ülkelerinin tüm servetlerini sömürmek için harekete geçti. Batılılar, kendi aralarındaki ihtilâfları halleder etmez, tüm hava, deniz ve kara güçleriyle önce petrol bölgesini, daha sonra tüm İslâm ülkelerini istilâ ve işgal planını uygulamaya başladılar. Demek ki, aralarında gizlice anlaşmışlar. Demek ki, bu görüşmeler olurken aralarından su sızmamış. Demek ki, İslâm Âlemi olup bitenden haberdar bile olmamış.

Evet, Batılı unutmaz. Tam bir Piyer Lermit hıncı içinde İslâm Âlemini paramparça etmek, yok etmek, esir ve köle etmek için harekete geçmiştir. Bunu görmemek için kör olmak lâzımdır. İslâm Âleminin her tarafına yerleştirilmiş olan Truva'nın Tahta Atları, basın, İslâm Âlemini uyutmaya devam etmektedir. Müslümanlar uyanıp birliklerini kurmazlarsa, yani ötedenberi savunduğumuz BÜYÜK DİRİLİŞ'i, şümullü çok yanlı, çok yüzlü, çok boyutlu BÜYÜK DİRİLİŞ'i gerçekleştirmezlerse, yahudilerin vaktiyle maruz kaldıkları yetmiş yıllık Bâbil Esaretinden bin beter bir esaret ve köleliğe düşecek ve mahkûm olacaklardır. Otuz-kırk yıldır durmadan belirttiğim bu korkulu hal, sonunda bir başlayış işareti vermiştir. Bugün Körfez Krizi sona erse, hatta Amerikalılar asker göndermekten vazgeçseler, onlar, en kısa zamanda daha büyük krizler icat edecek, daha korkunç bir şekilde geleceklerdir.

Bir milleti uyandırmak için bundan daha büyük ne gibi bir felâket olabilir? İran-Irak Savaşı, Afganistan'ın başına gelenler, Filistin Faciası, Lübnan Trajedisi, hepsi habercilerdi, şamil ve bütüncül bir hücum için. Ama, Mevlânâ'nın hikâyesinde olduğu gibi, evin yıkılacağını haber veren deliklerin çamurla tıkanması gibi, hep palyatif tedbirlerle kurtulacağını sanıp durdu İslâm Âlemi.

Bugün, tam bir seçiş günü geldi. Ya diriliş, ya ölüm! Başka bir seçenek yok. Ya, yıldırım hızıyla islâm aydınları uyanır, ülkeden ülkeye sıçrayan bu şuur, büyük kurtuluş organizasyonunu kurar, uzun ve telefatlı bir kurtuluş savaşı başlar -ki sonu mutlak zafer olur- ya da hareketsiz kalır, kurbanlık koyun gibi teker teker

İslâm ülkeleri boğazlanırlar.

Kaderin en dehşetli seçimle karşı karşıya bıraktığı gündedir müslüman aydınları ve tüm müslümanlar.

Evet, daha önceleri de, kaç kere yazdığım gibi: ya diriliş, ya ölüm!

SON ŞANS

İslâm dünyası, merkezinde, çekirdek gibi duran arap halkı, ve kesik bir baş gibi yana devrik ve yine de tek umut gibi gözlenen ülkemiz, geleceğini garanti edecek atılımı bir türlü göze alamadı şu son yüzyılda. Yakın geçmişten gelen trajik mirasın altında ezilip yok olmadıysa da, yoklukla varlık arasında, umutla korku arasında, gelecekle geçmiş arasında kıvranıp durdu. Yeni bir oluş, çıkış ve diriliş gerçekleştiremedi. Bir beklenti psikolojisi içinde çalkandı kaldı. Toplum, kesim kesim, birbirinden kopuk, etkiler altında ve hayaller içinde parça parça yaşıyor şimdiki zamanı. Üst tabakalar, genellikle batıya şartlanmış, geçmişsiz, geleceksiz bir günübirliği hayatın tümüymüş gibi idrak etmekte. Halk büyük çoğunluğuyla ekonomik sıkıntıların altında hiç bir şey düşünemez halde ezilip çırpınırken, bir tabakasını teşkil eden maneviyat ve ideale açık kişiler, bazı şahıslara abartılı mistik bağıntıları sebebiyle, kudretlerinin üstünde iş ve eser atfetmekte. Gece gündüz çalışılarak, büyük zahmetler çekilerek, fedakârlıklar gösterilerek, her gün bir adım ilerlenerek kazanılacak durumlar, sanki, topluma bir takım hizmeti geçmiş

bu kişilerin bir parmak işaretiyle, sihirli bir değnekle, hemen oluverecekmiş gibi bir psikolojiyi taşıyor dindar kesim genellikle tüm islâm memleketlerinde. Yani taş taş örülmesi gereken binanın, sabah uyanıldığında, gece arsaya konduğunu görmek gibi aldatıcı bir hülya yaşanıldı ve yaşanılıyor hep. Bugün de, bazı çalışmalar yapılmasına karşın, temelde, bazı kimselere atfedilen, adeta tabiatüstü güçler vasıtasıyla kaybedilene erişme ruh hali sürüp gitmekte. Oysa, İslâm Dünyası belki de tarihinin en kratik dönemini yaşıyor. Batı Dünyası, son bir kez bütün gücüyle islâm dünyasına yüklenip onu varlık âleminden silmek istemekte.

Şüphesiz Allah, tabiatı olduğu kadar tabiat-üstü âlemi de istediği vakit insanoğluna "musahhar" kılar. Onu, maddî, gözle görülür nimetleri verdiği gibi manevi bir güç olarak, istediği kişilere bahşeder. Mesela: peygambere mucizeler verilmiş, vahiy inmiş, kitaplar bağışlanmıştır. Ancak bu tabiatüstü lütufları insanlar bir hakmış gibi düşünemezler. İnanmış kişi, kendine tayin edilen sınırlar içinde görevini yapar ve onun yemişlerini devşirir. Bundan öte, Tanrı'nın fazladan vereceği ödüller olabilir. Ama insanoğlu, bu dünya kanunları çerçevesinde kendisine verilmiş görevleri yapmadan tüm ümidini bu kurallarını bilmediğimiz, hatta kuralları olup olmadığını bilmediğimiz ödüllere bağlarsa büyük bir yanılgı içine düşmüş, şeytanın oyununa gelmiş olur. Gerçek inanmışlık, insanın nefsine zor gelen çalışmayla yanyanadır. Şeytansa zahmetsiz kazanca, tembelliğe sevkeder insanı. Toplumlar, bu tür zahmetsiz kazanç beklentisi içine girerlerse, tarihin sert ve acımasız kanunları gereği, bir gün hesaplaşmanın en çetinine, felâketlerin en büyüğüne çatarlar.

Peygamberimiz ve sahabeleri, asla emeklerinin dışında bir kazanç beklentisi içinde olmadılar. Canlarını, mallarını ortaya koyarak, gece gündüz savaşarak, görülmemiş güçlüklere katlanarak, zahmetler çekerek, dini, dünyanın uçlarına kadar ulaştırdılar, çölde kaybolmaya mahkûm etmediler. Sadece din yayıcılığıyla da yetinmediler. Medeniyetin her alanında, geçmişten kalanı derleyip toplamak, değerlendirmek, olumluyu olumsuzdan ayırmak, hakkı batıldan seçmek için gayret sarfettiler. Öğrenci oldular, sonra hoca oldular. Çömez, şakirt oldular sonra üstad oldular. Ölmüş insanlık medeniyetini dirilttiler. Büyük mucizeler sahibi olan Peygamberimiz bu çalışmalarında mucizelerine güvenmedi, çalıştı. Sahabeler, imamlar, şehitler, âdil hükümdarlar ve vezirlerden hiç biri, oturduğu yerde kerametle islâm medeniyetini ve milletini ayakta tutabileceğini ileri sürmedi. Hiçbirinin tutum ve davranışında böyle bir iddia yoktur. Bu dünya kanunlarının yürürlükten kalkması için değildir mucize ve keramet. Kanunların daha iyi yürümesi ve öteki dünyaya bağlanması içindir.

İslâm Dünyasının bu tür ilkel insan psikolojisinden sıyrılma zamanı gelmiştir. Bir takım kişilere insanüstü nitelikler atfedip toplumun varolmasını yalnız onun gayretinden beklemek, toplum için ölümcül bir kader seçişinden, intihardan başka bir şey değildir. Bir çok iyi niyetli kişi, toplumun omuzlarına yüklediği bu ağırlıklar altında ezilip kaldı. Batı, birkaç kez yıkılıp yeniden yapıldı, bir kaç kez ölüp yeniden dirildi. Bizse yavaşlatılmış bir ölüm seansını, adeta, hazla, yudum yudum içerek bir yerlere varılacağını sanıyoruz.

Körfez Bölgesinin, islâm ülkelerinin şahdamarı sayılan kutlu toprakların, Merkezî İslâm Dünyasının ba-

tılılarca işgali, kurtuluşu hep geleceğe erteleyen ve başkalarından bekleyen müslümanlara, kaderin en acı bir dille bir mesajı sayılsa yeridir: ya tam anlamıyla yeniden doğ ve diril, ya bir daha dirilmemecesine öl ve yok ol! Bunu, İslâm Dünyasının, İslâm Dünyasındaki her ülkenin, her kavmin kendi kendine söyleyip içine düşdüğümüz kâbustan dehşetle uyanması ve ayağa kalkması gerekirken, halâ günübirlik sıkıntıların giderilmesinden başka bir şey düşünülmediği görülmekte. Amerika, acaba bu vesileyle şu kadar milyar dolar borcu siler mi, veya şu kadar milyar dolar hediye eder mi gibi ham hayallerle vakit kaybetmekte teker teker bütün islâm ülkeleri. Oysa görünen apaçık bir hakikattır ki, işgal edilenlerden sonra, sıra teker teker diğerlerine gelecektir. Suudi Arabistan'ın korkunç petrol zenginliği, işgalde ona öncelik verdirmiş olabilir. Ona sahip olan batılı ülkeler, aynı hızla neden başka bir zenginlik kaynağı olan Süveyş Kanalına ve güneşiyle, deniziyle, tabiatıyla kuzeylilerin her zaman hasretini çektiği topraklarımıza malik olmayı istemesinler? Şimdi İslâm Ülkeleri, tepelerine adeta metafizik bir âfet gibi inen işgal felâketi önünde uyanmazlar ve diriliş için davranmazlarsa yokolmayı hakketmiş ve bu yokoluşu tarih önünde belgelemiş ve tescil etmiş olurlar.

Son şanstır bu. Yüzü asırlara dönük bir son şans. Ya tüm İslâm Âlemi olarak asırlarca, esaretin, zulmün ve karanlığın uçurumlarına yuvarlanmış, Dante'nin Cehennemindeki gibi boşluklara azap içinde asılıp kalmış, ya da Âkif'in:

Can gitti, vatan gitti, bıçak dine dayandı
Lâkin, o zaman, silkinerek birden uyandı

dediği gibi uyanıp dirilmiş olacağız.

Böylesine ölüm kalım ifade eden bir yol ayrımındadır İslâm Âlemi. Olayların hızla akışı, onu çabuk ve kesin bir karar vermeye zorlamaktadır. Bu kritik anı, en halis ve samimi bir kararla değerlendirmesini bilirsek, sadece uçuruma yuvarlanmaktan kurtulmuş olmakla kalmayacak, insanlığı da kurtaracak olan yemyeşil canlı bir vadiye çıkmış olacağız. Çünkü Batı, yine yakın örneği iki defa görüldüğü gibi, zincirinden boşanmış, zaptedilemeyen azgın bir boğa misali, sadece İslâm Âlemini istila değil, bütün insanlığı ve nihayet kendi dünyasını da felâkete götürme çılgınlığına girişmiştir.

ÇAĞRI

İşiten ruhlar için, kulakları sağır edecek bir çağrılar demeti içindeyiz.

Her tarafından aldığı kurşun yaralarıyla kan revan içinde olan medeniyetimiz, çağrıda bulunuyor ilkin bize. Diyor ki: hiç bir toplum medeniyetsiz yaşayamadığı gibi, sen de medeniyetsiz yaşayamazsın ey benim ruhumla bin dört yüz yıldır kaynaşmış olan toplumumum! Medeniyetsizlik, dağılış getirir. Sen de paramparça, un ufak hale gelmiş olursun. Millet iken, önce, kabaca bir topluluğa dönüşür, daha sonra da büsbütün eriyip gidersin. Seni çağırıyorum; bu, seni, kendine, kendine gelmeye çağrıdır. Medeniyetini dirilttikçe millet olursun, millet oldukça da medeniyetini diriltmen, geliştirmen, ilerletmen daha çok mümkün olur. Fasit dairenin tersidir bu: yarış halinde yükseliş. Her alanda çöküş durduğu gibi, tersine, yeniden doğrulma ve ilerleyiş başlar. Bilim, teknik, sanat ve edebiyat, ahlâk, din, maneviyat ve ideal alanlarında, yeniden doğuş, tazeleniş ve ilerleyiş yarışı görülür. Kendi medeniyetini diriltmen, en büyük yıkım ve çöküşle karşı karşıya bulunan insanlık medeniyetini de özünden, çekirdeğinden

başlayarak yeniden şifaya kavuşturman demek olacaktır. Çünkü: senin medeniyetin insanlığa karşı bir medeniyet değil, nisbî, geçici bir medeniyet değil, insanlık için, Tanrı'nın vâad ve lütfettiği ilâhî ve mutlak medeniyettir. Onsuz, insanlık olamaz. Geçmişte bu böyleydi, gelecekte de bu daha fazlasıyla böyle olacaktır. Medeniyetsiz olman düşünülemeyeceği gibi, iki yüz yıldır içine girdiğin, denemeye çalıştığın yabancı bir medeniyete adapte olma düşüncen de, gerçekleşmesi mümkün olmayan, aydınlarının kapıldığı, boş bir hayal, saplanılan onulmaz bir yanılgıdır. Hangi medeniyet, bir başka medeniyete, olduğu gibi, dönüştü? Kartaca Romaya mı? Roma, İslâm Medeniyetine mi? Hiçbiri hiçbirine. Medeniyetler, birbirlerinden ders alırlar. Birbirlerine hocalık, öğrencilik ederler. Ama birbirlerine ansızın esrarlı bir şekilde dönüşmeleri diye bir olay, medeniyetler tarihinde görülmüş değildir. Roma'ya yenilen Kartaca mahvoldu. Romaya ve elenizme adapte olmaya kalkışan, yaşama şansını bunda bulduğunu sanan Filistindeki yahudi devleti, ayni Roma tarafından, başşehri Kudüste taş üstünde taş kalmamak üzere, imha edildi. Tüm yahudiler de dünyanın dört bucağına dağıtıldılar. Roma, yunan medeniyetinden alıntılar yaptı ama, mahkûm olarak değil, hakim olarak. Tarihte yenilgiyi tatmış hiç bir medeniyet, yenenin medeniyetini taklit ederek kurtuluşa erememiştir. Her kurtuluş, yeni bir doğuşla olmakta, yeni bir medeniyet fışkırışıyla gerçekleşmektedir. Gök Türk devleti de, Çinliler tarafından yıkılınca, Çin'i taklit eden beylerin düzeni, daha büyük bir çöküşle tarihten silindi. Kendilerine özgü bir yaşayış, hatta medeniyet sahibi olan türkler, hilelerle içten çökertilince, imrendikleri Çin Medeniyetini taklitle bir

yere varamadılar. Ancak, yepyeni bir medeniyet olan ve susamış ruhlarına tam bir cevap teşkil eden, insanlık medeniyetinin gerçek süreği islâm medeniyetini benimseyerek yeni bir kurtuluş yolu buldular, bir çıkış imkânına kavuştular. Tıpkı Ergenekon destanında olduğu gibi, tarihin ömre ömür katan geniş meydanına yeniden çıktılar. Sen yeniden tarih sahnesine böyle çıktın, milletim, toplumum! Şimdi de geçmişte beylerinin Çin'i taklitle yaptıkları yanlışı, Batı'yı taklitle bugün ileri gelenleriniz yapmak istiyorlar. Oysa, kendi orjinal medeniyetini bırakıp da başkasınınkini benimseyip taklit eden hiç bir toplum onmamış, adeta kader tarafından bu ihaneti en ağır bir şekilde cezalandırılmıştır.

Şimdi, Batı, tıpkı iki bin yıl önce Roma'nın Kudüs'e gelip yahudilerin devletlerini, ülkelerini, başşehirlerini yakıp yıktıkları gibi, İslâm Âlemine tüm güçleriyle yüklenme, müslümanları tarumar edip onların istifade etmeyi beceremedikleri, Allah'ın lütfu sonsuz nimeti yağmalama niyetiyle hücuma geçmiş durumda. Bahane önemli değil. Bahaneleri bulmakta çok mahirdirler. Üstelik şu bahaneyle olmazsa başka bir bahane icat etmeleri o kadar zor değil.

Yahudiler, o zamanlar, peygamberlerin, Yahya Peygamberin, İsa Peygamberin sözlerini dinlemediler, derlenip toparlanamadılar, Romaya yaranarak bir yerlere varacaklarını sandılar. Bu yüzden, yine peygamberlerin haber verdiği gibi, büyük cezalara çarpılıp bugünlere kadar bir daha toparlanamayacak şekilde tüm yeryüzüne sürgün edildiler. İki bin yıl hor ve hakir yaşadılar. Diğer toplumlarca ezildiler. Yüzyılımızda yeniden toplanıp devletlerini iki bin yıl önceki yurtlarında kurmaya kalkıştılar; acak bu hareket de, gerçek bir diriliş

hareketi olmanın özelliklerini göstermemektedir. Filistin'de iki bin yıldan bu yana yaşayan insanları yok ederek, yani zulûmla varılabilecek bir yer olamaz. Dünyanın en büyük devleti olan Amerika'yı ve Avrupa'nın başkentlerini, ekonomik, siyasî ve kültürel egemenlikleri altına almış olan yahudilerin, Filistin'e ancak bir hâtırayı yad etme, dinî merasimlerini icra için, barışla, oradakileri rahatsız etmeden gelmeleri gerekir. Onların bu türlü gelişlerine zaten Filistin'de yaşayan müslüman araplar da bir şey demezlerdi. Ancak kan, zulûm ve soykırımla girmek istemeleri, iki bin yıl önce yaptıkları hatanın bu kez ters tarafından tecellisi değil midir? Ortadoğu'da bugün başlayan işgallerin kökünde yatan saik, İsrail Devletinin İngilizler tarafından zorla kurulması ve Amerikalılar tarafından da zorla yaşatılması değil midir? Amerika, İsrail'i güvenceye almak için, tüm Ortadoğu'yu işgal gibi korkunç bir sergüzeşte atılmış olmuyor mu? Yahudilerin zengin kısmı, aslında tüm insanlığa olduğu gibi, kendi milletinin zengin olmayan bölümüne de, ayni zulûm oyununu oynamış bulunuyor. Zenginlerine göre fakir sayılabilecek olan yahudi halkının büyük bir kısmı, ileri gelenlerince tüm İslâm Dünyasının karşısına bir piyon gibi sürülmektedirler. Bunu antik Yahudi uygarlığının yeni bir dirilişi olarak kabul etmemiz mümkün değildir.

Evet, geçmişe havale etmeye çalıştığımız, hayat özümüz ve kalbimizin ana damarı olan medeniyetimiz diyor ki: ne tarihteki yanlış misalleri tekrarla, ne kısa vâdeli düşüncelerle yalancı canlanmalara kanarak, sözde akılcılık adına, günün başarılı görünen ülkelerini taklit et. Bugünün Amerikası, dünün İngilteresidir. O nasıl ansızın çöktüyse, mümkündür ki, yirmi birinci

yüzyılda da Amerika, bugünkü İngiltere'nin durumuna düşsün. Dışa değil, kendine güven.

Medeniyetimizin bu çağrısını acaba kulaklarımız duyuyor mu? Yoksa yeri göğü doldurduğu halde kulaklarımızın ulaşamayacağı bir frekansa sahip olduğu için hiç duymadığımız yarasa çığlıkları gibi, uzayda kaybolup gidiyor mu?

Evet medeniyetimiz çağırıyor. Bütün olarak çağırdığı gibi metafiziğiyle: "inançlı ol, inkâr devrini kapa, hayat inkârda değil inançtadır" diyor; ahlâkıyla, bugün kıvranan insanlığın büyük bölümüne bir ümit ışığı oluyor; ölüme sürüklenen tabiat için de yeniden kurtulmanın tek dayanağı gibi gözüküyor. Verimsizliğin uçurumuna yuvarlanmış bulunan sanat ve edebiyata da, yeniden itibarını, tema ve alanlarını bahşedecek bir hazine görevini görmek için, üstteki kabuğu kıracak kazma ve kürek sallamalarını bekliyor.

İslâm Âleminin kaderi, her perdeden yükselen bu çağrıları duymaya ve bu çağrılara uymaya bağlı.

YİNE Mİ YENİ ROMA?

Milletler, ne yakın tarihten, ne uzak tarihten ibret alıyorlar! Onlar tıpkı bir kişi gibi, mizaçlarının, yetişme tarzlarının etkisinde kalıyor ve ansızın tüm yazgılarını değiştirir gibi görünen bir davranış ve tutum gösteriyorlar. Oysa, değişen yazgı değil, onun gidiş yönüdür. Ani bir dönemeç ve yeni bir doğrultuya yöneliş söz konusudur. Evet, yazgı değişmez, belki yazgının görünmeyen yüzü, ayın arka yüzü gibi olan yüzü, sualtındaki bölümü görünür, ortaya çıkar.

Amerika'nın Suudi Arabistan'a yüzbinlerce asker çıkarması ve karşısında dev ordular varmış gibi, her beş dakikada bir inen uçaklarla dünyanın en modern, en korkunç, en etkili silâhlar ve cephanelerini çöle boşaltması, bana yukarıdaki düşünceleri ilham etti.

Demek ki, Amerika, Vietnam tecrübesinden yeterince ders almamış. Herhalde şöyle düşündü. Vietnam'da korkunç savaşkan bir halk vardı. Araplarsa, rahatlarına düşkün insanlar. Oldu bittiyi kabul ederler ve bu iş biter. Oysa, iş hiç de öyle değil. Araplar, rahatlıkları kadar özgürlüklerine de düşkündürler. Mutlaka, çok uzun sürse ve çok yavaş cereyan etse de, bir özgürlük savaşı-

nı, bir bağımsızlık savaşını başlatacaklarından kimsenin ve hele Amerika'nın hiç şüphesi olmasın. Başlangıçta sesini çıkarmayan ve Amerika'yla anlaşmış görünen Rusya, ilerde yavaş yavaş Amerika'nın yoluna taş ve diken serpilmesine gizli gizli yardımcı olacaktır. Avrupa da, bugün, nice desteklemekte olursa olsun, ilerde aslan payını Amerika'nın aldığını görünce, hiddete kapılacak, hasetle ayağa kalkacak ve onunla cebelleşecektir. Bugün, siyasî bir varlık göstermeyen Japonya'nın bu siyasetini daha ne kadar sürdüreceği belli değildir. İlâhir kendini milletlerarası arenada yok farzetmesi sürüp gidemez. Çin ve Hint de ilerde devreye girebilirler.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, ilk anda değilse bile, uzun vâdede Amerika'nın bu girişiminin kendisine çok pahalıya mal olacağıdır. O halde neden girişti buna? Bundan kaçınamaz mıydı?

•

Milletlerin kaçınamadıkları yazgıdır bu. Batıda her devlet eninde sonunda bir Roma olup çıkmak ister. Roma Devleti, batılıların gözünde erişilmesi mümkün olmayan ideal devlettir. Modern çağda, Napolyon, bu antik ideyi, bu batılı ruhunu kavuran şuuraltı özlemini, arketipini gerçekleştirmek istedi. Kendini Sezar'la kıyasladı hep. Oysa Eski Yunan veya Roma, Perikles ya da Sezar neydi, tam anlamıyla tesbit etmemiz mümkün müdür? Bize kalan belgeler yeterli midir onları çepçevre kavramamıza? Bin yorum ve hayal içinden geçerek, Rönesans sonrası temennilerin teknesinde bin kez yoğrularak gelen portreler ne derece aslından çizgiler taşımaktadır? Belki de aslıyla hiç mi hiç ilgisi kalmamıştır bu tasvirlerin.

İşte, bu sebeple, artık ne Roma'yı, ne de onun büyüklerini taklit etmenin, onları yeniden diriltmeyi denemeye kalkışmanın bir yararı vardır. Mussolini ve Hitler örneği, trajik sonuç için yeterli değil midir? Üstelik, Almanlar, latin unsuruna bir de cermen gücünü, efsanesini ekledikleri inancındaydılar. Oysa, saf olarak Roma'yı gerçekleştirmenin imkânı var mıdır?

Bundan, yıllar önce bir günlük gazetede yazdığım ve sonra da defalarca basılan (Sütun) adlı eserimde topladığım yazılarımda da, Batı'nın bir gün Yeni Roma'yı kurmaya teşebbüs edeceğini, bazı kişilerin Sezar rolüyle ortaya çıkacağını söylemiştim. İşte o söz, ne yazık ki, bugün gerçekleşti. Daha önce ve daha sonra apaçık olarak yazdığım bir çok yazımda da belirttiğim gibi İslâm Âlemini işgal yoluyla Yeni Roma olduğunu isbata girişti Batı. Oysa, yakın geçmişte, dünya hakimiyetine soyunan İngiltere ve Bizans'ı diriltmeye çalışan Rus çarlığının bugün durumu meydanda. Gerçi Rusya, henüz bu gizli emelinden vazgeçmiş değildir. Bu yüzdendir ki, bizim için, şu gülen, sırıtan haliyle, her zamandan daha büyük bir tehlikedir, ama, yine de, deriz ki, ona bu nasip olmayacaktır. Hatta Allah izin verir de, müslümanlar uyanırsa, boyunduruğundaki tüm İslâm ülkeleri de esaretten kurtulacak, halihazır imparatorluğu bile paramparça olacaktır.

Sezar'ı, Antonius'u dize getiren bir Kleopatra vardı. Doğu'nun çarpıcılığıyla Kleopatra simgesi. Şimdi, ortada ne o Mısır, ne de Kleopatra ayarında bir devlet adamı var Ortadoğu'da. Ama, Mısır'ın yerine sonsuz çöller, Kleopatra yerine çok daha kudretli petrol var. Sanıyorum, bunlar, Amerika'yı yiyip bitirmeye yeterli iki düşmandır onun için.

Beklenmedik felâketler olup da Amerikan askeri çölde büyük bir zayiata uğrarsa, Washington, Roma'dan daha çok sarsıntı geçirir. Şimdi alkışlanan insanların, o zaman çok çetin hesaplar verecekleri kuşkusuzdur.

Gönül istiyor ki, bütün bunları görerek, Batı, şu Körfez macerasından vazgeçsin. Peki, Kuveyt'i Irak'a mı bıraksın? Hayır, Ortadoğu'yu Ortadoğululara bıraksın. Ortadoğu Ortadoğulularındır. Eninde sonunda bunun gerçekleşeceğini kabul ederek, tüm Ortadoğu ülkelerinin bir araya gelip meselelerini çözmeye yardımcı olsunlar. Evet, gönül bunu istiyor, akıl bunu buyuruyor ama, tabii ki, Batılılar, artık geri dönülmez olarak attıkları adımın yanlış olduğunu bile itiraf etmeyeceklerdir. Gidebildikleri yere kadar gidecekler, tarih ve kader, hükmünü icra edecektir.

Boş umutları bir yana bırakıp İslâm Âleminin diriliş yollarını tezelden aramamız gerekiyor. Batının bu Yeni Romalılığa soyunuşundan hiç bir Ortadoğu ülkesi, payını almaktan kurtaramayacaktır yakasını. Maalesef, Türkiye de buna dahildir.

•

Dünyayı, ihtiraslı insanların, gözü doymaz kişilerin değil, âdil, feragatkâr, mütevazi, erdemli kişilerin yönetmesi gerekir. Nazizm, faşizm, komünizm ve kapitalizm, ego hayranlığı, gurur, kendini beğenmişlik, sınırsız çıkar düşkünlüğü, hırs ve tamah gibi kötü duygularını kamçıladı devlet adamlarının. Onlar da iki kez dünyayı ve kendi milletlerini ve ülkelerini felâkete götürdüler.

Şimdiki üçüncüsüdür. Ve önlenmezse en korkuncu olacaktır. Bugünün korkunç silâhları düşünülünce, sa-

vaş, tüm halklar için Dante'nin Cehennem tasvirindeki kadar korkunç bir yıkım ve ölüm çehresi getirecektir dünyaya.

Ancak, aydın müslümanlardır ki, uyanıp birleşirlerse, belki, bir çıkar yol bulurlar. Tabiidir ki Tanrı'nın yardımı ve ilhamıyla.

NEREDEN NEREYE GELDİĞİMİZİ BİLMEK

İslâm dünyası, bugün çok büyük bir badirenin içine sürüklenmiş bulunmaktadır. Kaos ve anarşiden de öte, Üçüncü Dünya Savaşı'nın çarpışma alanı olmak üzeredir bölgemiz. Bunun sonucunda milyonlarca insanın ölümüyle birlikte büyük şehirlerin tahrip edilmesi, medeniyetimizin son kalıntılarının da ortadan kalkması tehlikesi gözüküyor. Hatta öyle görünüyor ki, batılılarca bu planlanmış. Bağdat, Şam, İstanbul gibi her türlü iç ve dış yokediş girişimlerine rağmen; dış görünümleriyle islâm medeniyetinin büyük şehirleri olarak bir hâtıra gibi yaşayan siteler, kimbilir, belki de nükleer bir saldırı sonucunda yokedilmek isteniyor. Hatta Mekke ve Medine de, taşıdıkları dinî anlam yüzünden aynı akibete mahkûm gibi düşünülmüş olabilirler batılılarca. Yani, batılılar, islâm, hiç yer yüzüne gelmemiş gibi olsun niyetindedirler. Peygamber Efendimiz ve Kur'an-ı Kerim'den en ufak bir iz kalmasın istiyorlar. 1400 senelik islâm medeniyetinden dikili bir taş bulunmasın. Böylesine bir hınç ve düşmanlık duygusu içinde Orta-

doğu'ya saldırma hazırlıklarının son aşamasındadırlar. Öyle bir savaş arzu ediyorlar ki, tarihin kaydetmediği korkunç bir soykırımı, şehir kırımı, medeniyet kırımı ve hakikat kırımı gerçekleşsin. Savaş bittiği zaman, bölgede köle olarak, çalıştırılacak esirlerden başka kimse ve bir şey kalmasın. Batılıların niyeti bu. İslâm Âlemi olarak, biz de bu cezayı hakketmiş durumdayız. Ancak, yine de, Allah'ın takdiri, adaletinin ve merhametinin, zalime vereceği ve vermeyeceği fırsatın ve mazluma tanıyacağı hakkın boyutu, ölçüsü ne ise, o olacaktır.

Müslümanlar, acaba neden bugün, böyle gafil avlandılar? Nasıl böyle bir ölümcül noktaya geldiler? Bu nokta, açık seçik olarak tesbit edilip ortaya konulmadığı takdirde, hiç bir kurtuluş çaresi bulunamaz, sağlıklı bir çözüme kavuşulamaz. Şu anda, İslâm Âlemi'nde, bu konuda, tam bir görüş ve düşünce anarşisi hüküm sürmektedir. Genel kanı, Irak'ın Kuveyt'i işgalinden doğan bir krizle karşı karşıya olduğumuzdan ibaret. Amerika da, sırf Suudi Arabistan'ı Irak'ın saldırısına karşı korumak için bölgeye iki yüz binden fazla askerini getirmiş bulunmaktadır. En kısa zamanda da çıkıp gidecektir. Bizzat Amerikalılar kalıcı olduklarını, çıkıp gitmeyeceklerini, daha da asker getireceklerini, Bağdat'ı bir baskınla yok edebileceklerini söyledikleri halde, bir takım kişiler, yine de Amerikalıları gökten inmiş melekler gibi düşünmeye devam etmekte. Ne acı bir zihin düşüşü! Bütün bu temennileri, realite yerine koyma yanlışının kökeninde, tarih konumu içinde İslâm Âleminin, bir bütün olarak ve parça parça, nereden nereye geldiğini bilmeme, düşünmeme, hatta düşünmeyi istememe yatmaktadır. Kimileri de,

büsbütün, bir realiteden kopukluk içinde, olayı, islâm ülkeleri kıral ve başkanlarının bir geçimsizliği gibi görmekte ve bunları barıştırmanın islâm âlemini huzura kavuşturacağına inanmaktadır. Oysa, kırallar, başkanlar, emirler ve şeyhler, çizilmiş devlet sınırları, mevkiler ve hiyerarşiler, hepsi, hepsi, İslâm Âleminin tarihî-sosyolojik gerçeğine ters düşen, suni ve zorlama, Batının uğursuz armağanı görüntülerdir. Aralarında, hiç bir çekişme olmasa, Batı da buralara istilâ emeliyle gelmese, yine de, uzun vâdede, ayakta durmaları mümkün olmayan, mutlaka değişmeleri gereken yüzeysel çizgilerdir bu yönetimler. Gerçek bir İslâmın dirilişi hareketi, zaten suni devletçikleri ortadan kaldıracak, uydurma sınırları silecek, şeyhlik, emirlik, kırallık ve diktatörcükleri silip süpürecek, tek ülkede müslümanların eşit olarak ve kardeşçe yaşamalarını sağlayacaktır. Dünkü ve bugünkü pozisyonları aynen muhafaza etmenin imkânı kalmamıştı ve kalmamıştır bu bölgede. Emirleri, kıralları, diktatörleri barıştırırsan, İslâm Âlemi mutlu olur, Amerika ve Avrupa da bundan memnun olur diye düşünenler, tarih, sosyoloji, batı, doğu, islâm, hıristiyanlık, siyaset, ekonomi v.b. hakkında hiç bir bilgileri olmayan, insanlarımızın dertlerine kayıtsız, uslanmaz şöhret düşkünü kişiler olmaktan başka bir şey değillerdir.

Evet, İslâm Dünyası, en ağır anlamında, trajik bir duruma, gelip çatmıştır. Bundan nasıl kurtulacaktır? Bunu anlayabilmek için, buraya nasıl gelmiştir, önce bunu bilmek gerekir. Şu anda kendisine devlet gözüyle bakan bu ufak tefek coğrafi ayırımların, son yüzyıllardaki durumlarına kuşbakışı olarak bir gözattığımızda, işin gerçeğini önce parça parça saptamış oluruz. Sonra

tümevarımla bütün İslâm Âleminin bu noktaya nasıl geldiğini anlamış oluruz. Bir uçuruma nasıl yuvarlanıldığı bilinebilirse, o uçurumdan nasıl çıkılabileceğinin usulünü de bulma umudu doğar.

Türkiye, İslâm Âlemi'ne bir bütün gözüyle bakan devletini, Osmanlı Devleti'ni yitirince, ancak, her anlamda avrupalılaşıp batılılaşırsa kurtulabileceğini sandı. Bunun için, Osmanlılıktan, islâmdan ne kadar uzaklaşabilirse, o kadar geleceğini garantileyeceğine inandı. Oysa, istikbâli garantilemenin yolu, ne yapıp yapıp, yeniden büyük devlet olmak ve bu devleti de maddeten ve manen çağın bütün bilim ve teknoloji imkânından yararlanarak güçlü hale getirmekti. Yani Osmanlı devleti yıkılınca, onun yerine bilim ve çağın teknolojisine de değer veren, kendi kimlik ve kişiliğini koruyan, manevi değerlerini diri tutan yeni bir federasyonu gerçekleştirme, Türkiye için tek çıkar yoldu. Birbirinden, ırkçılık etkisiyle uzaklaştırılmış kitleleri, bir araya getirecek sırrı bulma zorundaydı Türkiye. Ama Batının tesiri ve batılılaşmış aydınlarının aldanışıyla, tam tersi bir yol izleyip, Batı felsefe ve politikasına teslim oldu. Bugün Batının bize biçeceği hayat ne ise ona razıymışız gibi bir teslimiyet ruhu içine düşmüşüzdür. Batınınsa bize neyi lâyık göreceğini bilmek, bir kehanet değildir. Bugünkü durumda, Körfez krizi denen, islâmın merkezi bölgesinin Batı tarafından işgali olayında, bizim, karşı koymamız bir yana, batılıların çıkarı için oraya buraya koşturulmaktan öte bir fonksiyonumuz olmayacağa benzemektedir.

Suudi Arabistan, önceleri, dinî bir iddia ve bir mezhep olarak ortaya çıkan Vehhabiliğin siyasî bir amaçla kullanılması sonucunda doğmuş, petrolün bulunuşuyla

birlikte, maddî bir önem de kazanmış, önce İngilizlerle, sonra Amerikalılarla işbirliği yapmakta fayda ummuş yönetici ailesinin önce Osmanlılardan, sonra da Arap Âleminden Hicaz Bölgesini ayırması sonucunda, suni olarak vücut bulmuş bir ülkedir. Hiç bir zaman kabile zihniyetinden öteye gidememiş, resmen şeriat devleti olduğu halde, islâmın tüm İslâm Âlemini kavrayan geniş anlamına erememiş, en yakın geleceği idrak edip memleket içi ve dışıyla bağlantılarını uzun vâdeye göre ayarlayamamış ilkel bir zihniyetin hakimiyeti hüküm sürmüş bu ülkede. Bu yüzden de bu rejimin geçici olacağını söylemek bir kehanet sayılmazdı. Amerikalılar askerleriyle gelince, onlara, gelme diyememişlerdir Suudi Arabistanlılar. Çünkü bunu diyecek güçleri yoktur. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana geçen kırk beş yıl içinde, Suudi Arabistan isminin başındaki Suudi kelimesini atıp devletinin adını sadece Arabistan (Arabia) yapmasını bile bilememiştir. Böyle olsaydı, belki bir çok arap ülkesi de ona katılırdı. Büyük bir arap devletine de, bugün, Amerika, elini kolunu sallayarak askerlerini getiremezdi. Aynı kural, Suriye, Irak, Ürdün, Lübnan, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir, Fas, Sudan ve Körfez Emirlikleri için de geçerli. Aynı kırk beş yıl içinde, bu ülkeler, birleşip bir tek devlet kurmayı becerememişler, ihtilâller, batıcılık, sosyalizm, ırkçılık ve baascılık gibi ayırımcı, çürütücü, psödo idealler içinde yanıp kavrulmuşlar ve zaman yitirmişlerdir. Böyle bir günün geleceğini, batılıların tepelerine çökeceğini akıllarına bile getirmemişler, Allah'ın verdiği fırsat ve nimeti değerlendirememişler, birbirleriyle didişip durmuşlardır. İslâm Âlemi'nde görülen fikir hareketleri, hiç bir zaman geçmişe ve geleceğe köprü olabilecek, kapsamlı

dünya görüşleri olamamışlar, bu sebeple ülkelerini felâketlerden koruyacak seddi oluşturamamışlardır. Gökalpçilik, Baasçılık, Nasırcılık ve benzeri akımlar, yerel kalmışlar, bu sebeple, bütünü gözden kaçırmışlar, çağın, "yaşamak için büyük olmak" zorunluluğunu hiç hesaba katmamışlardır. Hatta bu dar, kısır anlayış, islâmî akımlara bile etki yapmış, bu cereyanların bölgeleriyle sınırlı kalmasına sebep olmuştur. Tabiidir ki, batılılar, İslâm Alemi'ndeki bu ayrılıkları, daha da derinleştirmek için ellerinden geleni yapmışlardır. Birleşme, bir araya gelme, toplaşma, ortak noktada buluşma gibi olumlu sonuçlar doğmasın diye ayrılınan noktalar üzerinde çalışmışlardır batılılar hep.

Demek ki, İslâm Dünyasını aynı noktada toplayacak ve aynı doğrultuya yöneltecek, geçmişle bağlantıyı kuracak, geleceği güvence altına alacak, geniş, kapsamlı bir görüş ihtiyacı, su ve ekmek ihtiyacı kadar zarurileşmişken, uğranılan yarım düşüncelerin, parça buçuk ülkülerin karmaşası, Batının kendi iç krizini yaşadığı kırk beş yılı değerlendirmemize engel oldu. Şimdi, kendi iç meselelerini halleden Batı, tüm gücüyle, İslâm Âlemine saldırma niyetiyle Körfez bölgesine geldi. Korkunç bir savaştan sonra, kalanlarımızın, prangalı mahkûmlar olarak, batılılar hesabına, esir petrol amelesi olarak kullanılmamaları için son şans, tüm İslâm Âlemini birleştirecek, aralarındaki ihtilâfları kardeşçe konuşup halletmelerine imkân verecek, medeniyetimizi yeniden işlerliğe kavuşturacak, küllî bir diriliş görüşünün, hızla yayılarak, aydınları, önce manevi, sonra somut bayrağı altında toplayıp bir kurtuluş savaşı açmasıyla mümkün olabilecektir. Yoksa emirlerin, kralların, traji-komik diktatörcüklerin

uzlaştırılması, güvenceye kavuşturulması diye bir problem yoktur bölgede. Tek problem vardır: o da, müslümanların, kişi, toplum, siyasî bağımsızlık ve özgün medeniyet olarak, varolmak ya da yok olmak dâvaları...

"DEVRİM" DEVRİMLERİ

Büyük bir depremden sonra, zaman içinde, toprağın, yerine yerleşirken, yeni sarsıntılara sebeb olması gibi, toplumumuz, Tanzimattan bu yana, aralıklarla, önceleri "inkılâb", daha sonra "devrim", en sonra da "hareket" denen değişimlere maruz kaldı. Sanki, belli bir sürede, bir birikim oluyor, sonra o birden patlıyor. Herbirinin görünen sebebi de, ilk değişimin haklı ve köklü olmamasıdır. Tanzimat dediğimiz başkalaşımı, eğer milletimiz gönülden seçmiş ve arzuyla gerçekleştirmiş olsaydı, sonraki hareketler, onun tabii sonucu olarak, hissedilmeden ve bir yıkım yapmadan doğardı. Oysa, Tanzimat, adeta halkın haberi bile olmadan, alelacele, bir emrivaki şeklinde ve sadece siyasîlerce ilân edilmiş bir Batıya yaranış ve özeniş hareketiydi. Zaman geçtikçe yetersizliği, temelsizliği ortaya çıktı. Bunun üzerine onun süreği ve yeni bir açılımı gibi Meşrutiyet dönemine girdik. Ancak, Tanzimatın güçsüzlüğü, toplumun kendi geleneğini sürdürerek hayatını devam ettirmesine neden olmuş, bu yüzden Meşrutiyetle, bir nevi, Tanzimat'ı yeniden deneme durumuna gelinince gelenekçi kadroyla sert bir şekilde çatışma kaçınılmaz

olmuştur. Yani, Tanzimat, başarısızlığının öcünü, onu gelenekçi bir görünüme sokmak isteyen yöneticilerden Meşrutiyet eliyle almıştır. Faturayı bir otokritikle kendisine çıkaracağına, Tanzimat havası içinde bir restorasyon dönemi açmak isteyen Sultan Abdülhamid ve çevresine çıkarmıştır. Tabii ki, Meşrutiyet de, yine aynı acelecilik, panik ve telâş havasında ve yine politikacılar tarafından gerçekleştirilmiş bir hareket olduğundan, kendisine her ne kadar "inkılâb" ismini takmışsa da, halka Tanzimat gibi yabancı kaldığından, genişçe bir hükümet darbesi ve idare yıkımı olmaktan öte bir değişim getirememiştir. Üstelik Birinci Dünya Savaşı bu dönemde patladığından, Devlet bütünüyle yıkılıp parçalanmıştır. Milletimiz, toprağının dörtte üçünü ve nüfusunun çoğunu yitirdiği gibi, her aileden bir veya bir kaç şehidin verildiği savaştan sonra ekonomik ve sosyal bakımdan da tam bir yoksulluk ve yoksunluk içine düşmüştür. İhtiyarlar, çocuklar, sakatlardan ibaret bir halk, evleri yıkılmış, ocakları sönmüş, çarşıları kapanmış, işsiz güçsüz, acz ve perişanlık içinde öylece kalakalmıştır. Bu durumda, istiklâl savaşını yürüten kadro, toplumda en kısa zamanda bir barış ve uzlaşım havası doğurup planlı programlı, geceli gündüzlü çalışmayı gerektiren hızlı bir ekonomik ve manevi kalkınma atılımına girişmesi gerekirken, çareyi kaba kuvvetle, yani hiç bir psikolojik hazırlığa da gerek görmeden, bir Batılılaşmaya girişmekte gördü. Kılığımız kıyafetimizle, yazımızla, sosyal kurumlarımızla, kısacası her yönden tıpatıp batılı olabilirsek kurtuluruz sanıldı. Oysa bunu gerçekleştirme tavrı bile batılı değildi. Kritik yoktu. En ufak bir itiraza tahammül edilemiyordu. Muhalefetin her türlüsü ezilmişti. Özgürlük, eleştiri olmayınca sağ-

lıklı yeni bir toplum oluşturmanın yolu yoktu. Kimi zaman inkılâp, kimi zaman devrim denen bu hareket de, yine düşünürler tarafından değil, askerler ve politikacılar tarafından önerilmiş ve gerçekleştirilmişti. Devrimi yapanlara göre düşünürlerin, bilim adamlarının, sanatçı ve edebiyatçıların görevi "inkılâb"ı övmek, beğenmek ve yerleştirmeye çalışmaktan ibaretti. Bu tür boş bir "inkılâb edebiyatı", uzun süre basın ve yayını işgal etti. Ama tabiidir ki bunun da sonu gelecekti. Gerçek edebiyatçılar, ister istemez daha değişik bir psikolojik temel arayışına, hatta kimi zaman mistik bir çabalamaya giriştiler.

İkinci Dünya Savaşı, bu inkılâbı da, getirdiği ve götürdüğüyle deniz seviyesine, sıfır düzeyine indirmişti. Toplum büyük yoksulluk içinde her bakımdan tam bir bitiş, çöküş, tükeniş durumuna gelmişti. İşte, bu noktada, savaşın bitiminden sonraki nekahat havasında, toplum, yeni bir yaşama denemesine girişti. Ne yazık ki, bu da, halkın gerçek düşünce ve hareket önderlerinden değil de Tanzimattan bu yana gelen inkılâbcı kadronun içinden çıkan liderlerce üstlenilen bir hareket oldu. Bir yandan dış etki, her zaman olduğu gibi dışa (bu dönemde Amerika'ya) şirin görünme zarureti, diğer taraftan çöken inkılâba yeniden can verme şuuraltı niyeti, demokrasi dönemi denen yeni bir devreye girmemize sebeb oldu. Bu dönem, şüphesiz daha öncekilerden daha olumlu yanlara sahipti. Ama bunun yanında, daha çok riskler de getirmişti. Diğer dönemlere göre, bu dönemde halkın yönetime katılımı ve değişime uğraması daha fazla olduğundan olumlu ve olumsuz bütün etkenler harekete geçmiş bulunuyordu toplumda. Yönetim, bir nevi, Tek Parti döneminde uzun süre zaptedil-

miş muhalefet duygusunun bir patlaması halinde hüküm sürerken, halk, hiç bir düşünce sistemi tarafından kontrol edilmeyen bir muhafazakârlık hareketini doğurma heyecanı içinde alt seviyede bir dine dönüş sürecini yaşıyordu. Aydın kadro, çoğunluğuyla, Tek Parti ideolojisinin yenilgisini hazmedemeyen bir hınç içinde gergin bir psikolojiye şartlanmıştı. Okul, yine tek parti dönemi ideolojisi ve eğitimi ile genç nesli yoğuruyordu. Demokrasi hareketi kendi neslini getirememişti. Bazı yazarlar ve organlar yeni yönetimden yana olmuşlarsa da, bu da yeterli değildi. Basın, okul, bürokrasi ve muhalefet, tamamen eski düzenin yani Tek Parti döneminin zihniyeti içinde yeni yönetimi adeta köşeye sıkıştırmıştı. Oysa asıl onu köşeye sıkıştırması gereken yeni yönetimdi. Anayasayı değiştirerek, kanunlarda büyük ve köklü değişiklikler yaparak, bir zihniyet devrimi gerçekleştirerek, eğitimde ve öğretimde Tek Parti dönemindeki boş övgücülüğü ve kritiksizliği yıkarak, düşünce özgürlüğü imkânını sağlayarak, pratikte de, fikir partilerinin kurulmasına imkân vererek, her çeşit fikrin ortaya konabildiği gerçek çoğulcu bir basın oluşturarak, yani basın tekeline meydan vermeyerek, yepyeni, prensip sahibi idealist bir gençlik yetiştirerek, Tek Parti dönemi taraftarlarını tam anlamıyla köşeye sıkıştırmak, yeni yönetime düşen bir borçtu. Fakat bütün millet arkasında olmasına rağmen, bu yönetim, bu gerçek devrimi gerçekleştiremedi. Maddî kalkınma yolunda ilk adımların atılması, halka nisbî bir iyimserliğin gelmesi, sadece kitle için bile olsa sınırlı bir maneviyatçılığın başlaması ve Tek Parti yönetimine sürekli muhalefette bulunma ve onun kötülüklerini hatırlatma gibi olumlu gelişmeleri olan bu dönem, dediğimiz eksik-

likleri sebebiyle ömrünü on yıldan fazla uzatamadı. Tek Parti devrimcileri, bu tereddütlü gidişten cesaret alarak, derlenip toparlandılar ve aydın-üniversite-asker birleşmesiyle sert bir şekilde yönetimi devirdiler. Yine başa dönmüşlerdi devrimciler sanki. Tanzimat'a, Meşrutiyet'e, Cumhuriyet'e. Eksik kalan ve bir türlü gerçekleştirilemeyen devrimi gerçekleştirecekleri inancındaydılar. Oysa, dünya, çok karmaşık bir insanlık yapısına doğru gidiyordu. Teknolojideki gelişmeler, halkları dışardan soyutlamanın imkânsız olduğunu gösteriyordu. Ama bunu, bu hareketi yapanlar görecek durumda değillerdi. Nitekim, kısa sürede devrim cuntasında çatlaklıklar görüldü. Fikirsizlik, belki fikir kılığında, cuntayı bir takım gruplara bölmüştü. Milletin sessizliğini, kendilerine katılmayış gibi görüp yorumlayacaklarına, çevrelerindeki Tek Parti aydın azınlığının şamatasına kanarak, milletin bir tasvibi varmış gibi davayı sadece grup olarak yönetimi ele geçirebilmekten ibaret sanmışlardı. Oysa halk, ilk etkiyle şoke olmuş durumdaydı. Zaten örgütlenmemiş halk, hiç bir zaman, karşı bir hareket yapamaz. Halkın tutumu hep pozitif bir görünümde olur tabii halinde. Dıştan baskılar, kendi aralarındaki çekişmeler sonucunda, yine yapılan devrimin yetersizliği ortaya çıktı. Nasıl Meşrutiyet ve Cumhuriyet inkılâbı halkta Sultan Hamid dönemine özlem uyandırmışsa, 27 Mayıs Devrimi denen bu hareket de, kısa zamanda, ekonomik açıdan olduğu kadar, psikolojik açıdan da, Menderes Devri denen Cumhuriyet sonrası ilk çok partili dönemi mumla aratmaya başladı. Aydın kadro, bu kez de sosyalizmi mucize bir ilâç gibi, yeni devrimin özü olmak üzere benimsemeye çağrıldı. Bu çalkantılar içinde yeniden çok partili döneme

geçildi. Halk, fırsat bulur bulmaz, Tek Parti özlemcilerini, seçim alanında, tasfiye etti. 50-60 arası muhafazakâr-liberal görünümlü partinin devamı olan partiyi iktidara getirdi. Her şey sanki yeniden başladı. Toplumumuzda bir tekrarlar dönemi açıldı. Yeni yönetim yine tüm aydınıyla, halk tabakasıyla milleti köklü bir yeniden yapılanmaya gitmekte yetersiz kaldı. Yeniden Tek Parti süreği olan çevreler harekete geçti. Öğrenci ayaklanmaları başgösterdi. Ek olarak soygun ve saldırı hareketleri görüldü. Nisbî sisteme rağmen, iki kez üstüste büyük bir çoğunlukla seçimi kazanan iktidar, askerî bir hareketle devrildi. Tanzimat, Meşrutiyet, Cumhuriyet, 1960 Devrimi hareketlerinde olduğu gibi yine sivil ve asker karması bir azınlık kadrosu, hep o bir türlü yapıldığına inanılmayan reformları gerçekleştirmek iddiasıyla ortaya atıldı. Tabii ki, bu da yine köklü bir düşünce geçmişine sahip olmadığından, ve millet desteğinden tamamen mahrum bulunduğundan, kısa zamanda silinme zorunda kaldı. Tam bir anarşi ve terör devri açıldı. Kısa ömürlü koalisyonlar, çok parçalı içten veya dıştan desteklemeli hükümetler, devletin, varlığıyla yokluğunu bir hale getirdi. Üniversiteler, anarşi yuvası haline geldi. Çoğu zaman kapalı kaldılar. Zaten yetersiz olan ilmî çalışma hayatı, büsbütün söndü. Grevler, boykotlar, yokluklar, ekonomik hayatı da büyük çapta baltaladı. Halk sokağa çıkamaz hale geldi. Öldürülenlerin çoğunun katilleri meçhul kaldı. Anadolunun bir çok şehrinde günlerce süren yakıp yıkmalar, adam öldürmeler görüldü.

Nihayet bu dönem de askerî bir darbeyle sona erdirildi. Herşey yeniden düzenlenmek istendi. Yeni bir anayasa yapıldı ve yeni bir düzen kuruldu. Ancak her

harekette olduğu gibi bu harekette de eylem ve eylemci, düşünce ve düşünürden önce geldi. Hatta adeta bütün anarşi ve terörden, düşünceler, özgürlükler, çok partililik, nisbî seçim sistemi, koalisyonlar sorumlu görüldü. Yeni düzen, bütün bunlara karşı bir tepki düzeni olarak gerçekleştirilmek istendi. Hemofiliye yakalanan bir kişiye, akan kanı durdurmak için kanı pıhtılaştıran bir ilâç verildiği gibi, toplumu düzen ve sükûnete kavuşturmak için tedbirler alındı. Ama nasıl kanı pıhtılaştıracak ilâcın dozunu ayarlayamadığınız takdirde, vücut, kan hareketsizliğinden dolayı felç olmaya doğru giderse, alınan tedbirler de aşırı derecede sınırlayıcı olduğunda toplumu donduran, kımıldatmayan bir hareketsizlik doğdu. Tanzimattan bu yana hep aynı med ve cezri yaşadı toplum. Kısa süreli bir aşırı serbestliğin doğurduğu anarşi ve terörün arkasından uzun süreli baskı dönemleri geldi. Ancak, o da, gün gelince çöktü, bir yenisi zuhur etti. O kadar ki, son kırk yılda dört dönem yaşayan toplumda, on yılda bir, bir hareket olacağı inancı doğdu.

Bu inançladır ki, şimdi yine bazı çevreler yeni bir hareketin özlemi içinde yeni bir devrimin hazırlığına girmiş gözüküyor. Klasik askerî darbelerin itibarını fazla yitirdiğini gören bu çevreler, işi daha geniş tutup, sözde bir aydın başkaldırısı tertipleme niyetinde gözüküyorlar. Mevcut iktidar, 50'li, 60'lı, 70'li yıllardaki selefleri gibi, yarım yamalak, alacalı bulacalı görünümüyle böyle bir niyetin yeşerip filizlenmesine, ne yazık ki, bir ortam hazırlamış durumdadır. Toplumun yüzyıllardır beklediği kararlı, köklü, gerçek millet devrimini yapamayan bu iktidarlar, halkın seçimiyle gelmelerine rağmen, giderken sahipsiz kalma bahtsızlığını yaşa-

maktan kendilerini alamıyor ve bu trajik sonun sebebini bile görememenin şaşkınlığı içinde sahneden çekiliyorlar.

Tanzimat'tan bu yana hep gerçekleştirilmek istenen devrim, bir kez daha kendini deneyeceğe benziyor. Ama yine hep aynı yazgıyı yaşayarak, aynı yanlışlıklara düşerek, aynı iç tatminsizliği ve fikirsizliği sebebiyle yarım kalarak ve tasfiye edilerek.

İSLÂM ÜLKELERİNİN BAŞINDA BULUNANLARA ÇAĞRI

Size sesleniyorum.

İslâm ülkelerinin başında bulunan cumhurbaşkanları, başkanlar, kırallar, size sesleniyorum.

Türkiye'nin, Mısır'ın, İran'ın, Suriye'nin, Ürdün'ün, Pakistan'ın, Tunus'un, Cezayir'in, Fas'ın ve diğer islâm ülkelerinin başında bulunanlar size sesleniyorum.

Bulunduğunuz yere nasıl geçmiş olursanız olun, ister kaderin sevkiyle veya cilvesiyle, ister babadan dededen size geçen veraset hakkıyla, ister alnınızın teriyle, ister hak ve hukukla, ister kuvvet zoruyla halkınızın yönetimini ele geçirmiş bulunun, size sesleniyorum ve diyorum ki, tarihin en kritik göreviyle, en ağır sorumluluğu ve ödeviyle karşı karşıyasınız. Bu görevi çoktan yerine getirmeniz lâzımdı şimdiye kadar. Şimdi, hülûl etmiş vâdenin son deminin son demidir.

Bu görev nedir?

Bu görev, derhal bir araya gelip bir SAVUNMA ANLAŞMASI yapmanız ve bunu harfi harfine uygulamanızdır. Yani herhangi bir islâm ülkesine saldırı olursa,

ona hep birden karşı koyma hususunda anlaşmak durumuyla karşı karşıyasınız.

Neden böyle bir anlaşmaya ihtiyaç vardır? Batı ülkeleri, Körfez'in petrol bölgesini işgale başlamıştır da ondan. O işgal bitince hep birden Irak'a saldıracaklardır. Bunun için de, bahane hazırdır. Bu bahaneyi, Irak, Kuveyt'i işgal etmekle bizzat kendisi vermiştir. Irak'ın işi bittikten sonra, teker teker, birer bahaneyle sizin ülkeleriniz aynı batılı ülkelerin hava, deniz ve kara kuvvetlerinin saldırısına uğrayacaktır. Tıpkı moğolların islâm ülkelerini zaptetmeleri gibi. O zaman, ülkenin biri alındığında, komşusu seyirci kalıyordu. Ama hemen ardından sıra kendisine geliyordu. Tıpkı Endülüs'teki parçalanmadan sonra olduğu gibi. Bir beylik, ispanyolların vahşi saldırısına uğradığında öbürleri hareketsiz ve cansız, kurbanlık koyun gibi sıranın kendisine gelmesini bekliyordu.

Ülkelerinizi aynı duruma düşürmeyiniz, tarihten ibret alınız, ey başkanlar, cumhurbaşkanları, kırallar!

Siz böyle bir anlaşma girişiminde bulunduğunuzda, batılı ülkeler engel olmaya kalkışırlarsa, işte o vakit, böyle bir anlaşmanın zarureti çok daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar. Eğer onlar petrol bölgesinden sonra ülkelerimize saldıracaklarsa, bu savunma anlaşmasını yapmayıp ihmal etmemiz bize çok pahalıya mal olacaktır. Batılıların ülkelerimize saldırma niyetleri yoksa ve iddia ettikleri gibi Irak bize saldıracaksa, böyle bir savunma anlaşmasından işkillenmemeleri gerekir. Bu savunma anlaşmasında, kim saldırırsa onunla savaşılacağı zikredileceğine göre, bundan gocunacak olanın niyeti kötü demektir. Kötü niyetli değillerse, böyle, bir savunmaya yönelik anlaşmayı desteklememeleri için bir sebep olmamalıdır.

Ey kırallar, hükümdarlar, başkanlar, cumhurbaşkanları! Saniyelerin kıymetli anlarını yaşıyoruz. Vakit kaybetmeyiniz, biraraya geliniz, islâm ülkelerinin sigortası gibi, kutlu savunma anlaşmasını derhal imzalayınız.

Bunu yapmadığınız takdirde, talihsiz halkların çocukları, kıyamete kadar, tarihle birlikte bu ihmalinizi elbet hayırla yâd etmeyeceklerdir.

Otuz senedir yazıyorum. Tüm eserlerimde Batı'nın bir gün gelip petrol bölgesini işgal edeceğini, sonra teker teker öbür ülkeleri istilâya girişeceğini açık ve seçik bir şekilde yüzlerce kez yazdım. Bugün, ne yazık ki, bu öngörüm tahakkuk etmeye başladı. Keşke yanılsaydım, keşke yalancı çıksaydım!

Kuveyt'in işgalinin ardından yaptığım yorum, bugün, yani dört ay sonra, gazete manşetlerine geçti. Şimdi de yakın gelecek için sizi uyarıyorum; harekete geçin, protokolü bir kenara itin -protokol, bir şekil, bir usûl meselesidir ve esas içindir- Protokol, esasa engel olmamalıdır. Engel olursa zararlı olmuş demektir, onu çiğnemek gerekir. Evet, protokolların, diplomatik geleneklerin mahkûmu olmayınız, hakimi olunuz. Çünkü, bütün bunlar, halkların güveni içindir, yoksa o güveni sarsma bahasına muhafazası gerekli kurallar değildirler. Diplomatik kurallar, evrensel insan hakları ilkeleri değildir. Özgür yaşamak isteyen halkların başları olarak sizler, tüm kuralları bu açıdan görmeğe ve değerlendirmeğe mecbursunuz.

Kuveyt'ten çekilirse Irak'ı da savunma birliğine alınız. Çünkü: Batılılar ne yapıp yapıp sizlerle Irak'ı çarpıştırmak istiyor.

Hiç bir çağrı, hiç bir yazı, hiç bir mektup, benim size yönelttiğim bu çağrıdan daha açık yazılamaz.

Ben, hatırlatma görevimi yerine getiriyorum. Eğer mümkün olsa ve bir etkisi bulunsa, her birinizi ziyaret edip bu anlaşma için sizi ikna etmek isterdim.

Fakat,heyhat ki, o güç ve imkânda değilim. Ancak, buradan seslenebilirim. Ve işte sesleniyorum.

Vakit kaybetmeden, İslâm Birliği Sekreteryasını, gerçek, etkin, askerî, ekonomik ve kültürel bir Birliğe çeviriniz. En azından bir Savunma Paktı haline getiriniz.

Bunu yapmanız için kendi kendinizi aşmanız gerekiyorsa, aşınız, bir kerecik olsun aşınız; Allah için, din için, yurt ve milletimiz için kendinizi aşınız. Çünkü: biliniz ki, kim ne derse desin, batılılarca ne kadar bölünmüş olursa olsun, yurt ve milletimiz, aslında birdir. Bu millet, yekpâre bir millettir, bu yurt yekpâre bir yurttur. Geçmişte böyleydi, gelecekte de böyle olacaktır. Bugünkü durum geçicidir, arızî bir fetret döneminden başka bir şey değildir.

Her şeyi unutmuş olamazsınız. Rüyalarınızı kurcalayınız, belki benim çığlığımın bir zerresini olsun orada bulacaksınız.

Çocukluğunuzu hatırlayınız. Dedenizin, babanızın, annenizin, bu ülke gerçek düşünür ve şairlerinin, er ve erenlerinin size vasiyetlerini hatırlamıyor musunuz?

Bulunduğunuz mevkilerde ebedî kalacağınızı mı sanıyorsunuz?

Dost acı söyler. Biliniz ki, tarihin bu en korkunç anında gerekeni yerine getirmezseniz, fırtınaların en şiddetlisiyle bulunduğunuz zirvelerden yokluğun uçurumuna savrulup gideceksiniz.

Kulağınızı, bastığınız toprağa yapıştırınız. Yerin altındaki ölüler, sizden bu masum milleti ve yurdu korumanız için milyonlarca ağızdan sesleniyorlar.

Dağlardan, tepelerden, gönüllerden yükselen sesi işitiniz. Gece ve gündüz demeyiniz, geceyarısı da olsa toplanıp anlaşınız.

Camilerden, kubbelerden, yazma eserlerin sayfalarından, tüm yurt ve tarih çizgilerinden yükselen sesi işitmek için bir kerecik olsun kendinizi aşınız.

Gençliğinizde gelip sizi yoklayan idealleri düşününüz. Etrafınızda uçuşan, nice genci yakıp kavuran idealleri hatırlayınız.

Birinci Dünya Savaşında, dinleri, milletleri, yurtları, dinimiz, milletimiz, yurdumuz (ki bunlar birbirine perçinlenmiş kutlu değerlerimizdir, birbirlerinden ayrılmazlar) uğruna canlarını veren, kanlarını kara toprağın içtiği, çöllerde ve gurbetlerde kalmış şehitleri hatırlayınız. Dökülen kanları ve gözyaşlarını hatırlayınız. Annelerin döktüğü gözyaşlarını hatırlayınız.

Birliğin bozulmasının üzerinden yüzyıla yakın bir zaman geçti. Ülkelerimizin kârı ne oldu? Bir parça geriye dönüp baksanız, bir savunma birliği kurmayı, bir hayat memat meselesi olarak görürsünüz.

Gözünüze batılıların çektiği perdeyi yırtıp atmak için bir kerecik olsun kendinizi aşınız ey başkanlar, cumhurbaşkanları, kırallar!

Şeyhlerin, emirlerin artık gözüken akıbetinden ibret alınız. Çağ, sizi hesaba çekmeden siz çağın hesabını yapınız.

Size, bir milyar müslümanın gönlüne tercüman olduğuma yürekten inanarak sesleniyorum. Vaktin kalmadığını, mukadder anın yaklaştığını haber veriyorum.

Kimileri sizin şimdiye kadarki tutumunuzla bu çağrıya lâyık olmadığınızı söyleyeceklerdir. Öyle de olsa,

şimdi iktidarda olduğunuzdan sizi uyarmak bir görevdir. Siz bu görevi yapmazsanız, elbet, büyük devrim olacak ve görev yapacaklar gelecektir.

Sizi uyarıyorum, şahıslarınızla ve şahıslarınız dışında tüm islâm dünyasını, büyük islâm milletini uyarıyorum.

Büyük uyanış ve diriliş sûrunu üflüyorum.

Bu kulakları patlatacak sesi işitmeyeceklere ne yazık!

Son anda da olsa uyanıp dirilecek olanlara muştular olsun.

KURTULUŞ YOLU

Bugünün teknolojisi önünde, küçük küçük devletçikler halinde yaşamak mümkün değildir artık. Çağımızda, bundan böyle, büyük ve güçlü devletler yaşayabilir ancak. Yüz milyonlarca nüfusa, milyonlarca km²'lik yüzölçümüne, inançlı ve şuurlu bir halka, gerçek bir sistem ve rejime, her alanda bilgili ve yetişkin, yetkin, yeterli bir aydınlar kadrosuna, klasik ve modern, konvansiyonel ve nükleer tam bir silâh donanımına sahip olmayan devletlerin çağımızda yaşama hakkı yoktur. Ya da en onursuz bir şekilde süper güçlerin oyuncağı olmaları mukadderdir böylelerinin. Bu türlü devletler bundan böyle, şeklen ve ismen devlettir; gerçekteyse tâbi topluluklar olmaya ya da ilk üfürüşte püf! diye sönmeye mahkûmdurlar.

Müslümanlar, geçmişte, hep büyük devlet, tek devlet halinde yaşadılar. Peygamber Efendimiz zamanında tüm Arabistan'ın tek devlet haline geldiğini görüyoruz. Şu anda ise, yani bu çağda, Arabistan tek devlet değildir. Hulefa-yı Raşidin döneminde, devletin sınırları bir taraftan Büyük Okyanus'a, öbür taraftan Çin'e,Hind'e dayanmıştı. Emeviler, Abbasiler döneminde, Selçuklu-

lar ve nihayet Osmanlılar zamanında büyük devlet halinde yaşama, müslümanlar için en tabii ve aksi düşünülmeyecek bir hayat tarzı olmuştur. Daha sonra, islâm ülkelerini işgal eden Avrupalılar, onların bu birliklerini dağıtmışlar, içinden çıkılmayacak derecede karışık, sun'i parçalanmalara uğratmışlar, bu küçücük, sun'i devletçikleri birbirine düşman ve rakip yapmışlar, böylece bitmez tükenmez zenginliklerini sömürme imkânını keşfetmişlerdir. Irk, coğrafya, uydurma hanedanlar ayırımına dayanan bu bölünüp parçalanma, müslümanları mutsuz ve perişan yığınlar haline getirmiştir. Her yerde çoğunlukta olan ırklar dışında birtakım ırklardan insanlar bulunması tabii olduğu halde, beyinleri Batının etkisiyle ırkçılık, sosyalizm, batıcılık vb. gibi aykırı düşüncelerle dolu yöneticiler tarafından azınlıktaki ırklar ezilmeye veya zorla asimile edilmeye çalışılmıştır.

Bu küçük ve sun'i devletler halinde bölünüp parçalanma, bölgenin ekonomik bakımdan gelişmesine de engel olmuştur. Makro bir ekonomik plan yapılıp uygulanmadığından büyüyüp gelişip zenginleşememiştir müslüman ülkeler.

Siyasî açıdan da bu küçük ülkeler son derece ilkel rejimlerle yönetilmişlerdir. Kendini putlaştıran zalim diktatörler, konuşma hakkını dahi halklarından esirgemişlerdir. Tam bir baskı altında, halklar, suskunluğa mahkûm olmuşlar, kendi memleketlerinde esir gibi yaşama talihsizliğine uğramışlardır. Dıştan tamamen soyutlanmış, yalancı bir dünyanın sessiz aktörleri gibi, giderek sönmeye adanmışlar, bırakılmışlardır.

Küçük devletlerden herhangi biri bir parça büyüme istidâdı gösterirse, Batılılar, onu hemen tepeleyecekler-

dir. Müslümanlar için tek yol kalmıştır: birleşmek. Birleşip büyük bir devlet olmak, hayat memat meselesi haline gelmiştir artık müslümanlar için.

Batı'ya yaranmanın sonu yoktur. Tarihte Şerif Hüseyin ve ailesinin misali, yeterince ibret vericidir. Güya türklerden ayrılıp büyük ve bağımsız bir arap devleti kuracaklardı. Bunun için ingilizlerle anlaşmıştı Şerif Hüseyin. Ama Kıbrıs'ta sürgünde öldü. Oğlu Ali, bir iki yıl sonra krallıktan oldu. Hicaz ellerinden gitti. Sonra Suriye'den de koğuldular. Şerif Hüseyin'in oğlu Abdullah, Ürdün kıralı oldu ama, öldürüldü. Şerif Hüseyin'in diğer oğlu Faysal'ın ailesi, genç yaştaki oğlu Faysal II'yle birlikte yokedildi. Torunu Tallal bir ömür boyu Ortaköy'de Şifa Yurdu'nda kaldı ve orda öldü. Bu aileden kalan son kişi şimdiki Ürdün kıralı Hüseyin'dir. Onun da akibetinin ne olacağı belli değil. Suudilerin, Körfez emirlerinin yılları, belki de günleri sayılıdır. Irak'ın başına gelen, yakında Suriye'nin, Ürdün'ün, İran'ın, Mısır'ın, Türkiye'nin de başına gelebilir. Kişiler için, hanedanlar için ve ülkeler için hiç bir garanti yoktur. Eğer batılıların merhamet ve insafına güveniliyorsa, bilinsin ki, Batılılarda merhamet ve insaf yoktur.

Tarih boyunca müslümanları ezip yok etmek istemişlerdir Batılılar. Atalarımız, Haçlılara karşı birleştikleri için muzaffer oldular. Moğollara karşı ise birleşemedikleri için ezildiler. Birinci Dünya Savaşı'nda da birlik parçalandığı ve herbiri bir tarafa çekip gittiği için Avrupalıların esiri oldular.

Günümüzde ise, kaderin en yaman imtihan günü yine gelip çattı. Amerika ve Avrupa, birleşmiş olarak geldiler. Tüm İslâm Âlemi'nin kendilerine esir olmasını istiyorlar. Tek tek karşılarına çıkılırsa, ezilmek mukad-

derdir. Irak'ın yaptığı gibi, tek başına Batılıların karşısına çıkma, intihardan başka bir şey değildir. Birleşip anlaşmak, ilke anlaşmalarına varmak ve Batılıların karşısına hep birlikte çıkmak: yaşamak için kalan tek alternatif budur.

Batılıların hilesi tükenmeyecektir. "Filistin Meselesini kökten çözümleyeceğiz", "İsrail'i işgal ettiği arap topraklarından çıkaracağız", "bölgede araplardan oluşan bir güvenlik gücü oluşturacağız" gibi sözler, aldatıcı, oyalayıcı, zaman kazanma amacına yönelik diplomasi oyunlarıdır. Asıl olan, artık, Ortadoğu'da hiç bir ülkeye gerçek bağımsızlık onurunun tanınmamasıdır Batılılarca. Batı'nın hizmetinde çalışmaktan başka bir alternatif bırakmayacaklardır Ortadoğu halklarına. Bu halkları birbirine kırdırtmağa çalışıp duracaklardır.

Ortadoğu müslüman halklarının gerçek lideri olabilecek aydın kişiler meydana çıkıp karşılıklı ödünlerle önyargıları kırabilirler ve federal yapıda bir devlet kurabilirlerse, Batı'nın oyununu altedebilirler, yoksa felâket, hüsran, yokoluş gözüküyor ufukta.

Ben, yıllar önce, bir günlük gazetede, Dicle-Fırat Federasyonu olarak Türkiye, Irak ve Suriye'nin birleşmesini önermiştim. Irak'ın petrolünü Irak ordusunun koruyamayacağını, bu üç devletin bir devlet olmasının savunma ve yaşamaları açısından şart olduğunu vurgulamıştım. Şimdi Irak paramparça olmağa doğru gidiyor. Bu parçalanış Türkiye için de zarar getirebilir. Lübnan'ın başına gelenler, Ürdün'ün, Irak'ın başına gelenler de Suriye'nin başına gelebilir. Ürdün, Irak, Suriye ve Türkiye birleşmek için bir formül bulabilirlerse, ırkçılığı, mezhepçiliği, geçmiş ihtilâfları bir yana bırakabilirlerse, bir çıkış yolu bulunabilir.

Amerika'da fransız, alman, ingiliz kökenli, yahudi, hristiyan dinli, katolik, protestan, ortodoks mezhepli insanlar, bir araya gelip bir devlet oluşturabiliyorlar da, neden 1400 yıl, hiç bir ırk ayırımı olmadan bir arada yaşamış olan müslümanlar, Batılıların zoru ve iğfaliyle, şu altmış, yetmiş yıldır yaşadıkları ölümden beter, cehennem hayatını, fetret dönemini aşıp da, tekrar bir arada, bir sancak altında toplanmasınlar? Akıl, sağduyu bunu buyuruyor. Din, tarih, geçmiş, gelenek bunu buyuruyor. Varolmak ya da yokolmak sınırına gelip çattığımız şu anda, şartlar bunu buyuruyor. "Ya bir araya gelecek, kardeşçe bir birlik kuracaksınız, ya da yokolacaksınız." diye bağırıyor adeta yerler ve gökler. Kulaklar sağır değilse bu sesi duymamak imkânsız.

Batılıları hizaya getirecek, kapıldıkları ihtirastan koparacak olan, yine böyle, büyük bir devlet olma yolunda birleşmedir. Küçük diktatörlerin mantar gibi yerden bitip türemesini, yine böyle büyük bir toplum, büyük bir devlet olma ideal ve girişimi önleyecektir.

Artık Ortadoğu müslümanlarının trajedisi sona ermeli, yüz yıldır dinmeyen bir sel gibi akan gözyaşları kurumalıdır. Boş ideolojiler, saçma hayaller uğruna halkların çektiği eziyetler, yeter! Bir Irak ırkı, bir Suriye ırkı, bir Lübnan, bir Ürdün ırkı mı vardır ki, bunlar ayrı ayrı devlet olmuşlar ve şimdi halâ sözde kalmış devletlerini sürdürmeye çabalıyorlar? Onlar bu sun'i varlıklarını devam ettirme savaşımını verirken, Batılılar, aralarındaki ırk ve mezhep, görüş ayrılıklarını kamçılayarak daha küçük parçalara ayırmaya çalışıyorlar. Daha da bölünme olursa, kavgalar, acılar daha da artacaktır.

Çocuklar hep yetimdir artık Filistin'de, Lübnan'da, Irak'ta, Kuveyt'te. Kadınların çoğu duldur. Evler yıkıl-

mış, ocaklar sönmüştür. Bir an önce BİRLİK kurulup, DEVLET meselelere el koymazsa, Ürdün de, Suriye de, Mısır da, diğer islâm ülkeleri de, yetimler, dullar ülkesi, açlık ve sefalet ülkeleri, yıkım ve yas ülkeleri haline gelecektir. Bunu söylemek, felâket tellallığı yapmak değil, felâketi görüp zamanında uyarıda bulunmaktır.

Müslümanlar için, bir tarafta birleşip kardeşçe, bağımsız ve özgür yaşamak; öte tarafta paramparça olup esaret ve felâket içinde can çekişmek şıklarından birini seçmekten başka alternatif kalmamıştır. Kader, bu yol ağzına getirip bırakmıştır müslümanları. Bakalım, hangisini seçecekler: büyük ve tek devletin bayrağı altında, hür, onurlu ve mutlu yaşamayı mı? Yoksa, paramparça olmanın getireceği köleliği ve kamçı altında kıvranmayı mı?

YENİ SAYFA

Çağımızda bir taraftan Çin'in, öbür taraftan Rusların, bir yandan da Avrupalıların ve Amerikalıların, yahudilerin esareti, saldırısı ya da baskısı altında, her türlü acıyla kıvranan, trajiğin en katkısız ve yoğununu yaşayan, tepeden tırnağa kana ve gözyaşına batmış bulunan müslümanlar için, tek kurtuluş yolu, kendi benliklerine, yani kendi medeniyetlerine, islâma dönmeleri, islâm bütününe sımsıkı sarılmaları, çağdaşlığın tüm canlılık ve diriliğini kazanmaları, çağa islâmın diriltici ruhunu üflemeleridir. Müslümanlar, ırkçılığa, ya da çağın Batıdan gelme ideolojilerinden birine saplanırlarsa, bölünüp parçalanacaklarından, güçlerinden düşecekler ve her an fırsat kollayan dünya dolusu düşmanlarının avı olacaklardır.

Müslümanların islâmdan başka sarılacakları ortak değerleri yoktur. Tüm ortak değerlerini islâmdan alıyor müslümanlar.

Müslümanlar, ancak islâm çizgisinde bir araya gelebilirler. Bir araya gelince de yenilmez bir güç olurlar. Allah onlarla birlikte olacaktır islâm sancağı altında toplanırlarsa. Allah'ın kendisiyle birlikte olacağı kuvvet, şüphesiz yenilmez bir kuvvettir.

Rus esaretinde inleyen ırkdaşlarımızın da kurtuluşu, ancak, aralarında ortak inancı oluşturan islâma sarılmalarıyla mümkün olacaktır. Onlara asırlarca yapılan telkin, birbirlerinin ayrı ırklar olduğu yönündedir. Kırgız, özbek, türkistanlı, azerbeycanlı kendilerini aynı ırktan değil, birbirinden bağımsız ırklardan saymaktadır. Birleşmek, tek bir devlet veya ülke olmak fikirleri yoktur. Herbiri kendi başlarına bağımsız olmak istemektedirler. Türkiye'yle de birleşme diye bir idealleri yoktur. Belki, Türkiye'nin, kendi bağımsızlıklarına kavuşmalarında sadece yardımcı olmasını istemektedirler. Oysa, böyle küçük küçük parçalar, üniteler halinde oldukça, bağımsızlıklarına kavuşamayacaklardır. Onları boyunduruğu altında tutan dev bir devlet vardır. Bunu görmezlikten geliyorlar. Bu devlete karşı en azından onun kadar güçlü bir devlet kurmak gerekmektedir. Bu devlet de gerek insanî muhtevası bakımından, gerek tarihî tecrübe yönünden, ancak islâm medeniyeti özüyle beslenmiş bir islâm devleti olabilir. Yani, Asya'daki Çin'in ve Rusya'nın esiri kardeşlerimizin kurtuluşu için de şart, Ortadoğu'da büyük ve güçlü bir islâm devletinin kurulmasıdır. Bu devlet, o esir kardeşlerimizi, Çin ve Rus zulmünden, boyunduruğundan kurtaracaktır. Müslümanların tümünü bir maden gibi eritip bir tek devlet ve millet çıkaracak olan tek güç islâmdır. Eğer Osmanlı devleti yıkılmamış ve çağın teknolojisine göre kendini yenileyebilmiş olsaydı, yirminci yüzyılda dev bir devlet haline gelir ve esaretteki tüm bu kardeş ülkeleri kurtarırdı. Bunu bilen, önceden gören Batılılar yüzyılın başında bütün güçleriyle ona saldırmışlar ve onu yıkmayı başarmışlardı. Osmanlı Devleti'nin yerine kurulan devleti de içten ve ruhu itibariyle zaptetmişler,

onun büyüyüp gelişmesini, serpilip büyümesini engellemişlerdir. Onda, herşeyden önce, büyüyüp gelişme idesini köreltmişler, öldürmüşlerdir. Böylece, tüm bu yüzyıl boyunca, Ruslar ve Çinliler, çoğunluğu türk olan müslümanları boyundurukları altında tutabilmişlerdir. Yirmi birinci milâdî yüzyıla girerken gerek Ortadoğu'da, gerek bu esir müslüman ülkelerinde, büyük bir ruh ve fikir karmaşası ve kaynaşmasının heyecanı hissedilmektedir.

Ortadoğu'da güçlü ve bilinçli bir islâm devletinin kurulmaması için, Batılılar, her şeyden önce, böyle bir devletin temelini teşkil edecek olan islâm medeniyetinin yeniden doğmasını engellemeğe çalışıyorlar. medeniyetimizin ve gerçekte her medeniyetin temeli din olduğundan, önce insanlarımızı dinden soğutmak noktasında toplamış bulunuyorlar gayretlerini. "Bu çağda dine dayalı sistem, devlet olur mu?" diyerek ürküntü veriyorlar. Oysa Amerika, İngiltere, Almanya, İtalya gibi devletler laikliği kabul etmemişlerdir. Onlar, devletlerini hristiyan bir devlet olarak görmektedirler. Hele Amerika! Yüzyılımızda, Amerika, kendini, hristiyan devletin en idealini gerçekleştirmiş sanmakta, bunun gurur ve sarhoşluğu içinde bulunmaktadır. Irak'ın verdiği fırsatı bulur bulmaz, Bağdat'ı bombalamakta kendine hiç bir sınır tanımaması altında da bu haçlı hıncının yattığı kolaylıkla farkedilebilir.

Dine ve kendi medeniyet ilke, düşünce, hayat tarzı, tecrübe ve ahlâkına dönmedikçe, Ortadoğu'da müslümanların kişilikli bir varoluş gösterebileceklerini kabul etmek mümkün değildir. Bugünkü sun'i sınırlar, durmadan, bir trajedi doğuracaktır islâm ülkeleri halklarının kaderinde. Irkçılık hastalığı, birbirine geçme ırklar

için tam bir ıstırap kaynağıdır. İnsanlar bir arada kardeşçe yaşayacaklarına, batıl ideoloji ve fikirlerin mahkûmu çılgın ihtilâlciler tarafından birbirlerine düşürülmekte ve kırdırılmaktadırlar. Anlamsız ayrımlar yüzünden kanlı katliamlara maruz kalmaktadır bu bölgede masum halk. Batı, bu halklar arasında barış ve kardeşliği sağlayacak olan islâm inanç ve idealine sahip olanları engellerken, yabancı ideolojilere ruhlarıyla yakalanmış ihtilalcileri desteklemektedirler. Onları başa geçirmekte, gençlerin onların peşine düşmesi için bu yalancı gösterişçileri sahte bir karizma ile donatıcı bir tasvirle süreklice süsleyip durmaktadırlar. Basın ve televizyon, bu sahte kahramanları adeta epopeleştirmekte, karşılarına çıkacak dava adamlarını gölgeleyip maskelemektedirler. Gerçek islâm idealistlerine süreklice bir boykot uygulamaktadır basın ve TV ler. Onları duyurmamakta ve popülerleştirmemektedir. Popülerleştirenler ise tam anlamıyla batılıların ruh tutsağı haline gelenlerdir. Her gün bu yalancı şöhretlerin "fuzuli dellâlları"dır TV ler ve basın. Basında dağıtım tekeli, yerli düşünce ve medeniyetin kendi organına kavuşmasına meydan vermemektedir.

Kendi dininden, geçmişinden, tarihinden soyutlanan hangi toplum, hayatını devam ettirebilmiştir? Bu nevi toplumlar, batmaya mahkûmdurlar. Tam bir fetret dönemi yaşayan Ortadoğu, Batı'dan devşirme kırık dökük sistemlerle sıhhatli bir devlet hayatına kavuşamaz. Filistin ve Lübnan'dan sonra Irak mahvoldu. Ürdün, Suriye sırada mıdır diye gayri ihtiyari düşünüyor insan.

Evet, kendi edebiyat, sanat, fikir ve ahlâkını yitirmiş ya da bulamamış her ülke bunalım içinde kıvranıp

duracaktır. Bunalım o ülkeyi kene gibi kemirecek, yiyip bitirecektir.

Zaten, dünya büyük bir medeniyet krizinin pençesinde kıvranıp durmakta. Bir de buna ülke içi medeniyet krizi eklenince kriz içinde kriz gibi katmerli bir yıkılış görülmekte islâm ülkelerinde.

•

Ortadoğu aydınlarına 30-40 yıldır sesleniyor ve onları kendi asli kişiliklerini yeniden kazanmaya çağırıyorum. Gücüm oldukça da, ölünceye kadar da çağıracağıma kimsenin kuşkusu olmasın. Maddî ve manevi anlamda diriliş havarileri yetişip aydınlarımızı uyandırdıkları ve onları yeni bir medeniyet fışkırışında devreye soktukları gün, görevimizi başarmış olacağız. O gün, insanlık yeni medeniyet çizgisini tutturma hamlesinin heyecanıyla sarsılacak ve tarih yepyeni bir sayfa açacaktır.

YENİ KADRO VE DİRİLİŞ

Dışta değişim rüzgârları esip Doğu Avrupa'yı allak bullak ettikten sonra Orta Avrupa'ya ve kimbilir belki Batı Avrupa'ya doğru da ilerlerken, Ortadoğu'da Amerika, Körfez Savaşı zaferinin yemişlerini devşirmek için, sözde istikrarlı bir anlaşma, gerçekteyse tam bir teslimiyet düzeni kurma çabasını sarfederken, içte, gerek iktidar, gerek muhalefet, değişim adına sadece baştaki şahsı değiştirmekten ötesini anlamıyor ve bilmiyor.

Tanzimattan beri sürekli "değişim" iddiası ileri sürülür ülkemizde. Ve bu iddia uğrunda nice yıkımlar oldu, kanlar aktı. Ülke kaç kez paramparça edildi ve bu iddialar uğruna koca devlet yıkıldı. Yerine kurulan da, dalgalarla boğuşup duruyor. Gittikçe dalgalar büyüyor, devleşiyor ve canavarlaşıyor. Buna karşılık, cumhuriyet teknesi çatırdıyor, direncini yitiriyor. Batıdan uyarlanmış ilkeler, artık hiç bir anlam ifade etmiyor. Bunların terki ve yerlerine yüzyıl önce terk edilmiş kendi ilkelerimizin yeniden konması gerekiyor. Ama her kademede ve her konumda, değişmesi gereken değiştirilmiyor, canlılığı kalmamış kural ve kurumlar, ısrarla, hatta inatla muhafaza edilmek isteniyor. Buna karşılık,

değişmemesi gereken iyi âdet, tutum ve davranışlardan geriye kalanlarsa tam bir tahrip fırtınasına uğramış gibi yıkılıyor.

Bir türlü, aydınlarımızdaki bu ters uygulama huyu değişmiyor. Adeta bir karakter halini almış. Atın önüne et, aslanın önüne ot kor gibi, bu takım, büyük bir milletin çocuklarını iki yüz yıldır Batı döküntüsü taklitlerle oyalayıp tüketiyor.

Evet, değişim, ama büyük bir değişim gerekiyor. Tüm önde gelenleriyle, iktidar, muhalefet, basın, üniversite kadrosu değişmeli, genç, fakat uzun vâdeli düşünme yetenek, bilgi ve deneyimine ermiş yepyeni ve dipdiri bir kadro, bu giden ölü kadronun yerini almalıdır.

Gelin, ey köşe bucağa kaçıp toplumun zaman ve umudunu heder edenler! Sahte tevazu köşelerinizden çıkın. Milletimizin en kritik döneminde bir kenarda durmayı bize alçakgönüllülük gibi gösteremezsiniz. Buna aldanıp mazeretinizi kabul etmemiz mümkün değil.

•

Birinci Dünya Savaşı'nın üzerinden hayli zaman geçti. Sayısız güneş doğdu üstümüze. Dağılmış ülkemizi ve milletimizi yeniden derleyip toparlamamız için, geçirdiğimiz o müthiş şoktan kendimizi kurtarmamız gerekiyor. Halâ aydınımız 1918 şokunun etkisi altında. Oysa köprünün altından çok sular geçti. Bir çok ülke bir kaç kez dirildi o günden sonra. Bizse halâ o günün dehşet ve korkusu altında bulunuyor ve bir uyurgezer itaatiyle Batı'nın telkin ettiklerini harfi harfine tekrar eden ve buyruklarını eksiksiz yerine getiren bizim iş

başındaki aydınlarımızın tesiri altında kalmaktan kurtulamıyoruz.

Oysa gün, ya tam batış ya tam diriliş günüdür. Ortadoğu'da yaralar çok taze. Kanıyor ve sızım sızım sızlıyor. Esat'ların, Saddam Hüseyin'lerin, Mübarek'lerin ve benzerlerinin, Batı'ya kul köle liderlerin tasfiye edilip kendi medeniyetimizin külleri arasından yepyeni, bilinçli ve onurlu bir kadronun gözükmesi günüdür gün.

Bu olmazsa, ırk farklılıkları bahane edilerek halkımız birbirine kırdırılacaktır. Biz o milletiz ki, tek ırkın tekeli söz konusu değildir. Irklar, iç içe geçmiş, yanyana ve kardeşçe yaşamaya alışmışlardır. Bunları sun'i olarak birbirinden ayırma ihaneti, ingilizlerin, fransızların bıraktığı meş'um mirastır. Sun'i sancılar, sun'i devletçikler, korkunç zorbalar yüzünden bu masum milletin içinde kaynaşmış ırklar birbirinden cımbızla çekilip çıkarılmak ve birbirine düşman edilip yokettirilmek planları uygulanıyor.

Bu oyunun bozulması lâzımdır. Bu oyunu bozacak kadronun meydana çıkması lâzımdır. Sun'i sınırları, sahte ve zalim liderleri, korkunç rejimleri tanımayan, Ortadoğu'da tek devlet idealini benimsemiş, sahabe torunu olduğunu isbat edecek kahraman nesil, diriliş nesli, diriliş erleri, erenleri, pirleri kadrosu, Allah'ın lütfuyla, çilelerin her türlüsünü çekmiş mazlûm milletimizin içinden çıkıp gelmelidir. Maneviyat çağı ve çığırını açacak sancağını tüm tepelere dikerek...

Sözde şerir olmamak ve görünmemek için, bir kenara çekilen, kendini aldatmıştır. Çağı ve nesilleri şerirlere teslim etmiş demektir. Oysa, şerirlerin yılacağı insan olmalı aydın kişi. Şerirlerin şerir bildiği, hak yo-

lundan şaşmayan aydın kişiye ne mutlu! Kutludur o kişi ki, zalimler, onu, kendilerine zulmedecek diye vehme kapılır. Lânet o kişiye ki, küfre rıza gösterir, zulme rıza gösterir; küfre rızanın küfür, zulme rızanın zulüm olduğunu görmezlikten gelir. Ve lânet o kişilere ki, kendi çıkarları için ehven-i şer tercihi iddiasında bulunurlar. Aslında, böyleleri, hayır ortada iken, şerri tercih etmişlerdir. Sonunda da o ehven gördükleri şerle birlikte boğulup gideceklerdir.

•

Nice yıkılmaz sanılan saltanatlar gözümüzün önünde yıkıldı. İran Şahı'nın ve Filipin diktatörü'nün misalleri yeterlidir. İbret almamız için, yıkılan Lübnan, Irak, Afganistan misalleri yeterlidir. Esaret altında inleyen Filistinlilerin, Gazzelilerin, Kuzeydeki ırkdaş ve dindaşlarımızın, Uzakdoğu'daki ırkdaş ve dindaşlarımızın acıklı hali, silkinip uyanmamız için yeter ve artar bile. Yıkılmaya yüz tutmuş camilerini onardılar diye Doğu Türkistan'daki kardeşlerimizden bir çok kimse, Çinliler tarafından topluca şehit edildiler. Masum özgürlük gösterilerinde bulundular diye tanklar altında ezilen genç azeriler kıyamete kadar unutulamayacak acıklı bir tablo oluşturdular. Batı basınının Rusları şipşirin göstermelerine aldanan gafiller, bir gün olayların depremiyle lânetli uykularından uyanacaklardır. Fakat bu uyanış onlar için çok geç kalmış bir uyanış olacaktır.

Tüm dünyada islâma karşı işlenen cinayet ve zulümler sürüp gitmektedir. Müslüman olup da buna karşı durmayan, yapabileceği faaliyeti yapmayan, üstelik ülkelerimizi yakıp yıkanlar ve bahtımızı söndürenlerle

dolaylı ya da dolaysız ortaklık yapan, islâmla ilişkileri buram buram ticaret kokan kişi ve gruplar da sonunda hakkettikleri akibetten kurtulamayacaklardır.

Milletimiz, bu aldatıcı kişilerin yanıltıcı çağrılarına kanmayıp hakikî kadronun doğumu için gerekli çileyi göze aldığı gün, gerçek dirilişin tüm meşaleleri aydınlanmış, tüm ışıkları yanmış, tüm şelâleleri fışkırmış, tüm alarmları çalmış olacaktır.

•

Edebiyatta, düşüncede, inanç ve aksiyonda kırk yıldır geliştirmeye çalıştığımız diriliş kadro ve neslini zaman zaman tam oluşmadan dağıtan büyük toplum olaylarına ve eksik cemaat şoklarına şahit olduk. Onun içindir ki, her on yılın başında, yeni bir atılım içinde sıfırdan başlamak zorunda kaldık. Derlediklerimizin topluma dağılışı da, bir bakıma, topluma iyice yerleşme ve kaynaşma zeminini hazırlama demek gibi oldu. Elimizde olmadan ve biz istemeden olan şeyleri de, son için, hayırlı görme eğiliminde olmuşuzdur.

Ama artık bu son fasıldır. Ektiklerimizi biçme zamanı geldi. Harman zamanı geldi.

Uzun yolculuğa çıkmış olan mülk sahibinin dönüş günü geldi. Kendini asıl sahip gibi gösteren yalancı kâhya ve nazırların foyasını ortaya dökme zamanı geldi.

İmtihan, zorlu bir imtihan zamanı geldi. Akkoyun kim, Karakoyun kim, belli olma zamanı geldi.

Ashab-ı Kehfin uyanma zamanı geldi.

Zulüm Roma ve Bizanslarının yıkılıp mazlum mü'minlerin sancaklarını büyük kent tepelerine dikme zamanı geldi. Paris'in, Newyork'un, Moskova,

Londra, Tokyo ve Pekin'in karşısına İstanbul, Şam, Bağdat, Mekke, Medine, Isfahan, Şiraz, İslâmabad, Darüsselâm, Kuala Lumpur, Kahire v.b.yi dikme zamanı geldi.

Diriliş günü geldi. Diriliş Kadrosu günü geldi. Allah'a hamd olsun.

GÖKKUŞAĞI

Eskiden sık sık görürdük. Hele ilkbaharlarda. Saf yağmurla pırıl pırıl güneşin olağanüstü buluşmasından doğar. Yağmur yüklü bulutlar gökyüzünü kaplar da semanın tümünü örtmezse, vakit, yedi renkli gökkuşağına gebe demektir. Evet, bulut ve güneş, birbirini kabul etmeyen iki gök konuğu. Ama ikisini de davet eden müstesna kader dakikası, eşsiz yemişini beraberinde getirir: yeşilin, kırmızının, mavinin, sarının, tüm renklerin içiçe halkalar halinde göğe gerildiği bir panayırı andıran sonsuzluk meşalesi, şelâlesi, çağrışımlar çağlayanı gökkuşağı.

Dupduru ikindilerin çocuğu mu gökkuşağı? Islak havaların çağıltılı türküsü mü? Unuttuğumuz mutluluğumuzun simgesi mi elmastan? Bunun için midir ki, altından geçerseniz ne muradınız varsa ona kavuşursunuz demişlerdir. İdealin, gökyüzüne ilâhî bir kalemle nakşedilmiş resmi olduğu için mi, insanı büyülemekten öte ulu değişimlere götürür farz edilmiştir bu su, bulut, güneş altın sentezi.

Artık, baharlar yitirileli pek ziyaret etmez oldu dünyamızı gökkuşağı. Pek gözükmüyor ortalıkta. Bir

kez daha görünse de sorsak ona: gerçekten altından geçsek hayallerimiz gerçekleşecek, umutlarımız yeşerecek, istediklerimize erecek miyiz?

Neden yittin ey gökkuşağı! Fazla gecikme, tezelden geri dön. İnsanları fazla boş bırakmaya gelmez. Sun'i benzerinle gökyüzünü donatırlar da seni unuturlar. Bir gün dönsen bile: "bu da nereden çıktı?" derler. Kağıttan, plastikten, neon ışığından yaptıkları yalancı gökkuşaklarının bir taklidi, bir yansıması sanırlar da seni, küçümserler, kanıksarlar. Benzerinin taklidi sanırlar seni. Taklitlerin asıl sayıldığı bir çağda zuhurun, nankörleşmiş ruhlarda kıyamet kopmuşcasına bir etki yapacaktır.

Gel, istersen sessiz bir bomba gibi düş. Sun'i gökyüzünü ve gökkuşaklarını ilâhî bir sayhayla yere indir. Şangır şangır kırılan pencere camları gibi yerle bir olsunlar ki, perdenin arkası açılsın. Yağmur damlacıkları toplansın ve bulut olsunlar. Akşam olsun, sabah olsun, gün doğsun ve göğü kaplasın yeniden eşsiz bir gökkuşağı.

İÇİNDEKİLER

7 Manevi Boşluk: Kaos
11 Yarolma Şartları
14 Beklenen ve Beklenmeyen
17 Son İstasyona Doğru
20 Hareketsizlik ve Kaynağı
23 Dördüncü Dünya
26 Yeni Zihniyet
30 Millet ve Devlet
33 Millet ve Siyasî Partiler
38 Kaderin Sesi
41 Kadro
44 Serap ve Hakikat
47 Yüzeyde Kalış
50 Parti ve Biz I
53 Parti ve Biz II
56 Parti ve Biz III
60 Parti ve Biz IV
63 Çağrı
66 Yönetim ve Düzen
69 Yeni Devrim
72 Millet Kaderi ve Aydın
75 Nüans Şuuru
78 Gül Mevsimi Gelince...
80 Tehlike Çanları
87 Büyük Millet
90 Bozuluş
92 Birliğin Gücü
95 Saptırma
97 Özgürlüğün Bedeli

100 Umut
102 Büyük Onur ve Özgürlük Savaşı
105 İdealizmin Gerçek Kaynağı
108 Seslenme
111 Toplum Barışı
114 Yeni Çıkış
117 Diriliş Çağrısı
120 Karizma
123 Hayal ve Hakikat I
126 Hayal ve Hakikat II
129 Sorumluluk Çağı
132 Halk ve Siyaset
135 Fırsatı Kaçırma ya da Kadere İhanet
139 Anadolu Ruhu ve Partimiz
142 Ya Diriliş, ya Ölüm!
146 Kılıçtan Keskin
149 Sürprizin Hakikatı, Hakikatın Sürprizi
152 Gizli Tehdit
155 İlk Şart
161 Yeni Truva
167 Son Şans
172 Çağrı
177 Yine mi Yeni Roma?
182 Nereden Nereye Geldiğimizi Bilmek
189 "Devrim" Devrimleri
197 İslâm Ülkelerinin Başında Bulunanlara Çağrı
203 Kurtuluş Yolu
209 Yeni Sayfa
214 Yeni Kadro ve Diriliş
220 Gökkuşağı